לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ד', כ"ג באב תשמ"ו, 27 באוגוסט 1986 / שנה מ"ד מס' 13125 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

המשך לפיסגת איפראן — מלך מרוקו דן עם יורש העצר הירדני

מאת כתבנו לענייני המזרח התיכון

במרוקו פורסם אמש רשמית כי המלך, חסן השני, נפגש שלשום כרבאט עם יורש העצר של ירדן, הנסיך חסאן, וערך לכבודו ארוחת ערב בארמון המלוכה בבירת מרוקו. לארוחה הוזמנו רבים מראשי הממשל המרוקנים.

מאז מפגש פרס חסן באיפראן, זוהי הפעם הראשונה שאישיות בכירה מאחת ממדינות ערב באה למרוקו ונפגשת עם המלך חסן. כזכור דובר רבות על כך שמלך מרוקו ינסה לתווך בין שמעון פרס לבין חוסיין מלך ירדן, וככל הנראה הפגישה עם יורש העצר של ירדן קשורה במהלכים בכיוון זה שנוקט מלך מרוקו.

נתונים שפורסמו אתמול מצביעים על תחזית פסימית של האוצר:

גידול בגרעון המסחרי, בצריכה הפרטית וביבוא צפוי עד תום '86

מתברר שהגרעון המסחרי יגדל בכ־400 מיליון דולר, היבוא יגדל ב־17% והצריכה הפרטית ב־10% ● לעומת זאת התוצר המקומי יגדל רק ב־1.3%, היצוא ב־6% והקפאון בהשקעות יימשך

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

עקב צבירה גדולה של מלאים, בנפט, יהלומים גולמיים ותשומות בייצור, יעלה הגרעון המסחרי של ישראל ב־1986 בכ־400 מיליון דולר, לעומת השנה שעברה.

התוצר המקומי הגולמי יגדל רק ב־1.3 אחוזים, ואילו הצריכה הפרטית תעלה בכ־10 אחוזים. נתונים אלה מסרה אתמול היועצת הכלכלית במשרד האוצר רות לוונטל. לדבריה יסתכם הגרעון המסחרי ב־2.5 מיליארד לעומת 2.1 מיליארד דולר לפני שנה.

לוונטל מסרה שהגרעון המסחרי יעלה בעקבות ההחלטה להגדיל את המלאים במשק, וזאת כדי לנצל את

(המשך בעמוד 2)

יאונדה (קאמרון) פול ביאה ושמעון פרס בפגישתם אתמול (צילום: אי. פי.)

אחר חצות

נושאת מטוסים אמריקנית הפליגה לעבר חופי לוב

ושינגטון. — ארה"ב ציוותה אתמול על נושאת־המטוסים "פורסטול" לבטל את תוכניתה לבקר בנמל חיפה, ולהפליג בסוף השבוע הזה אל מרכז הים התיכון, צפונית ללוב — מסרו אתמול פקידים אמריקניים. (אי.פי.)

שיא חדש באבטלה נרשם בעיירות הפיתוח ● עמוד 16

שמיר: יש לעקוב בדריכות אחר מעשי הסורים ● עמוד 4

התקפה על לוב תיחשב להתקפה על סוריה" ● עמוד 3

ח"כ מ. הכהן אינו מרפה מהפישפשוק

חבר הכנסת מטעם "העבודה" גייס עם הדתיים 20 חתימות לכינוס חירום של הכנסת

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר"

חברי־הכנסת עשויים להקרא ממקומות חופשתם ולעלות כראשית השבוע הבא למשכן הכנסת בירושלים כדי לקיים דיון בהפעלת ה"פישפשוק" בשבתות על־ידי חברי המשק ניר־אליהו. יו"ר הכנסת שלמה הלל מסר אתמול כי טרם קיבל פנייה בכתב מאת 20 ח"כים התובעים כינוס מיוחד בעת הפגרה ולכן לא קבע מועד לישיבה זו. את היוזמה לכינוס הביא ח"כ מ. הכהן (מערך) שכבר הספיק לאסוף את 20 החתימות

(המשך בעמוד 2)

סטאטוס־קוו נייד

הסערה בכוס מים שהתחוללה בימים אלה סביב פתיחת ה"פישפשוק" בקיבוץ ניר־אליהו יכלה לשמש נושא למערכון משעשע על פולחן הסימבולים הפרובינציאלי בחיינו הפוליטיים. באיזו מדינה נשמע, כי הפרלמנט יכונס כדי לדון במכירת מציאות לסוגיהן, או שראש הממשלה בכבודו ובעצמו - על סף מסעו לקמרון - "ינזוף" במי שחוצ פתח את שעריו לפתיחת שוק המציאות הזה.

אכן, בשום מדינה אחרת לא קיים חוק שמירת השבת, כמו שאין קיים את המושג סטאטוס־קוו בענייני הדת. אך טענתו נזיפתו של ראש הממשלה כלפי קיבוץ ניר־אליהו וכלפי התק"ם בכלל מעוררת [illegible] תמיהה. מה פירוש "הפרת הסטאטוס־קוו" כטענתו של [illegible] היכן ומתי נקבע, כי הקיבוץ ברשות הפרטית שלו צריך לקבל אישור מן הגורמים הדתיים כיצד לנהל את אורח חייו?

קיבוץ ניר־אליהו הנתון במצוקה כלכלית החליט לגייס את חבריו לכל מאמץ אפשרי, גם בלתי שגרתי, תוך גיוס לעבודה בשבתות. בכך אין שום חידוש, שהרי עבודה בקיבוצים בשבתות, אפילו אלה [illegible] היא הכרח. ה"פשפשוק", פרי יוזמתו של קיבוץ ניר־אליהו, בא להוסיף אפיק נוסף לשיפור מצבו הכלכלי של המשק, תוך התגייסות של חבריו. הפרוייקט עצמו, בצד פיתוח ויוזמה מסחרית, משמש מקום נופש ובילוי לאלפי ישראלים בחורשות הקיבוץ. אזניו של ראש הממשלה כרויות כנראה לקולותיהם של הדתיים, ובמיוחד הקנאים שבהם, ובמקום לברך את אנשי ניר־אליהו על גילוי היוזמה [illegible] לחלץ המשק ממצוקתו הכלכלית, מתעטף באיצטלה של [illegible].

הדבר החמור בכל הבחישה הזאת הוא הנסיון להתערב באורח החיים ברשות הפרטית של הקיבוץ, בביתו של הקיבוץ, עוד מעט יבואו [illegible] למעונות החברים וינסו לאסור הקרנת סרטים, או מופעים [illegible] בלילות שבת.

[illegible] בתקופה של סטאטוס־קוו נייד ובכיוון אחד — לעבר [illegible] לסחטנות הדתית. המיעוט הדתי והמיליטנטי מנסה להכתיב אורח חיים לרוב החילוני הגדול, אך הבלתי־מאורגן והבלתי־ערוך על זכויותיו. לראש־הממשלה ומנהיג מפלגת העבודה יש שיקול [illegible] באופן פרמננטי אחרי המפלגות הדתיות, שמא יזדקק לתמיכתן [illegible] קונסטלציה פוליטית בעתיד. אך אין זו סיבה מספקת לגערותיו [illegible] הקיבוץ, שזכותו לחיות על פי עקרונותיו והכרעותיו הפנימיות.

חודשו היחסים — ישראל וקאמרון ישתפו פעולה בכלכלה ובטחון

ראש הממשלה עמד לשוב לפנות בוקר לישראל ● ההודעה המשותפת מדגישה קירוב עמדות בנושאי המזה"ת ודרום־אפריקה ● מצפים שמדינות נוספות - ביניהן טוגו גאבון וגינאה יחדשו יחסיהן עם ישראל

מאת דליה שחורי, הנלווית למסע ראש־הממשלה

יאונדה. — בתום ביקורו של ראש־הממשלה, שמעון פרס, בקאמרון, הודיעו אתמול ראש־הממשלה ונשיא קאמרון, פול ביאה, במסיבת עיתונאים, על החלטתם לחדש את היחסים הדיפלומטיים בין שתי המדינות ולשתף־פעולה בתחומי החקלאות, המסחר, התעשייה, התיירות, הבינוי, השיכון, התקשורת והבטחון.

כן הודיעו על החלטתם להקים ועדה משותפת לקידום שיתוף

(המשך בעמוד 2)

"הגאזים פעלו כמו פצצת ניוטרון — החיים הושמדו, אך דבר לא נהרס"

כך תיאר כומר הולנדי שהגיע ראשון למקום האסון בקאמרון את המראה שנגלה לעיניו ● על פי אומדנים לא סופיים ניספו 1,534 בני־אדם מהגזים הרעילים

יאונדה. — הגאזים, שגרמו למותם של 1,534 בני־אדם בקאמרון (לפי אומדנים לא־סופיים), פעלו כמו "פצצת ניוטרון" — אמר מיסיונר קאתולי הולנדי, שביקר במקום האסון. שום דבר לא נהרס, אך כל סימני־החיים נעלמו.

בשל העדר תקשורת, עדיין אין יודעים אם פליטת הגאזים נמשכה גם אתמול. כיום כ', על כל פנים, נמשכה פליטת הגאזים. מספר הנפגעים נאמד ב־20 אלף. 500 פצועים מקבלים טיפול בבתי־החולים.

(המשך בעמוד 2)

הקונסוליה בניו־יורק: רונן תדהר יפוטר — פגע בתדמית של ישראל

רונן תדהר, עובד משלחת משרד הבטחון ווויליאם לונגפלו, בעליה של חברה אמריקנית — חשודים בפריצה למשרדי חברות עתידות ידע ● חברתו של לונגפלו קשורה בחוזים לאספקת טרנזיסטורים לשימוש צבאי לישראל ● האפ.בי.אי. החל גם הוא לחקור הפרשה ● "יתכן שמדובר במעשה ריגול"

מאת חנה איש הורוביץ, כתבתנו בניו־יורק

האפ.בי.אי. החל לחקור את נסיון הפריצה בבניין המשרדים של חברות עתידות ידע בלונג איילנד, שבוצע בשבת בבוקר על־ידי רונן תדהר, עובד [illegible] משלחת משרד הבטחון [illegible] וויליאם לונגפלו בעליה של חברה אמריקנית. נודע שחברתו של וויליאם לונגפלו קשורה עם ישראל בחוזים למכירת טרנזיסטורים לשימוש צבאי, החוזים האלה אושרו על־ידי הממשל. האפ.בי.אי. וחוקר את

(המשך בעמוד 2)

רבין: המינויים החדשים בצה"ל יהיו תקפים לפחות שנתיים

"אינני זוכר שום בעיה בטחונית שזכתה לכותרות כמו פרשת המינויים" — אמר רבין לחברי ועדת החוץ והבטחון ● דחה את נסיונות חברי הכנסת להתערב בעניין

מאת אבי בניהו ובצלאל עמיקם, כתבי "על המשמר"

סבב המינויים החפוז שנערך לאחרונה במטכ"ל לא יישנה בעתיד. המינויים החדשים יהיו תקפים לפחות פרק זמן של שנתיים. הבטחה זו נתן אתמול שר־הבטחון, יצחק רבין, לחברי ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, שהתכנסו בלשכתו בתל־אביב.

שר־הבטחון דחה את נסיונות חברי ועדת החוץ והבטחון של הכנסת להתערב ולמתוח ביקורת על סבב המינויים האחרון בצה"ל.

רוב חברי הוועדה היו מאוחדים בביקורת על המינויים, על הנעשה בצה"ל בעקבות ביצוע המינויים החדשים ועל מה שקראו חלק מהם "זילזול" הרמטכ"ל בוועדת החוץ והבטחון".

"עקרונית לא מקובל עלי כל נסיון מצד חברי הכנסת להתערב בעניין זה. הממשלה והכנסת מעולם לא ניסו להתערב בצה"ל. זהו דבר עקרוני שבלעדיו המינויים בצה"ל יהפכו לחלק מסחר־מכר מפלגתי חיצוני. אני מצטער על עצם הפניות של חברי הוועדה לעכב את המינויים", אמר רבין.

שר־הבטחון הוסיף, כי יש לו הרגשה של דיספרופורציה בין בעיות הבטחון הדחופות של ישראל לבין המינויים בצה"ל. "הדבר הזה צורם לי. אינני זוכר שום בעיה בטחונית חמורה שזכתה לכותרות כמו פרשת המינויים", אמר.

מקרה חריג

שר־הבטחון אמר לחברי הוועדה, כי המינויים היו דבר חריג שלא יישנה וכי מעתה יכהנו האלופים בתפקידיהם שנתיים־שלוש, להוציא מספר מקרים של קידום בעקבות מינוי הרמטכ"ל הבא.

"מה שקרה זה לא תפארת היצירה, לא אטשטש זאת. הדבר נבע מבקשתו של האלוף אורי אור שלא להתמנות לראש המפח"ש. אור טען שמינויו לתפקיד לשנתיים יוציא אותו למעשה מהמירוץ לתפקיד הרמטכ"ל. לא חשבתי שנכון לעשות את זה לגביו", הסביר רבין.

ח"כ יוסי שריד אמר לאחר הישיבה, כי לא שוכנע עדיין שהמינויים היו נקיים משיקולים לא ענייניים ואפילו אישיים.

"יכול להיות שנעשה פה נסיון לחסום את אחד האלופים בדרכו אל הרמטכ"לות. בכל מקרה יש לקוות שזה היה סבב המינויים האחרון שנעשה בצורה חפוזה ומרושלת", אמר שריד.

ועדת החוץ והבטחון של הכנסת רשמה לפניה את הסבריו של שר־הבטחון. חברי הוועדה ייפגשו היום עם הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי.

ח"כ פנחס גולדשטיין הסיר בינתיים את הצעתו להחרים את הישיבה עם הרמטכ"ל.

תינוק בריא נולד ברמב"ם לנושאת גנים של "תסמונת מנקס"

[illegible]

רבני אשקלון פוסלים כשרות מלונות שאינם שומרי שבת

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

מנהלי בתי־המלון באשקלון, שגילו תמיד סף סיבולת גבוה בכל הנוגע לכפייה הדתית של רבני העיר, מתמרמרים לאחרונה על המגמה הגוברת להתנות מתן תעודות הכשר בשמירה קפדנית על שבת.

הרבנים הודיעו, כי יפסלו את תעודות הכשרות של בתי־מלון שיקבלו אורחים בשבת, יפתחו טלוויזיה, ירשו לעשן בשטח המלון, יארגנו מופעי בידור כגון ריקודים, דוגמניות, זמרים, משחקי בינגו ועוד, ויסרבו לארח בשבת משגיח כשרות ובני משפחתו על חשבונם.

"כך אי אפשר לנהל מלון ולהיות עיר תיירות", אמרו מלונאים לכתבנו. הם עדיין לא מעיזים לצאת למאבק גלוי בשל חששם מתגובת הרבנות.

יו"ר התאחדות בתי המלון בעיר, בצלאל קברה, שהוא אדם דתי ומנהל מלון כשר למהדרין, דוחה את התניית מתן תעודת כשרות בשמירת השבת ואמר, כי ינסה להביא להידברות בין הצדדים.

[illegible]

ח"כ שולמית אלוני, שהתארחה אתמול בכפר הנופש במסגרת ביקורה באשקלון, אמרה לכתבנו, כי הלחץ של הרבנות בעיר והתניית מתן תעודת כשרות בשמירת השבת הוא מעשה שרירותי, בלתי חוקי וניצול מונופוליסטי של הסמכויות.

היא הוסיפה, כי הציעה כבר להתאחדות בעלי בתי־המלון לפנות לבג"ץ בעניין זה.

"שמחתי לראות שיש מקום כמו כפר הנופש כאן שאיננו נזקק לתעודות הכשר וכי באים לכאן ישראלים רבים שנהנים מאווירה טובה ומאוכל טוב מאוד. לו היו עוד 10 מקומות כאלה באיזור, הרבנות היתה נאלצת לפעול במסגרת הסמכויות והחוק ולא מעבר להם.

התעשייה האווירית תתחזק להק "כפירים" שני שהוחכר לארה"ב

מאת זאב בליצר, כתב "על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — התעשייה האווירית זכתה בחוזה של 96.5 מיליון דולר לתיחזוק 13 מטוסי "כפיר" נוספים שהוחכרו לצי האמריקני ויוצבו בבסיס האוויר "יומה" באריזונה.

מטוסי ה"כפיר", שיוטסו על־ידי טייסי חיל־הנחתים האמריקני כ"מטוסי אויב", יחלו להגיע ליומה באפריל או במאי 1987. חיל האוויר הישראלי הוא המחכיר את המטוסים לצי האמריקני.

הלהק הראשון של 12 מטוסי "כפיר" מוצב בבסיס האוויר של הצי האמריקני באושיאנה, במדינת וירג'ינה, זה יותר משנה. המטוסים משמשים לדימוי מטוסי "מיג 21" ו"מיג 23" סובייטיים, בתירגולי אימון. הפעלת המטוסים הללו באושיאנה הוכתרה בהצלחה רבה מכל הבחינות, והצלחה זו היא ששכנעה את הצי האמריקני לחכור מחיל האוויר הישראלי להק שני של מטוסי "כפיר" לבסיס ביומה. התעשייה האווירית מתחזקת גם את מטוסי ה"כפיר" באושיאנה.

עד אתמול, ערכו מטוסי ה"כפיר" באושיאנה יותר מ־4,200 גיחות, שכללו יותר מ־4,000 שעות־טיסה. החוזה החדש, המתייחס למטוסים שיוצבו ביומה, יהיה ל־38 חודשים.

מנהל בתי־המשפט:

לא היה פגם בפסק־הדין האחרון של היועץ משפטי

מנהל מערכת בתי־המשפט, השופט אריה הגר, קבע, כי היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש פעל ללא פגם, במתן פסק־דין שפורסם באמצעי התקשורת שניתן לאחר מינויו ליועץ משפטי לממשלה.

בעקבות הפירסומים בכלי התקשורת, לגבי נסיבות מתן פסק־דין בתיק אזרחי, שבו דן מי שהיה סגן נשיא בית־המשפט המחוזי בתל־אביב השופט חריש, עד למינויו כיועץ משפטי לממשלה, נבדק הנושא על־ידי הנהלת בתי־המשפט. מסקנות הבדיקה הוגשו אתמול על־ידי השופט הגר לשר המשפטים אברהם שריר.

השופט הגר קובע, כי אין מחלוקת שב־19 במארס ניתן פסק־הדין על־ידי השופט חריש במעמד שני הצדדים. העריכה הסופית של פסק־הדין נסתיימה כ־1 ביוני 86 ופסק־הדין מוגה נמסר להדפסה ביום 1 ביוני, כאשר תאריך הקראתו לא היה רשום בו.

השופט הגר קובע במסקנות בדיקתו, כי כאשר הסתיימה ההדפסה נרשם הן בעותק המודפס והן בעותק הרשום בכתב היד שהובא להדפסה, תאריך ההשמעה, ה־19 במארס.

התאריך תוקן באחד מהעותקים ל־1 ביוני. השופט הגר קובע, כי מבחינת תקפות פסק־הדין אין כל רלוונטיות לתאריכים המופיעים בעותקים השונים של פסק־הדין, מאחר ופסק־הדין הודע בפומבי, במעמד כל הצדדים.

עוד נקבע, כי כל העותקים של פסק־הדין היו מתוייקים בתיק בית־המשפט והיו גלויים לעיון. לא היה כל פגם בפעולותיו של השופט חריש וכך לא היה כל פגם במעשי המתמחה של חריש שפעלה בתום לב וביושר. כל הפעולות הקשורות בכתיבת פסק הדין היו כדין ובוצעו כשורה", קובע השופט הגר. (עתים)

מטען חבלה נתגלה בגבעתיים

מטען חבלה קטן התגלה אתמול בפתח חנות מכולת ברחוב רמב"ם בגבעתיים. בעל המכולת, אהרון נורלמן, שגילה את המטען, דיווח למשטרה בשעות הצהריים.

חוקרי המשטרה סבורים, כי הרקע להנחת המטען ליד חנות המכולת, איננו חבלני ונפתחה חקירה בכוונים שונים.

בדיקה העלתה, כי חומר הנפץ שלא התפוצץ היה בכמות קטנה. (עתים)

● עוד 4 מרפאות קופ"ח יקבלו קהל בהזמנת תור טלפונית. המדובר במרפאות בשעריים, אשדוד ד', קריית־מלאכי ב' ומשמר־הירדן בגבעתיים, אשר מתחילות מ־1 לספטמבר לתפקד בשיטת הזמן המתוכנן.

מזג־אוויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 19 עד 30, תל־אביב 20 עד 31, באר־שבע 22 עד 34, רמת־הגולן 19 עד 33, נהריה 22 עד 32, צפת 19 עד 31, טבריה 23 עד 37, נצרת 22 עד 31, עפולה 24 עד 34, לוד 22 עד 30, יריחו 23 עד 39, עזה 23 עד 30, אילת 25 עד 41. (עתים)

המשמר

פקחים יפשטו על חנויות המוכרות ציוד לתלמיד

הצוות המשותף לרשות להגנת הצרכן בהסתדרות, משרד החינוך, משרד התמ"ס וועד ההורים הארצי סיכם, כי פקחים ומתנדבים יפשטו על חנויות למכירת ציוד לבתי־ספר, כולל ספרים, מכשירי־כתיבה, ילקוטים, תלבושת אחידה והנעלה.

סיכום זה בא בעקבות סקרים שערכה הרשות, על־פיהם התברר כי סל התלמיד (בכיתה ה') יעלה השנה כ־353 ש"ח, לעומת 233 ש"ח אשתקד. תרומת ההורים עלתה ב־114% ואגרות־החינוך התייקרו ב־85%.

כן סוכם בצוות, כי משפחות המשתכרות שכר־מינימום יהיו פטורות מהאגרות, וההוצאות יכוסו ע"י קרן המילגות שליד משרד החינוך והסוכנות היהודית. כן ייבדקו מחדש מחיריהם של הספרים שהתייקרו באופן חריג.

יחד עם הממונה על המחירים ז. גלמור, סוכם לבדוק מספר מוצרים, שלגביהם ייקבע מחיר מירבי.

בעזרת כל הפעולות האלה, מקווה הצוות להקל את העומס המוטל על ציבור ההורים.

הצוות קידם בברכה את הנהגת הביטוח הכולל לילדי ישראל ושיבח את המאמצים שהשקיע משרד החינוך בנושא חשוב זה.

ביום ה', בשעות 16.00־19.00, תקיים הרשות, בשיתוף עם משרד החינוך וועד ההורים ובהשתתפות נציגי משרד המסחר והתעשייה, "טלפון פתוח" במשרדי הרשות להגנת הצרכן, במכלול הנושאים הקשורים בפתיחת שנת הלימודים. לרשות הפונים הטלפונים הבאים, כולם באזור חיוג ת"א: 263217, 263582, 217063, 268369.

שרון באשקלון: עם 600 פועלים מעזה — אין אבטלה

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

"הבעייה המרכזית בארץ היא היחס השלילי לעבודת־הכפיים. בעבר היו נבונים יותר וידעו שאין לשלם כסף לאלה שאינם עובדים, וגם כיום יש לנהוג כך" — אמר אתמול השר אריאל שרון, שהיה אורחה של אשקלון וביקר בחלק ממפעליה.

הוא דחה את טענותיהם של פרנסי העיר על מצב האבטלה הקשה. "כל עוד עובדים כאן 600 פועלים מחבל עזה — אין לדבר על אבטלה" אמר.

על התביעה שיוענק לאיזור התעשייה הדרומי של העיר סיווג של איזור פיתוח א', אמר שרון, כי ועדת השרים לסיווג מחדש של ערי־הפיתוח תסיים עבודתה בעוד שלושה שבועות. "אך האם כאשר תקבל אשקלון את הסיווג המבוקש יעברו במפעלים החדשים יהודים?" שאל.

בעת סיור השר במפעלים, שלפו עובדים את תלושי המשכורת שלהם תוך הבעת מורת־רוח קולנית. שרון, שהופתע לראות כי עובדים ותיקים מאוד מקבלים משכורת של 500 עד 600 ש"ח, אמר אחר־כך בפגישה עם מנהלי מפעלים ויזמים, העומדים להקים מפעלים בעיר, כי משרדו יתנה את הסיוע בשיפור תנאי־השכר של העובדים.

תושבי מצפה־רמון: פטור ממס של 10% — לעג לרש

מאת שלי יחימוביץ, כתבת "על המשמר"

אכזבה קשה היתה אתמול במצפה־רמון בעקבות החלטת הממשלה לאשר לתושבי העיירה פטור ממס־הכנסה בשיעור 10 אחוזים בלבד. בעיירה סברו כי יקבלו פטור מלא.

ועדת מנכ"לים, שמינה ראש הממשלה, המליצה להעניק לתושבי ירוחם ומצפה־רמון פטור מלא ממס־הכנסה. הצעת־החלטה ברוח זו הוגשה לממשלה, אולם בישיבת הממשלה שלשום הוחלט לדחות את ההצעה ולאשר פטור בשיעור 10 אחוזים בלבד.

במצפה־רמון אמרו אתמול, כי הפטור הוא לעג לרש. התושבים מקבלים ממילא פטור בשיעור 7 אחוזים, ולפיכך יסתכם הפטור, באופן מעשי, בשלושה אחוזים בלבד.

רכז הקליטה המקומי, צבי חון, אמר אתמול: "בחודשים האחרונים, בעקבות התקוות לקבלת הפטור התעניינו עשרות תושבים במעבר לעיר. ל־30 משפחות כבר סודרה עבודה והן התכוננו להגיע. ברגע שנודע על ההחלטה — התחלנו לקבל ביטולים.

במצפה־רמון שוקלים עתה צעדי מחאה על החלטת הממשלה, ביניהם סגירת הכביש לאילת.

מספר הטסים ירד — אך נמל־התעופה "מתפוצץ"

רשות שדות־התעופה עוקבת בדאגה אחר הירידה שחלה השנה במספר הנוסעים העוברים בנמל־התעופה בן־גוריון. "אם עד תום השנה לא יעברו בנמל 3 מיליון נוסעים, תהיה זאת שנה קשה לשירות" — אמר אתמול מנכ"ל רשות־שדות־התעופה, צבי בנ־ארי, במסיבת עיתונאים בנמל בן־גוריון.

לדבריו הכנסות הרשות נפגעו הן על־ידי הירידה במספר הנוסעים וכן כתוצאה מהקפאת שער הדולר. הרשות קיצצה כ־3 מיליון דולר מהוצאותיה במסגרת התקציב השוטף. תקציב זה, הבנוי על 60 מיליון דולר הכנסות לעומת 42 מיליון דולר הוצאות, ללא הוצאות פיתוח, יצומצם בסעיף ההוצאות שלו על ידי פיטורי 45 עובדים מקרב צוות המונה 1,487, וחיסכון משמעותי בהוצאות תפעול, דלק, חשמל וכדומה.

הדובר אמר, שבחודש יולי השנה נרשמה עלייה של 7 אחוזים במספר הנוסעים שעברו בנמל, לעומת החודש המקביל אשתקד, אך מספר המטוסים שפקדו את הנמל פחת ב־3 אחוזים בהשוואה לאשתקד. פירוש הדבר, שהמטוסים טסים בתפוסה גדולה יותר.

למרות הירידה במספר הנוסעים בנמל בקנה מידה שנתי, "מתפוצץ" נמל־התעופה בן־גוריון מרוב אורחים, וכיום קשה למצוא מקום חנייה במגרשי החנייה המורחבים בשטח הנמל. גורמי ביטחון בנמל התלוננו, שהצפיפות במגרשי החנייה מונעת מרכב חירום להגיע למגרשים, כדי לבדוק רכב חשוד במקרה הצורך. מנכ"ל הרשות הבטיח, שבתוך מספר שבועות ימצא הדבר את פתרונו, כאשר שטחי חנייה נוספים יועמדו לרשות הקהל.

בימים האחרונים מורגש לחץ עצום בבית־הנתיבות, ולראשונה אחרי שנים רבות נאלצים נוסעים להמתין לעגלות לנשיאת מזוודותיהם באולם הכניסה. "בנמל יש 2000 עגלות מטען לשירות עצמי, והיותר מאשר בכל נמל־תעופה אחר בעולם. זהו לחץ עונתי, שאינו מצדיק הוספת עגלות לשירות הקהל" אמרו אנשי מינהלת הנמל.

ליד המסועים ממתינים הנוסעים לעתים למעלה משעה למזוודותיהם בשעות העומס, כאשר מספר מטוסי ג'אמבו נוחתים בזה אחר זה. תהליך הרישום לטיסה וביקורת הדרכונים ביציאה גוזלים אף הם שעות של המתנה בתור, דבר המגביר עוד יותר את הלחץ על מיתקני הנמל, שסביבם מתגודד קהל רב, הבא ללוות או לקבל את פני הנוסעים.

(עתים)

גידול בגרעון

(סוף מעמוד ראשון)

המחירים הנמוכים לנפט בחודשים האחרונים. לדבריה צבירת המלאים במשק מסתכמת בכמצי מיליארד דולר.

עליית תלולה ביבוא

לוונטל מסרה שגם היבוא של מוצרי צריכה בר־קיימא עלה עלייה תלולה של כ־40 אחוזים. הצריכה הפרטית ב־1986 תעלה כ־10 אחוזים. סך היבוא יעלה במחירים קבועים ב־17 אחוזים, אך הגידול הזה ימותן על־ידי ירידה במחירי הדלק. לוונטל ציינה שגם השנה תסתיים עם עודף בחשבון השוטף. העודף יסתכם בכ־370 מליון דולר. ואם מוסיפים לנתון זה את הכסף שיוצא על צבירת מלאים, הרי שהעודף יגיע לכ־900 מליון דולר. היועצת אמרה שהשנה תירשם ירידה בצריכה הציבורית של כ־2.2 אחוזים, אשר תשקף ירידה בהוצאה הבטחונית של 3.5 אחוזים ועוד ירידה של 0.7 אחוזים בצריכה הציבורית האזרחית.

עלייה 6% ביצוא

ההשקעה הנמדדת תעלה בכ־10.7 אחוזים, אך למעשה הנתון הזה ישקף עליה במלאים שכן ההשקעה למעשה בנכסים קבועים תרד בכ־4 אחוזים.

לדברי לוונטל הייצוא יעלה ב־6 אחוזים, בהתאם למה שתוכנן בתקציב הלאומי. היא דחתה את תביעתם של יצואנים לתמריצים גבוהים יותר ואמרה שלא הוכח שיש קשר כלשהו בין גידול בתמריצים לבין גידול בייצוא.

קדומי: צרפת בעד מדינה פלשתינית

מאת כתבנו לענייני המזרח התיכון

ראש המחלקה המדינית של אש"ף פארוק קאדומי נפגש אתמול בפאריס עם שר החוץ של צרפת ז'אן ברנאר רגו. בצאתו מן הפגישה אמר קאדומי כי אין כל שחר לדברים שהתפרסמו בישראל בשמו של ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק כאילו הוא מתנגד להקמת מדינה פלשתינית עצמאית.

קאדומי הודיע כי שרי החוץ של הליגה הערבית יתכנסו ב־25 לספטמבר ואז יוחלט אם ומתי תכונס הפיסגה הערבית.

כמו פיצצת ניוטרון

(סוף מעמוד ראשון)

לא הספיקו להימלט

המסיונר ההולנדי, האב פרד טרן הורן, המכהן בעיר ווּם הסמוכה, סיפר, כי ביום ה' שמעו התושבים פיצוץ עז, ובעקבותיו חשו בריח חזק של ביצים כיוחות. הם ניסו להמלט, אך רובם לא הספיקו, כי הם נפגעו מיד והתעלפו. רוב הכפריים מתו לאחר ששאפו לריאותיהם את הגאזים הרעילים. אחרים, מסיבות שעדיין לא הובהרו, חזרו להכרתם לאחר זמן מה.

שרועים על הקרקע

בשבת בבוקר, לאחר קבלת רשות מהשלטונות, הגיעו המסיונר ואחד מידידיו למקום האסון. „בכפר הראשון שבו עברנו ראינו גברים, נשים ובעלי־חיים שרועים מתים על הקרקע, לעתים לפני בקתותיהם או שכובים במיטותיהם," סיפר הכומר.

בכפר השני, ניוס, על הגדה של האגם, נשארו בחיים שניים מבין כ־350 התושבים. „היה זה כאילו התפוצצה פיצצת ניוטרון, שלא הרסה דבר, אך שמה קץ לכל החיים," אמר.

לאחר בואם של צוותי־הצלה ראשונים, טס הכומר ועוד מעל לאגם המסוק של צבא קאמרון. הוא הבחין כי המים שקטים, אולם במקום להיות צלולים כרגיל, היו בוציים מאוד. בחלק מן הגדה נשרפה הצמחייה ושיחי הבננות היו שבורים, כאילו משב רוח רב־עוצמה בא בעקבות ההתלקחות.

הכומר סיפר, כי פגש ניצולים שרויים בהלם, שהתלוננו על כוויות מכאיבות ביותר באזור החזה.

רופא הפועל בקירבת איזור האסון דיווח כי הניצולים סובלים בעיקר מצריבות כימיות בריאותיהם. הוא הביע את החשש, כי נפגעים אלה יסבלו ממחלות ריאות, ולפחות ילקו בדלקת הריאות.

קברי אחים

באיזור האסון עצמו החלו תושבי הכפרים הסמוכים ואנשי צבא להטמין את גופות המתים הרבים בקברי־אחים, כשהם מכסים את הגופות בסיד חי, על מנת למנוע מגיפות. כן נמסר על מגיפה מקיפה בעדרי המקנה, ונזקקים לדחפורים על מנת להטמינם בקרקע.

באיזור האסון מצפים לבואם של מומחים אמריקניים לענייני גז והתפרצויות וולקאניות, שינסו לקבוע את סיבתו המדוייקת של האסון. צרפת הודיעה, שהיא משגרת לקאמרון את הוולקאנולוג הראשי שלה, הארון תאזייף.

לדעת תאזייף, המדובר בדליפה „שקטה" של דו־תחמוצת הפחמן. „אילו היתה זו התפרצות חזקה, היו הגזים עולים לגובה רב, ומתערבבים באוויר ונהפכים לבלתי־מזיקים. אולם כאשר הדליפה „שקטה", הגז חודר לאדמה, בדומה למים, שכן הוא כבד מן האוויר. בצורה זו עלול הגז לחדור לאדמה עד לעומק של 7 מטרים."

מומחים אמריקניים הביעו דעה שונה: רעש ומפולת קרקע באגם גרמו לערבול המשקעים שעל קרקעית האגם בצורה שגרמה להיווצרות גז ציאניד. (ע.צ. עדה, ואיי.פי.)

לשולה ברקן ובני המשפחה

אתכם באבלכם הכבד על מות

האם

מרכז מפ"ם — האיגוד המקצועי

סיעת מפ"ם בהסתדרות — תא האחיות והאחים

"על המשמר" עתון יומי

המו"ל: עתון וספר בע"מ

עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר

עורך משנה: ישראל זמיר

מזכיר המערכת: עדה סער

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833

חשבון בבנק הדואר 3—43360—4

המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חדרים 102—121. טל' 225125—6. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

חודשו היחסים

(סוף מעמוד ראשון)

בדרום־אפריקה. אך חילוקי הדעות מצטמצמים והולכים.

הבנה לעמדת ישראל

נודע, כי הפגישה שקיים פרס שלשום בלילה עם הנשיא ביאה, שארכה שעתיים וחצי, היתה ידידותית במיוחד. נשיא קאמרון ביקש הסברים על תהליך השלום ועל אש"ף. הוא גילה הבנה לעמדת ישראל בנושא אש"ף והצדיק את הגישה התומכת במו"מ בין ישראל למשלחת ירדנית־פלשתינית. הוא גילה עמדה מאוזנת בקשר ליחסי ישראל עם דרום־אפריקה ואף ציין, כי רבים מאלה המאשימים את ישראל בקיום יחסים עם דרום־אפריקה ידיהם שלהם אינן נקיות.

הנשיא ביאה ציין, כי גם בתקופת ניתוק היחסים בין קאמרון לישראל, לא התבטאה קאמרון נגד ישראל. הוא הביע דאגה רבה מן הטרור הבין־לאומי, ובעיקר מהשפעתה של לוב על המדינה השכנה צ'אד.

לאחר מסיבת העיתונאים, שנערכה ביאונדה הבירה אתמול לפני־הצהריים, יצא ראש־הממשלה לסיור בעיר ולאחר־מכן נפרד מן הנשיא ביאה בטקס רשמי מלא בנמל־התעופה של יאונדה.

המשלחת הרפואית

המשלחת הרפואית הישראלית לאסון־הטבע בצפון־מערב קאמרון הגיעה ככל הנראה למקום האסון.

בקשת קאמרון לשלוח צוות סיוע רפואי הגיעה לישראל שעות ספורות לפני צאתו של ראש הממשלה לקאמרון. בתוך שלוש שעות אורגן צוות רפואי, שכלל יועץ רפואי לטוקסיקולוגיה ויועץ רפואי לגילוי ולזיהוי גזים רעילים. כן אורגן צוות רפואי, שכלל חמישה רופאים, ובראשם אלוף משנה ד"ר מיכאל ויינר, מומחה לרפואה פנימית וטיפול נמרץ, שני מומחים לטיפול נמרץ והחייאה, מומחה לרפואה פנימית ומחלות זיהומיות, מומחה לכירורגיה כללית עם ידע רחב בהחייאה ועשרה חובשים (מדריכים בבית־ספר לרפואה צבאית).

הציוד היה סטנדרטי ומלא של יחידת רפואה בצה"ל, מתוגבר בציוד הנשמה וטיפולי החייאה, נוכח הסבירות לפגיעה קשה בדרכי הנשימה.

בהתאם לבקשת סיוע מפורטת מקאמרון, ריכז הצבא ציוד לצורך ביצוע פעולות הצלה ואיתור נפגעים.

במסיבת העיתונאים אתמול, חזר הנשיא ביאה ואמר, כי קאמרון עושה עתה כמיטב יכולתה כדי למנוע התפשטות מגיפה במקום האסון, לתת טיפול רפואי לפצועים ולמצוא מקלט למפוני האסון. הוא הודה למשלחת הישראלית, שלפי דבריו כבר נמצאת במקום, וליתר הארצות שהודיעו על נכונותן לסייע בעזרה רפואית.

הקונסוליה

(סוף מעמוד ראשון)

האפשרות שהיה כאן מעשה ריגול.

ניאו הרמן, דובר של האפ.בי.אי. אמר ל„על המשמר": „יתכן שזה רק צרוף מקרים — שהחברות אליהן ביקשו השניים לפרוץ היו ספקיות של ממשלת ארה"ב, ושתדהר הוא פקיד במשלחת הרכש במשרד הבטחון הישראלי, אבל זה עדיין לא ברור בשלב זה. והחקירה מצריכה זמן".

רונן תדהר יפוטר

השלטונות האמריקניים ממשיכים לבדוק את עברו של תדהר. פקידי מחלקת ההגירה מתכוונים לחקור אותו בדבר אשרת הכניסה, באמצעותה נכנס לארה"ב בדצמבר.

דובר הקונסוליה הישראלית בניו־יורק הודיע כי ממשלת ישראל תפטר את תדהר בשל אי־הנעימות שגרם לה והפגיעה בתדמיתה של ישראל.

„שקט ופלגמטי"

רונן תדהר בן 25, הוא סטודנט למחשבים ומתגורר ב„אפר איסט סייד" במנהטן.

רונן הוא קניין בדרג נמוך של משלחת משרד הבטחון בניו־יורק. פעולתו נעשתה ללא קשר וללא ידיעה של גורם רשמי ישראלי. תדהר המתואר על־ידי חבריו במשלחת כ„בחור שקט, אפילו פלגמטי", הוא השתמש באישור שלו כקניין של משלחת משרד־הבטחון לצורך שכירת הרכב, שבאמצעותו הגיע למקום הפריצה. השופט הסכים לשחרר את תדהר בערבות של 10,500 דולר, אולם לא היה בידיו להמציא סכום זה, והוא נשאר בבית הסוהר. שותפו למעשה, ויליאם לונגפלו, שילם את דמי הערבות והשתחרר.

שמיר: פרס קוטף הפירות של עשור שנים

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר בירך אתמול על מסעו של פרס לקמרון ועל חידוש היחסים עם המדינה האפריקנית. יצחק שמיר אמר כי הוא מקווה שבקרוב יחודשו הקשרים עם עוד מספר מדינות. „לטובת העניין לא אנקוט בשמותיהן".

יש מדינות בהם ישראל מיוצגת במשרדים אינטרסנטיים ובקשרים כלכליים ואחרים. עיקר נסיעתו של פרס היא לשם הגברת נוכחותנו באפריקה.

בתשובה לשאלה האם נסיעתו של ראש הממשלה לאפריקה להידוק קשרי החוץ אינה פוגעת בו השיב שמיר: „נסיעתו של פרס אינה מתסכלת אותי, בעשור האחרון אנו עושים פעולה רחבה לחידוש הקשרים, ומה שפרס עושה זה קטיף הפירות שמהם תהנה מדינת ישראל".

מ"מ ראש הממשלה אמר את הדברים בשיחה עם כתבים שנלוו אתמול לביקורו בדרום לבנון.

ח"כ מ. הכהן

(סוף מעמוד ראשון)

הדרושות, בעיקר מקרב חברי השדולה הדתית. בסיעת המערך הוחלט, באופן בלתי־רשמי, שלא לדחות את יוזמתו של הכהן. עד כה השיג ח"כ מ. הכהן את הסכמתם של שניים מחברי סיעתו, בן־אליעזר ואפרים שלום ויחד עם הח"כים הדתיים לא התקשה כלל למלא את מכסת השמות הנדרשת כדי להזעיק את הח"כים לישיבה בעת הפגרה. נראה כי לאחר דיון קצר יועבר הנושא לאחת מוועדות הבית.

מפלגת המרכז הליברלי מביעה תמיכה בקיבוץ ניר־אליהו על מאבקו הצודק והאמיץ למען היוזמה החופשית וזכותו של אדם לנהל את עסקיו כראות עיניו.

צלצול מחיר

יצחק קול, מנכ"ל אולפני ישראל

זה פשוט מכניס כסף

אני שומעת, שיש כוונה לצלם את „ראמבו 3" בישראל.

מי שצריך להחליט על כך הוא סילווסטר סטלונה, שהוא איש לא קל. שלחתי לו צילומים של כל אתרי הצילום ל„ראמבו 3". מאחר שהוא רוצה שלג ומדבר, צילמנו את החרמון ואת הנגב והוא יחליט.

ונגד מי ילחם ראמבו הפעם?

לא יודע. יש כל כך הרבה רעים, שלא צריך להתאמץ — אנחנו כבר נמצא להם איזשהו שם. בכל אופן, אנחנו לא רוצים לטפל יותר בטירור, כמו שעשינו עם הערבים שחטפו את מטוס „טי.וו.איי" ב„כוח דלתא". ועוד לא ברור לי אם נעסוק שוב במלוכסני העיניים.

כמי שהיה פעם איש „השומר הצעיר". נוח לך עם הצגתם של גזעים מסויימים אוטומטית כאנשים הרעים?

הייתי חבר קיבוץ נחשון, חבר ההנהגה הראשית של השוה"צ ואפילו כתבתי תוכניות חינוכיות. ואנחנו עושים גם סרטים על נינג'ה, שדווקא מציגים את תרבות המזרח באור חיובי. אבל, זה לא, שאנחנו מקדשים או תוקפים תרבות מסויימת — זה פשוט מכניס כסף. את יודעת כמה כסף עשה „ראמבו 2"? 200 מיליון דולר. ומפיקי הסרטים צריכים להיות אחראים כלפי בעלי־המניות המשקיעים את הכסף.

פסיכולוגים מותחים ביקורת קשה על גודש האלימות בסרטי „גולן גלובוס" וכל הגישה המצ'ואיסטית־הפשיסטית של הכוח העונה את הכל.

תראי, אני שונא את זה. זה לא סרטים לטעמי, ויש לי בעיה עם האלימות הזאת, שאינה מבחינה בין טובים לרעים. אבל, גם קיבוץ ניר־אליהו עשה את הפישפשוק פשוט מפני שזה מכניס כסף. אנחנו חיים במשטר קפיטליסטי, שבו הכסף הוא בעל משמעות וזהו זה.

מסתבר גם שהצעירים בארה"ב חושבים ש„ראמבו 2" משקף את המציאות ההיסטורית...

כן, זה די מדאיג שאנשים מקבלים את מה שקורה על המסך כעובדות היסטוריות, וחושבים שארה"ב ניצחה בוייטנאם. אבל, אני לא מקבל משכורת ממשרד החינוך ואינני אחראי על חינוך הדור. אני רוצה לבדר אותו. את חושבת שמי שעושה שולחן צריך להיות מודאג מזה שישקלו עליו הרואין?

כמי שהיה פעם חבר קיבוץ, הגעת די רחוק...

למה לא? מאז שעזבתי את הקיבוץ הבנתי. שצריך לשחק בקפיטליזם.

אתי רונאל

בצער רב אנו מודיעים

על פטירתה של יקירתנו

חנה מרקוביץ

ההלוויה תיערך היום, יום רביעי 27.8.86 בשעה 11.00

בבית העלמין בכפר סמיר, בחיפה

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים בשעה 10.30

ברח' חסן שוקרי, ליד גן הזכרון

יושבים שבעה בבית ברקן־בנקלר, רח' בורלא 12, תל־אביב

מתאבלים: בעלה: יוסף

בנותיה: שושנה מנדלסון ובעלה, שולמית ברקן ובעלה

ונכדיה

אזכרה וגילוי המצבות

לבנינו ובנותינו

שנספו בתאונת הדרכים

איתן גלבוע (פוקס) ז"ל

דותן בן־דעת ז"ל

נעם ניצן ז"ל

אסא אריאל ז"ל

יוחאי סטולרסקי ז"ל

צח סלום ז"ל

עפר לוי ז"ל

אביב רון ז"ל

אביטל לפלר ז"ל

ראומה בן־דרור ז"ל

תתקיים ביום ראשון כ"ו באב תשמ"ו 31.8.86

העליה לבית הקברות בשעה 17.30, מבית העם

האזכרה ב־21.00 ליד בית העם

המפקדים מתבקשים לשחרר את חייליהם ביום זה

המשפחות השכולות

ובית חפצי־בה

„התקפה על לוב תיחשב להתקפה על סוריה"

מפגש מפתיע של קדאפי ואסד לתיאום בנושא מלחמת אירן־עירק

המפגש נערך על רקע ההכרזות האיראניות שהם עומדים לפתוח במתקפה גדולה על עירק

מאת כתבנו לענייני המזרח התיכון

„כל תוקפנות על סוריה או לוב תחשב מעתה ואילך לתוקפנות על שתיהן גם יחד" כך נאמר בהודעה המשותפת שהתפרסמה אתמול בדמשק ובטריפולי בתום ביקורו המפתיע של הנשיא אסד אצל שליט לוב מועמר קדאפי.

בהודעה נאמר כי קדאפי ואסד דנו בתוקפנות האמריקנית הכושלת על לוב והסכימו ביניהם כי תוקפנות זו היא תוקפנות על האומה הערבית כולה. הפעולה הנפשעת של ארה"ב נגד קדאפי, נאמר בהודעה, היא מעשה חסר תקדים בתולדות האנושות ומהווה שיא־הטרור. קדאפי ואסד גינו את התמרונים בין מצרים וארה"ב הנערכים בימים אלה בים התיכון וכינו אותם הפרת הריבונות של המולדת הערבית.

השניים דנו גם בביקור פרס במרוקו והם שבים ומגנים אותו מהלך בוגדני וסטיה מן המחוייבות הלאומית ושלב נוסף בתהליך קמפ דייויד. אסד וקדאפי גינו גם את הביקור של שמעון פרס בקאמרון וקראו לחיזוק הקשר עם ברית המועצות.

הסיבה האמיתית

מן הראוי לציין כי בהודעה יש התחייבות מצד הנשיא אסד לבוא לעזרתה של לוב במקרה שתותקף שוב בידי ארה"ב. ואולם אין בה זכר לסיבה האמיתית לבואו הפתאומי של אסד לבנגזי: תיאום המדיניות בין דמשק לטריפולי באשר ליחס לאירן ולמלחמה במפרץ הפרסי. מדינות ערביות רבות הפעילו בתקופה האחרונה לחצים כבדים על סוריה כדי שתפעיל את השפעתה בטהרן להביא לסיום המלחמה.

ואולם מנהיגי אירן דרשו מהנשיא אסד שלא להתערב ולהגדיל את הסיוע הסורי לאירן. מנהיגי אירן הכריזו בימים האחרונים כי הם מתכננים מתקפה כוללת חסרת תקדים בהיקפה על עירק במטרה להביא לידי הכרעה במלחמה הנכנסת בשבוע הבא לשנתה השביעית.

טרם צאתו מלוב נפגש הנשיא אסד ביחוד עם מועמר קדאפי עם הקולונל אבו מוסה ראש המורדים מהפתח, עם סגנו אבו חאלד אל עמלה. קדאפי ואסד חזרו על מחוייבותם לסייע למתנגדי ערפאת.

נתעורר ברוטאציה

שמיר מנומנם במסוק, בדרך לביקור בדרום־לבנון, אתמול. (תצלום: אבי בניהו)

אבן פנה לפרס בעניין המשך העסקת אנשי השב"כ מ„הפרשה"

אבן פנה לרה"מ בעקבות תביעתו של שריד שאמר שלא יתכן שאנשים המעורבים במעשי זיוף ימשיכו לשרת בעמדות רגישות

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" וסוכנויות הידיעות

ח"כ יוסי שריד (ר"צ) דרש משגיע מידר וועדת החוץ והבטחון אבא אבן לקיים דיון בהול בנושא השב"כ. שריד טען שלא יתכן שאנשים המעורבים במעשי זיוף ימשיכו לשרת בעמדות כה רגישות.

הוא קרא לוועדת החוץ והבטחון להביע דעתה כי אין מקום בשב"כ לאנשים אלה. יו"ר הוועדה אבא אבן השיב לו כי פנה בנושא זה לראש הממשלה אשר יופיע בפני הוועדה ביום שני הקרוב.

„בסמכות וב„רשות"

חקירת המשטרה בפרשת השב"כ אינה יכולה להסתיים, מבלי שתנתן תשובה חד־משמעית לטענת ראש השב"כ שקבע, כי פעל בעניין אוטובוס קו 300 „בסמכות וברשות" — אמר אתמול שר הבריאות מרדכי גור בפגישה עם עתונאים בחיפה.

שר הבריאות אמר, כי ראש השב"כ חייב להסביר את משמעות הדברים כי פעל ב„סמכות וברשות".

שר הבריאות הטעים, כי הממונה הישיר על ראש השב"כ הוא ראש הממשלה ולכן קשה מאד להעלות על הדעת שראש השב"כ מסתיר מידע בכוונה ובידיעה מהאיש הישיר הממונה עליו.

שר הבריאות אמר, כי הסתרת המידע אינה אקט חד־פעמי אלא מלווה בעדויות בפני „ועדת זורע" ובדיקת פרקליט המדינה יונה בלטמן. השר הוסיף, כי מבחינת האתיקה הציבורית, לא יתכן שחקירת המשטרה לא תיתן תשובות לסוגיה זו.

אלפי נערים ערבים בירושלים אינם לומדים ומועסקים בעבודות

טדי קולק קובל על קיפוח בתקציב החינוך לעומת ישובי הלוויין בגדה ומודה כי „לא מילאנו תפקידנו בעניין הנפלטים ממערכת החינוך"

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

ראש עירית ירושלים טדי קולק קבל על קיפוח חבירה בתחום החינוך לעומת ישובי הלוויין של ירושלים ביהודה ושומרון. „הממשלה דואגת למוסדות חינוך, לבתי כנסת ולמבני ציבור בגדה ואילו אצלנו אין אותה תשומת לב והבנה", אמר קולק.

טדי קולק הרגיש כי הטיפול במערכת החינוך לילדים ערבים בעיר איננו הולם את הצרכים. „בבתי הספר הערביים בירושלים ילמדו השנה 16.5 אלף תלמידים, גידול של 5 אחוז לעומת אשתקד. לעומת זאת קיים מספר זהה של תלמידים שלא נקלטו ברשת החינוך. ידוע על 7000 נערים עובדים שאינם לומדים כלל. עלי להודות, כי לא מילאנו כאן את תפקידנו".

כידוע חלק מהתלמידים במגזר הערבי בירושלים לומד בבתי ספר השייכים למוסדות דת ולגורמים שונים שאין עליהם פיקוח.

ראש עירית ירושלים וצוות המחלקה לחינוך השתתפו אתמול במסיבת עיתונאים לרגל שנת הלימודים החדשה והדגישו כי בבירה ילמדו למעלה מ־106 אלף תלמידים, המספר הגבוה ביותר מכל הרשויות המקומיות בישראל.

נהירה לחינוך החרדי

מנהל מחלקת החינוך מיכאל גל, סיפר על זרימה מוגברת של ילדים למערכת החינוך החרדי (החינוך המיוחד והחינוך העצמאי). הנהירה מוסברת ברצונם של ההורים להעניק לילדיהם חינוך דתי אולטרה־אורתודוקסי. רשת חינוך זו ניזונת מתקציבי המדינה, תקציבי העיריה ותרומות מחו"ל ומהארץ.

ראש העיריה הצביע מפני מחסור מצטבר בכתות עקב הפסקת קצב הבניה המחוייב. מתן פתרונות מגונים יוצר קשיים חברתיים בשכונות השונות. קושי רב מתגלה בתחום החינוך הטכנולוגי עקב קשיי תקציביות.

פלורובה קיבלה אשרה; אבי הבעל עדיין מסרב ל„התיר" יציאתו

מוסקווה. — איניסה פלורובה, שאחיה ממתין בישראל להשתלת מח־עצמות בהיותו חולה בסרטן־הדם, קיבלה אשרת יציאה מברית־המ. אך אינה רוצה לעזוב בלי בעלה — מסרה אתמול ידידה של המשפחה לסוכנות הידיעות הצרפתית.

גב' פלורובה, סוציולוגית בת 37, שהפסיקה את שביתת־הרעב שבה פתחה באמצע אוגוסט, קיבלה את המסמכים הרשמיים הדרושים להגירתה ולהגירת שתי בנותיה, אולם יציאתה נמנעת בשל סירוב חותנה לחתום על מסמך שאותו דורשים השלטונות כדי להעניק אשרת יציאה גם לבעלה, ויקטור פלורוב.

ידידת המשפחה מסרה, כי חותנה של גב' פלורובה מתנגד להגירת בנו. הוא מסרב לחתום על מסמך המאשר, כי בנו אינו חייב לו כספים.

אחיה של גב' פלורובה, מיכאל שירמן, עלה לישראל לפני שש שנים ואחותו התנדבה לתרום מח־עצמות כדי לאפשר את ריפויו.

כן נמסר, כי ד"ר יוסף אירלין, מומחה למחלות הסרטן, הממתין כבר שבע שנים לאשרת הגירה מבריה"מ בשבילו ובשביל בני־משפחתו, שובת־רעב זה 14 יום במוסקווה בתקוה לקבל אשרת הגירה לישראל. (ע"ר)

החיפושים אחר ה„דקר" יחלו בתוך שבועיים

וושינגטון. — הצי האמריקני יתחיל בשבוע הבא, או לכל המאוחר שבוע לאחר־מכן, בחיפושים אחרי הצוללת „דקר" במימיה הטריטוריאליים של מצרים — מסרו אתמול מקורי משרד ההגנה בוושינגטון.

דובר הפנטאגון אמר, כי מטוסי הצי, מדגם „אוריון פ־3", יפתחו בחיפושים, תוך תיאום עם מצרים. יתכן שיצטרפו אליהם מטוסים לגילוי צוללות מדגם „ס־3", שימריאו מנושאת המטוסים האמריקנית „פוראסטאל".

החיפושים עומדים להערך במים רדודים בחלקם, ובחלקם הם מגיעים לעומק של יותר משני ק"מ.

אנשי הפנטאגון אמרו, כי בסיס חיפושים זמני עשוי לקום באלכסנדריה. אם יגלו המטוסים את שרידי הצוללת, תוחש למקום אוניית־ביון של הצי, ועליה קבלנים פרטיים, שיעסקו בבדיקת השרידים. (ע"ר)

אושרה הצעת־חוק המחמירה בעונשים על עבירות־מין

מאת דוד פרידמן, כתב עתי"ם

ועדת השרים לענייני חקיקה בראשותו של שר המשפטים אברהם שריר, אישרה בישיבתה האחרונה הצעת חוק שהביא בפניה שר המשפטים, לפיה יוחמרו עונשיהם של עבריינים בעבירות מין ואונס.

הצעתו של שר המשפטים באה בעקבות ריבוי מעשי האונס בעת האחרונה. הצעת החוק תובא לאישור הכנסת שתקבע גם את גובה העונש המקסימאלי למורשעים בעבירות מין.

כתב עתי"ם מציין, כי כיום העונש המקסימלי על עבירת אונס הינו 6 שנות מאסר.

ועדת השרים קיבלה גם את הצעתו של שר המשפטים להכניס שינויים אחרים בחוק העונשין, הדן בעבירות מין. בין השינויים: הרחבת ההגדרה של עבירות אונס, כדי לכלול עבירות מין נוספות וכדי לאסור מעשי מין אלימים בין שני בני זוג נשואים. כן יקבע איסור פירסום שמו של נפגע בעבירות מין, אלא אם הנפגע מסכים לכך בפני בית המשפט.

עוד הוצע בהצעת החוק, איסור חקירת עבר מיני של קורבן עבירת מין, אלא אם אישר זאת בית המשפט. הצעה נוספת היא לאסור פירסום שמו של חשוד או נאשם באונס, ללא הסכמתו, בטרם הורשע בבית משפט. (עתי"ם)

מנהיג שיעי קורא לחדול מהתקפות על הצרפתים

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

האימאם שמס אל־דין מנהיגם הרוחני של השיעים בדרום לבנון הורה לבני עדתו לחדול מההתקפות על יוניפי"ל משום שהדבר מנוגד לעקרונות הדת. האימאם הנחשב ליורשו של מוסה סאדר, מייסד ארגון „אמל" שנעלם לפני כמה שנים בעת ביקורו בלוב הגיע לדרום לבנון כדי להתערב בסיכסוך בין יוניפי"ל לשיעים מזרחית לצור. ביקורו באזור הוא הראשון מאז החלה מלחמת לבנון והתערבותו נחשבת למשמעותית ביותר כדי להרגיע את הרוחות בקרב השיעים.

בינתיים הותר אתמול ליחידות אספקה של יוניפי"ל באזור צור לנוע בין המוצבים של היחידה הצרפתית באזור הקרבות לאחר ימים רבים שנמנע מהם לעשות זאת. אתמול נורו כמה יריות על מוצב צרפתי מזרחית לצור אך לא היו נפגעים.

הצמרת הפגינה נוכחות בחתונת בנו של סוויסה

מאת זהבה מרום, כתבת „על המשמר"

קהל מוזמנים רב נכח אמש בחתונת בנו של נציב שרות בתי הסוהר גונדר רפי סויסה עם בחירת לבו, ורד. החתונה התקיימה על מדשאות מרכז הנופש ע"ש ויסגל ברחובות.

בין כ־2000 הקרואים בלטו בנוכחותם שר המשטרה חיים בר לב, השר גד יעקבי, ח"כ אהרן אבו חצירה, ח"כ גני שליטא, ח"כ מאיר שטרית, ח"כ דוד ליבאי, ח"כ אורה נמיר, ח"כ גאולה ארד ועוד. במקום נכחה גם צמרת המשטרה בראשה והמפכ"ל דוד קראוס, וכל הסגל הבכיר של שירות בתי־הסוהר. כן נראו בין קהל המוזמנים ראשי ערים, ראשי מועצות, עתונאים, קרובים וידידים.

על המדשאות המוארות באורות צבעוניים נערכו שולחנות תקרובת רבים, וסוגי המאכלים הרבים שהוגשו העידו על מיזוג העדות בחתונה.

במשך שהותו של דוד בכלא הצרפתי נסעה ורד מספר פעמים לבקרו יחד עם אביו רפי סויסה. לאחר שחזר לארץ החליטו השניים להנשא ואף רכשו דירה במזכרת בתיה.

למרות האווירה החגיגית ששררה במקום קשה היה להתעלם מהמתיחות האנשים ומהרגשת אי הנוחות שריחפה באוויר בהקשר לתוצאותיו ומסקנותיו של דו"ח מבקר משרד המשטרה.

המשטרה השוויצית תחרים מסמכי חשבונות של קרן „פריץ נפתלי"

מאת יוסף אלגרין, כתב „על המשמר" בשוויץ

באזל. — פרקליטות באזל נענתה בחיוב לבקשת שלטונות גרמניה המערבית, והורתה למשטרה המקומית להחרים את המסמכים של תנועות החשבון של הקרן הישראלית „פריץ נפתלי" בבנק „אינגנבה".

כזכור, מעורבת הקרן בפרשת הלבנת הון לטובת המפלגה הסוציאל־דמוקרטית הגרמנית, שאוהדיה היו שולחים תרומות לקרן „פריץ נפתלי". הפרשה עלתה לכותרות עתוני שוויץ עוד בתחילת השנה, תוך ציון קירבת הקרן למפלגת העבודה הישראלית ויחסי מפלגת העבודה עם המפלגה הסוציאל־דמוקרטית הגרמנית.

מסמכי „אינגנבה" (סניף של בנק הפרנק־גרמני) יהיו מוקפאים לפי שעה, מפני שהבנק הגיש ערעור על צו הפרקליטות לבית המשפט של קאנטון באזל.

● משלחת סובייטית רמת־דרג באה אמש לוושינגטון, לסידרה חדשה של שיחות מדיניות, לפני הפגישה בין שרי־החוץ של שתי המדינות, שתתקיים ב־19 בספטמבר.

● לונדון. — מגמה של החרמת אולימפיאדת השחמט, האמורה להיערך בנובמבר השנה בדובאי, באיחוד האמירויות הערביות, נסתמנה עם הודעתן של ארבע פדרציות לשחמט — של נורווגיה, שוודיה, דנמרק והולנד — כי הן לא יהיו מיוצגות בתחרות זו.

בכך מבקשות הפדרציות לשחמט למחות על סירובם של שלטונות דובאי לאשר את כניסת הנבחרת הישראלית.

מספר רב־אמנים הודיעו אישית על החלטתם להחרים את האולימפיאדה. (ע"צ)

שמיר אינו רואה צורך להתוות קווים אדומים נוכח „זחילת הסורים"

שמיר אמר הדברים בסיור שערך אתמול בדרום־לבנון ■ „נוסיף להחזיק ברצועת הבטחון ולבססה"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

„יש לעקוב בדריכות רבה אחר כל צעד של הסורים. הכוונותיה של סוריה, מעשיה והאידיאולוגיה שלה, חייבים להדאיג ולהטריד את כולנו. עם זאת אינני חושב שיש צורך לשרטט קווים אדומים מראש. יש לראות היכן נקודות הסכנה ולסלקם. האיום הסורי הוא תמידי ופעולות סוריה מכוונות לעימות צבאי".

דברים אלה אמר אתמול מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר בסיום ביקורו באיזור הבטחון בדרום לבנון. השר שמיר אמר את הדברים בתשובה לשאלה על זחילת הסורים דרומה ומעורבותם בלבנון. שר החוץ ופמלייתו ערכו אתמול סיור מקיף בדרום לבנון כאורחי צה"ל ומשרד הבטחון, את השר ליוו אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד, מתאם פעולות הממשלה בלבנון אורי לוברני ומפקד יקל"ל תא"ל דוד ארמון.

שר החוץ שיבח את תפיסת הבטחון בדרום לבנון ואמר כי יש לשמור על רצועת הבטחון ולבססה. „רצועת הבטחון על כל מה שנמצא בתוכה מהווה חומת מגן לצפון ישראל. כל עוד נזדקק, נחזיק בה נבסס ונבצר אותה ונשמור על קשרים טובים עם האוכלוסיה המקומית" אמר שמיר.

שר החוץ ופמלייתו החלו את ביקורם בדרום לבנון בביקור בעיירה מרג'־עיון שם נפגשו לשיחה עם הגנרל אנטואן לחאד ועם קציני צה"ל באיזור. שמיר סייר בבית־החולים המשוכלל שהוקם במרג'־עיון ושמע פרטים על המקום.

שמיר קיבל סקירה מקיפה מפי מפקד יחידת הקישור ללבנון תא"ל ארמון ושמע ממנו על הפיתוח הכלכלי המואץ בכפרי הרצועה לרווחת תושבי הדרום.

לאחר ששוחח עם מפקדים וחיילים בנפת טייבה בדרום לבנון הוטסו שמיר, עוזריו והעתונאים שהצטרפו לסיורו לאיזור רצועת החוף באיזור נקורה שם סיירו בנמל החדש שהקים הגנרל לחאד בשיתוף צה"ל.

הקצין המנהל את הנמל הסביר לאורחים על פעילות האוניות, ועל הסחורות היוצאות ממנו.

את הביקור חתם שמיר במפקדת פיקוד הצפון שם נפגש לשיחה עם הרמטכ"ל רא"ל לוי ועם קצינים בכירים. שמיר קיבל סקירה על המצב בסוריה, ברמה"ג ובלבנון.

בתשובה לשאלות כתבים אמר שמיר כי לאחר הרוטאציה לכשיכנס לתפקידו כרה"מ ימשיך בקווי היסוד של ממשלת האחדות הלאו־מית כפי שנקבעו בהסכם. שמיר אמר כי אין הכרח אבל אין גם להוציא מכלל אפשרות כי ישתתף בפגישות המתוכננות לשמעון פרס עם רייגן ומובארק.

„אדוני שר החוץ, האם נשאר כאן כל החיים?"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

מי שהתנגד לפני כשנה וחצי לתפיסת הבטחון של ממשלת ישראל לגבי גבול הצפון בא אתמול לסיור בדרום לבנון ושיבח את רצועת הבטחון ותרומתה להגנת ישובי הגליל.

ממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר, מלווה באנשי לשכתו ועדת עתונאים הגיע במסוק של חיל האוויר לדרום לבנון. בבית החולים שהוקם במרג' עיון התעניין שמיר לדעת מי מקבל את השרותים ומי מממן אותם. שמיר עבר בין המחלקות השונות. הוא ביקש לערוך סיור באגף היולדות אולם יולדות לא היו באותה עת. בחצר בית החולים קבוצת של חיילי „גבעתי" מוקפים בבנות מרג' עיון ומנהלים שיחה מקומית. שמיר מנפנף להם לשלום וממשיך למלוויו. „בית חולים נותן תחושה של יציבות ובטחון" הוא אומר. כמו כל אישיות בכירה המתארחת בצה"ל נפגש גם ראש הממשלה (בעתיד הקרוב) עם קבוצת חיילים המשרתים ביחידת הקישור של דרום לבנון. שמיר מבקש שלא לנאום והעדיף לענות לשאלות החיילים ומפקדיהם. לאחר היסוס ומבוכה קלה מספר סגן דודי הנמצא במקום זה שנתיים על עבודתו: „זה לא מפחיד כמו בהתחלה. אנחנו חושבים כל הזמן על מטעני צד ומכוניות תופת וכשזה לא מגיע נכנסים קצת לשיגרה — אבל לא לשאננות. אני עצמי דובר ערבית ומסתדר פה מצוין. עבודת החונכות עם צד"ל הולכת טוב. בעבר ברחה לי פלוגה של צד"ל לבירות. עכשיו בסדר" אומר רודי.

חייל אחר שואל את שמיר „אדוני שר החוץ, האם נעזוב את לבנון בשלב מסויים. אני מרגיש כאן מיותר, חברים שלי נפגעו פה. האם נהיה כאן כל החיים? הוא שואל. שמיר: „נהיה פה כל עוד נשתכנע שזה משרת את בטחון ישראל — זו דעת הכל אין לנו שום כוונה להשאר לעולמים. כל אחד מכם תורם פה רבות" הוא אומר.

מפקד דרום לבנון תא"ל אדמון מתערב בשיחה. מפנה את מבטו של החייל אחורה לעבר קיבוץ משגב־עם ואומר לו: „הסתכל לשם ותבין כמה חשוב שאתה פה". חייל אחר מבקש משמיר התייחסות להרגשתו האישית שכלי התקשורת נכנסים יותר מדי לענייני הצבא והשב"כ „ראה מה עשו בפרשת המינויים, בעיני זה שלילי". שמיר משיב: „אתה נוגע בעניין כאוב. אבל זה מחיר הדמוקרטיה, הדמוקרטיה צריכה אולי להגביל את עצמה כדי לשמור את עצמה, צריך לשמור על איזון ולדרוש אחריות מהתקשורת. הצנזורה שלנו לא מתערבת בכל ולא הייתי אומר שכולנו מרוצים מכך" אומר שר החוץ.

נבון: הקיצוץ המוצע בהשכלה הגבוהה — הפרת התחייבות הממשלה

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון אמר אתמול כי אם תבוצע החלטת הממשלה לקצץ 10 מיליון דולר בתקציב האוניברסיטאות תהיה בכך הפרת התחייבות של הממשלה שלא לקצץ עוד במיגזר זה.

נבון הצביע נגד הקיצוץ בישיבת הממשלה בשבוע שעבר בגלל המשמעויות החמורות שעלולות להיות, לדעתו, לקיצוץ זה על עתיד ההשכלה הגבוהה בישראל. נבון ידון בנושא עם שר האוצר בפגישה שנקבעה ליום שישי השבוע.

שר החינוך אמר כי בפגישה שהתקיימה לפני כחודשיים אצל ראש הממשלה, בהשתתפות השרים ניסים ופת ובהשתתפותו, סוכם כי לא יהיה עוד קיצוץ בתקציב האוניברסיטאות. למרות סיכום זה החליטה בשבוע שעבר הממשלה, בניגוד לדעתו של נבון, לבצע הקיצוץ האמור.

יצויין, כי לפי דרישת נבון לא בוצע קיצוץ בתקציב האוני־ברסיטאות בראשית שנת הכספים הנוכחית וזאת לאחר שהממשלה השתכנעה מדבריו, כי בשל הקיצוצים שנעשו בשנים האחרונות מרחפת סכנה של ממש לעתיד האוניברסיטאות, קיים חשש לבריחת מוחות מישראל וקיים ספק אם האוניברסיטאות יוכלו להמשיך לחקור ולתרום את חלקן לביטחון, לחינוך, לכלכלה, לרפואה ולעוד תחומים רבים. (שע"ח)

● השר שרון הבטיח לפעול לשנות את הסיווג של העיר אשקלון במסגרת מפת אזורי פיתוח.

● וושינגטון. — אסטרונומים גילו שדה מגנטי חדש ורב־עוצמה בשביל־החלב העשוי לזרוע אור חדש על צורת היווצרותם של כוכבים — מסר אתמול מכון המדע הלאומי של ארה"ב. (ע"ד)

„איכות המים בישראל בירידה מתמדת"

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

הכנרת, המהווה מקור המשאב היקר ביותר, המים, היא איזור רגיש ביותר מבחינת איכות הסביבה וחשופה למזהמים שונים המתנקזים לכנרת.

אמר ד"ר אורי מרינוב יו"ר הרשות לאיכות הסביבה, בדיון שנערך בעין־גב בהשתתפות חברי־כנסת, הממונה על מחוז הצפון במשרד הפנים, ראשי מועצות אזוריות ומקומיות ומומחים שונים.

הוא התריע על כך שאיכות המים בישראל נמצאת בירידה מתמדת ואינה עומדת בשום קריטריון לאומי או בינלאומי. ד"ר מרינוב גילה כי משרד הבריאות אימץ קריטריונים חמורים יותר לאיכות המים משום שחלק גדול של מי־השתיה בישראל אינו עומד בתקנים.

חייבת להיות הערכות ממשלתית מחודשת לטיפול בנושא המים, אמר. קדם לדיון סיור סביב הכנרת בחסות מינהלת הכנרת שמטרתו היתה הגברת המודעות לחשיבות איכות ונקיון הכנרת ואגן ההתהוות שלה.

עמרם קלעג'י הממונה על מחוז הצפון במשרד הפנים המשיל את הכנרת למימיה של המרינה. הוא הביע תקווה שלא נגיע למצב בו ניאלץ לפגוע בתיירות סביב הכנרת כדי לשמור על איכות המים. מנהל המעבדה לחקר הכנרת אמר, כי נצטרך לחיות בשנים הבאות עם כנרת בעלת מפלס נמוך, זו לא הבעייה העיקרית, כמות המים שיישאבו בשנים הבאות תשאר קבועה, אבל אחוז מי־השתיה מכלל השאיבה ילך ויגדל.

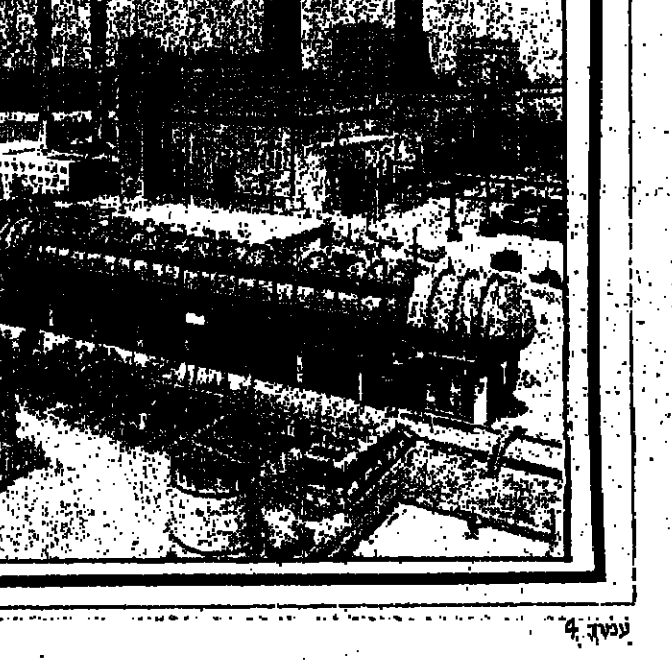

חברת החשמל הפעילה מחדש את מתקן התפלת מי הים הנמצא בתחנת הכוח „אשכול" שבאשדוד. ההפעלה, הנעשית בתקופה זו של מצוקה במים, הינה ל־3 חדשים שלאחריהם יבחן מחדש הנושא.

אנשים ואירועים

ארה"ב אישרה ייבוא סוסים ערביים טהורי גזע מישראל

ארה"ב אישרה ייבוא סוסים גזעיים־ערביים מישראל, מסר אתמול יו"ר „עמותת הסוס הערבי" בישראל, שר המשטרה חיים בר־לב במסיבת עתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב. כתוצאה מההכרה האמריקנית יוכלו מגדלי הסוסים הישראלים למכור סוסים ערביים טהורים בארה"ב.

השר בר־לב הסביר, כי הסוס הערבי הטהור מצטיין ביופיו הקלסי מבין כל גזעי הסוסים, מתאים לרכיבה „אמנותית" וכללית, וכן הוא יודע לרוץ ולקפוץ. הוא גם מצטיין בכושר הסיבולת ובמירוצי סיבולת עד 100 מייל. כיוון ש„מולדת" של הסוס הערבי הוא המזרח התיכון, ישנם סיכויים שירצו לקנות סוס „מקורי" ובכך יתפתח ענף כלכלי חדש בישראל.

עוד אמר, כי לסוס הערבי אין צורך במגרשי מירוצים מיוחדים והאקלים של הארץ מתאים לו.

השר בר־לב סיפר כי העמותה הוקמה לפני כ־10 שנים, כדי לעודד התפתחות הסוס בישראל ולנהל את ספר העדר של הסוס. (עתים)

„בלט גיור" מהונגריה — למספר הופעות בארץ

„בלט גיור" ההונגרי יופיע ב־4 הצגות בארץ, באמצע חודש ספטמבר — מסר אתמול המנהל האמנותי והכוריאוגרף של הבלט איוון מרקו, במסיבת עתונאים במלון קרלטון בתל־אביב.

הלהקה ההונגרית תופיע בתוכנית מורכבת משלוש יצירות בלט: „בולרו" של רוול, „הגן המכושף" לצלילי ג'ז של המלחין ההונגרי גיאורגי סאבאדוש ו„הנפשות העליונות" על פי שיר של רוקרט והסימפוניה מספר 5 למאהלר.

מרקו, היהודי, הופיע כאן בשנים 1972 ו־1978 כרקדן סולו ב„בלט המאה העשרים" של מוריס בז'אר. ב־1979 הוא חזר להונגריה וייסד את הלהקה בעיר גיור. הוא מסר שהלהקה מורכבת מ־13 רקדניות ו־12 רקדנים. (עתים)

סגן ראש־הממשלה, דוד לוי, נטל לעצמו חופשה בת שלושה ימים — בעקבות „לחצים" מצד ילדיו לצאת עם אביהם לחופשה בטרם יחזרו לספסל הלימודים. את חופשתו מבלה משפחת לוי בטיולים ונופש באיזור הכנרת.

אתמול הופיע דוד לוי מלווה ברעייתו, רחל, ו־10 ילדיו בפארק־המים של חוף־צמח. במשך כל היום בילו על המגלשות, בקייאקים ובטיסה במטוס ימי בכנרת.

על אף נסיונותיו של ראש־הממשלה להבלע בין ה„עמך", הרי שאלפי הנופשים בחוף־צמח לא נתנו לו מנוח — וביקשו ללחוץ את ידו ולשוחח איתו. לבסוף החליט דוד לוי לקחת „סירת פדלים", יצא למרחק של ק"מ לים — ושם במשך 4 שעות ישב עם שנים מבניו ודג דגי „מושט". משפחת לוי העלתה בחכתה כ־20 דגים..

(הצלום: דורון שם־טוב)

השרים ביפן הצהירו מרצונם על הונם האישי

טוקיו. — השר המעצב בממשלת יפאן מחזיק בחסכונות ובמניות בשווי 58 מיליון ין (357 אלף דולר), בבעלותו מקרקעים ובניינים בשווי 57 מיליון ין (370 אלף דולר), והוא משתייך למועדון גולף אקסקלוסיבי.

תמונה זו התבהרה אתמול, כאשר ראש הממשלה נאקאסונה וחברי ממשלתו החדשה גילו מרצונם פרטים על הונם האישי.

חמישה מבין 20 השרים, כולל שר האוצר, אמרו, כי ברשותם מכוניות זרות יקרות, שיובאו מגרמניה המערבית.

ראש הממשלה נאקאסונה גילה, כי רכושו שווה 900 אלף דולר, חלקו הגדול במקרקעים ובבניינים. הוא משתייך לחמישה מועדוני גולף. למן ינואר השנה גדל רכושו ב־17,500 דולר.

האדם העשיר ביותר בממשלה הוא שר העבודה טאקושי והירו, שרכושו מגיע ל־2.38 מיליון דולר, אולם מומחים אמרו כי הוא „שווה" למעשה הרבה יותר. (ע"ד)

● קאהיר. — כוחות הבטחון המצריים ערכו אתמול לפנות בוקר מבצע גדול נגד „שודדים", שפעלו במימי הנילוס במצרים עילית — מסר אתמול „אל אהראם" הקאהירי.

ארמאנד האמר, מאה ודעה

איתכם לשעה קלה

צרור נקודות ציון ועוד כמה נימוקים — בדרך לקבלת תואר ד"ר כבוד בפילוסופיה

…מקטעון האקסקלוסיבי של עשירי… שחבריו מעדיפים להסתגר, …לצאת לנופש בזהות אחרת או …לשתה שגעונות ומוזרויות — …האמר הוא טיפוס יוצא־דופן.

…הוא מדלג בין …נפגש עם ידידים־קברניטי־מדינות, …קושר קצוות, מתווך בין יריבים, …אנרגיה, תורם ותורם ותורם, מה …עצם את השורה העליונה וגם את …המצלמות מטרטרות …הפירסום אינו נמנה עם …עוד אחד מידידיו הקרובים.

…המסעות הללו הוא הגיע לכאן …כדי לקבל תואר ד"ר כבוד …מטעם אוניברסיטת תל־אביב, …על המזרח־התיכון־שלום …עם גדולים ושועים (יצחק שמיר …)

…אוניברסיטת תל־אביב יודעים לספר, כי …ללא לאות להידברות בין ברית־…לארצות־הברית, יום באחרונה מחקר של נפגעי אסון הכור האטומי בצ'רנוביל. הוא נסע לבריה"מ יחד עם האימונולוג הנודע, ד"ר רוברט גייל, וייסד מרכז מחקר ומעקב אחר אוכלוסיה בת עשרים־אלף תושבים שנפגעו באסון. יהיה זה המחקר האפידמיולוגי הגדול ביותר מסוגו, על אוכלוסיה שנחשפה לקרינה והוא אמור להימשך שנים רבות.

לצורך כך אף הכריז המולטי־מיליארדר על הקמת „מרכז ללימודים מתקדמים באנרגיה גרעינית ובריאות", שיתמוך (שוב כסף, הרבה כסף, אלא מה) בעבודתם של רופאים ומדענים, בארצות שונות בעולם יחד עם עמיתיהם הסובייטיים.

במגילת הקלף שיקבל היום, ציין בין השאר סינאט האוניברסיטה את תרומתו של האמר בפישור בעימותים בינלאומיים באמצעות שיתוף פעולה כלכלי, תרבותי והומניטארי, את תמיכתו המתמשכת במחקר בתחומי הרפואה, החינוך והאמנות ובזכויות האדם.

עוד מצוינת במגילת הקלף הוקרה מיוחדת על „יוזמתו הנאצלת ובעלת החזון בתמיכה בשלום במזרח־התיכון על־ידי ייסוד קרן ארמנד לשיתוף פעולה כלכלי במזרח־התיכון. בראש ועדת ההיגוי של הקרן, עומד כידוע, פרופ' חיים בן־שחר, המופקד על הקתדרה המיוחדת למדיניות כלכלית באוניברסיטת תל־אביב.

● האמר עוד קופץ לביקורים אצל ראשי מדינות. בעוד 12 שנה — אומרים עליו — כשימלאו לו מאה, עדיין יעמוד בראש הקונצרן שלו ויגלה שלושה שדות־נפט בבת־אחת. מי שעקב אחר הביוגרפיה של האיש, לא היה צוחק עכשיו

רמבראנדט של עסקי הנפט

הנאשם, שהובא לאולם בית־המשפט על כיסא־גלגלים, נראה כמעט בלתי־כשיר לחקירה. באמצעות מכשירים, שהותקנו בחדר סמוך, עקבו רופאים אחר פעימות לבו של האיש בן ה־78. הסניגורים הכריזו כי שולחם, החולה אנוש, ימות כנראה בקרוב.

הדיון היה קצר. ארמאנד האמר, ראש קונצרן הנפט הקליפורני „אוקצידנטל פטרוליום", הודה באשמה. אכן, הוא תמך ב־1972 במועמד לנשיאות, ריצ'ארד ניקסון, בתרומות בלתי־חוקיות.

מאחר שהאיש היה כה זקן, ומצב בריאותו היה כה ירוד, גילה השופט סלחנות. בעוד שהפקיד אשר ביצע את הוראות התשלום של האמר, נידון לארבעה חודשי מאסר, קיבל בעל המיליונים הרבים קנס בסך 3,000 דולרים. כסף קטן.

לאחר גזר־הדין, במארס 1976, החלים ראש הקונצרן החולה־האנוש במהירות מופלאה. במרץ לא ייאמן ניהל האמר כעבור חודשיים, בלי כיסא גלגלים, את האסיפה השנתית של חברתו בלוס־אנג'לס, וכבר באוקטובר אותה שנה עמד במאמצי נסיעה למוסקבה.

עתה, מקץ עשר שנים, עדיין עומד האמר בראש „אוקצידנטל", קונצרן ענק בעל מחזור של כ־15 מיליארד דולרים. הישיש החיוני עדיין מרבה לטוס במטוס סילון השייך לחברתו — למוסקבה ולמקומות אחרים מרוחקים עד־מאד מלוס־אנג'לס. „אני עובד 14 שעות ביום, שבעה ימים בשבוע" — הוא מעיד על עצמו — „ולעולם איני חש את גילי".

בעל כוח עמידה כמעט על־אנושי כזה, ראוי לא רק שבעלי המניות הקטנים ירעיפו לו באסיפות השנתיות של חברתו, מנהיג בלתי־נלאה כזה של קונצרן מתאים לשמש כגיבור של ספר, שנושאו התהילה והעושר, הברק והפירסום של יזם מצליח.

„עולמו של ארמאנד האמר" — זה שמו של ספר המתאר את מעשיו של תעשיין זקן, השומר עדיין על פעילותו (פרי עטו של ג'ון בריייסון; יצא לאור בבית ההוצאה הארי נ' אבראמס, ניו־יורק; 256 עמודים; מחירו 35 דולר). זה כרך מהודר בפורמאט גדול, כאילו תפקידו לתאר מין רמבראנדט של עסקי הנפט.

הספר התפרסם בבית־הוצאה המתמחה בספרי אמנות יקרים, ומשקלו 2.4 ק"ג. הטקסט אמנם מועט, אך תחת זאת יש בספר 250 צילומים צבעוניים, רובם גדולים עד מאוד. לדבריו, עבר מחבר הספר, העיתונאי־צלם ג'ון בריייסון, כמעט שני מיליון ק"מ בחברתו של האמר, תוך שלוש שנים — כדי להנציח בתמונות את פגישותיו של ראש חברת אוקצידנטל עם גדולי העולם.

אך אין להניח כי המחבר או המו"ל עצמם היו אי־פעם מעלים את הרעיון לבצע פרויקט פובליציסטי כה יקר. היה זה האמר אישית, שהזמין את הספר, למען יראוהו סוף־סוף באור הנכון. אלא שלא הוא עצמו מימן את הספר, את זאת עשתה חברת־הנפט שלו.

הספר העשיר אופייני להאמר. הוא מראה את בן ה־80 כאורח בבית הלבן ובקרמל, ברח' דאונינג 10 ובארמון הסולטאן של עומאן. הוא מראה כיצד מתקבל האמר, הישיש הגדול של קונצרן אוקצידנטל, על־ידי הישיש הגדול של סין, דנג סיאו־פינג, באולם העם הגדול של פקין. הוא מראה כיצד מביע מנהיג העסקים, האמר, השתתפות בצערו של המנהיג הסובייטי החדש, מיכאיל גורבאצ'וב, עם מות קודמו, קונסטאנטין צ'רנייאנקו. והוא מתעד את יחס הכבוד שבו זוכה האמר אף בחוגי צמרת האצולה: פעם סועד הנסיך צ'ארלס לימינו, ופעם סועדת הנסיכה דייאנה לימינו של ראש „אוקצידנטל".

> ארמאנד האמר בן ה־88, אחד מתעשייני הנפט המצליחים והססגוניים ביותר של ארה"ב, מועלה על נס בספר חדש, כמתווך יחיד במינו בין הקפיטליזם לקומוניזם

הספר, עתיר־התמונות, על האמר, מראה להיסות כמעט מפלצתית של הגיבור לפירסום. הטקסט הולם, כמובן, את צילומי ההתפארות: הוא כה שופע שבחים חסרי בושה, עד שהשבועון האמריקני „ניו רפאבליק" ציין את ה„יצירה" כ„פורנו של יומים".

אין צורך להתעכב על העובדה, שהאמר ניתן ללחוץ את ידם של כל נשיאי ארה"ב מאז הרברט הובר (אשר כיהן בין 1929 ו־1933). מרשימים הרבה יותר הם יחסיו הקרובים עם בית וינדזור ועם השליטים במוסקבה. הנסיך צ'ארלס הוא, לדברי הספר, „ידיד אישי קרוב" של האמריקני הגדול מזה כ־50 שנה, ואמר כמובן משקיע כסף רב בידידות הזאת. „נכון להיום", אומר סופר החצר של האמר, „הוא הוציא 14 מיליון דולר על מטרות צדקה הקרובות ללבו של הנסיך צ'ארלס".

הקשר עם הקרמלין

„פרשת אהבים", הנמשכת מאז שנות העשרים, קושרת את איל־ההון, האמר, עם בריה"מ ועם הקומוניסטים העומדים בראשה. האמר הציע עזרה שנתקבלה בברכה על־ידי ההנהגה הסובייטית, מיד לאחר האסון בצ'רנוביל: הוא דאג לכך שהמומחה למוח־עצמות, מקליפורניה, רוברט גייל, ייצא למוסקבה, כדי לטפל בקורבנות שנפגעו על־ידי קרינה.

הקשר לקרמל, היוצא־דופן לגבי יזם אמריקני, ראשיתו בתחילת בנייתה של האימפריה הסובייטית. אמנם, לפי רצון אביו, אחד ממייסדי המפלגה הקומוניסטית האמריקנית, למד האמר רפואה, אך לאחר שסיים בהצלחה את לימודיו, נסע הרופא הניו־יורקי הצעיר למוסקבה, כדי לקשור שם קשרים עסקיים למען אביו. הלה נעצר לאחר מהפכת אוקטובר בחשד מסתורי של הרוסים בניו־יורק.

כבר מקץ חודשים מועטים הופנתה תשומת לבו של לנין אל כישוריו המסחריים של האמריקני, מנהיג המהפכה הזמין את האמר לשיחה בת שעה. זמן קצר אחר־כך קיבל האמר רשות להקים מיכרה אסבסט באוראל. כן ניתן לו, בעזרת החברה הגרמנית פאבר־קאסטל, לייצר מפעל עפרונות סובייטי, הפועל עד היום הזה.

לבסוף נעשה האמר נציגם של 38 עסקים אמריקניים שייצאו לבריה"מ: בה בעת עשה האמר גם עסקים בכיוון אחר: למען הרוסים הוא מכר למערב קאוויאר, פרוות, עצי בנייה ומחצבים.

כאשר הורעו העסקים, כעבור כמה שנים, תחת שלטונו של סטאלין, עזב האמר את בריה"מ, את אוצרי האמנות הרבים שרכש בתשע שנות שהותו שם כאיל־הון, הורשה לקחת עימו. בניגוד גמור למקובל בארץ זאת, מכירת האוצרות היקרים מתקופת הצארים — איקונות, מרבדים, תכשיטים וכיוצא־באלה, הכניסו לו מיליונים כשובו הביתה. עד מהרה שיגר האמר למוסקבה את אחיו, חובב באמנות, והטיל עליו לדאוג להמשך האספקה של המצרכים היקרים.

במלחמת העולם השניה שב האמר לתחומים שגרתיים יותר. תחילה סיפק ליצרני ויסקי חביות עץ, שאת העץ לעבודתן ייבא מבריה"מ. אחר־כך קנה הוא עצמו מפעל ויסקי בקנטאקי. ולבסוף פנה לגידול בקר אנגוס והגדיל את אוסף האמנות הפרטי שלו.

קריירה מגיל 60

אך הקריירה האמיתית של האמר כיום החלה, בעצם, רק כאשר המיליונר, היה כבר בן 60 שנה. במסיבת קוקטייל בשנת 1956 יעץ לו ידיד להשקיע ממעט חסכונותיו בחיפוש בארות הנפט.

האמר קיבל את העצה, הוא נתן לחברת הנפט הקליפורנית הקטנה „אוקצידנטל פטרוליום" 50,000 דולר למען שני קידוחים. משני הקידוחים פרץ נפט בשפע. והאמר מצא טעם בעסק. הוא השתתף ב„אוקצידנטל".

(המשך בעמוד 11)

● מיכאיל גורבאצ'וב. אחד מידידיו. הרומן עם ברית־המועצות התחיל עם לנין. מאז היה במוסקבה 12 פעמים

● איל ההון עם נשיא ארה"ב, רונלד רייגן (למעלה) ועם המנהיג הסיני דנג סיאו־פינג (משמאל). הקרמלין העמיד לרשותו דירה קבועה. שום מדינה אינה מתנגדת ליחסי ידידות עימו

ראש דסק לענייני חוץ: … עורכת אחראית של עמודי הפנים: …

רשות הקורא

אין מה לחגוג

הייתי מציע לשר החינוך והתרבות שלא יוציא אגורה אחת על חגיגות ה־40 למדינת־ישראל, בטרם סיים התחייבויותיו ומנע קיצוץ בתקציב לתרבות ולאמנות בישראל (1.8% מתקציב משרדו, ומתוך זה רק 3% לספרות. כלומר 0.054% מתקציב משרדו).

מדינה עברית שזהו יחסה לתרבות העברית, מה תחגוג בשנת הארבעים לקיומה — כמה תתפאר? על מה כל ההמולה? הלא זה בלוף. הלא בושה וחרפה היא, שגם המעט המיועד לתרבות עומד כל הזמן בסכנת קיצוץ, בעוד הפאראזיטים מכל עבר — חוגגים.

אהוד בן עזר, תל־אביב

„לא בחיפזון"?

בשני אירועים מרכזיים שהתרחשו במקומותינו שמענו את האמירה „לא בחיפזון" — מחר. החתימה על „שטר הבוררות" בפרשת טאבה, ומאידך מסירת קרקעות „שטח תשע" לערביי שלושת הכפרים הערביים בגליל. מן הראוי לאוכר לליכוד, ולמפלגות הקרובות בתפישותיהן הפוליטיות אליו, את קצב הזמנים האבסולוטי והיחסי.

„שטח תשע" הופקע מידי תושבי האזור הערביים כבר בתקופת המנדאט, כלומר לפני יותר מ־40 שנה. האיזור (בקעת סכנין) היה, ברוב התקופות, כמעט ריק מהתיישבות יהודית, בעוד האוכלוסיה הערבית מנתה עשרות אלפי תושבים, שחלקם עסק בחקלאות. הריבוי הטבעי בקרב האוכלוסיה הערבית עולה פי כמה מונים על זה שבאוכלוסיה היהודית. תושבי הגליל הערביים הם אזרחי המדינה והם זכאים לקבל חלק מ„העוגה הלאומית".

בקרוב תצויין שנת העישור הראשון לחתימת הסכמי קמפ־דייוויד. עד כה לא מימשנו את אשר הסכמנו עליו, בעיקר בתחומי יישום האוטונומיה, לערביי השטחים. להתמקחות על איזור טאבה וכקמ"ר, ימלאו בקרוב 12 ירחים ורק עתה הגענו, אולי, להסכם על „שטר בוררות", כלומר — לא פתרון סופי, אלא רק התחלת הבדיקה האובייקטיבית של טענות שני הצדדים.

40 שנה, 10 שנים ושנה אחת. יתכן שיחסית לחיי הנצח זמנים אלה הם כהרף־עין. אך במציאות המזרח־תיכונית אנו משלמים מחירים רבים כל פרק זמן קצר. לכן כדי לחסוך בהם, ומוטב כי נזדרז קמעה.

דן יהב, תל־אביב

ישראל האחרת

הצעדים האחרונים של המימשל האמריקני בניקרגואה פירושם הזרמת הסכסוך במרכז אמריקה וניסיון מחודש להפיל את הממשלה הסנדיניסטית. טוב עשה „על המשמר" שב־21.8.86 פירסם תמונת־מצב על הנעשה במרכז אמריקה, ובפרט את הקטע „תסריטים למלחמה".

אך מבחינתנו, אזרחי ישראל, ניקרגואה איננה עוד מדינה רחוקה. המורדים מניקרגואה, ה„קונטראס", הפכו לצרכני הנשק הישראלי. ממשלת ישראל מצאה לנכון לסייע למורדים בשלטון הלגיטימי של ניקרגואה. האם יש צורך בהוכחות נוספות על סיוע זה? בתצלום המצורף לדף המאמרים על מרכז אמריקה נראים לוחמי ה„קונטראס" כשבידיהם תמ"ק „עוזי".

לדעתנו, הגיעה העת לדרוש מממשלת ישראל להפסיק להתערב בסכסוכים לא לנו, ולהפסיק לתמוך בכוחות השחורים ביותר באמריקה הלטינית. עלינו להוכיח שקיימת ישראל אחרת, ישראל המוכנה לתת יד לנסיונות לשקם את כלכלת ניקרגואה, הסובלת מחרם כלכלי אמריקני ומהתקפות ה„קונטראס", המכוונות גם נגד אוכלוסיה אזרחית.

נעם סלע, דובר שס"י,
שמאל סוציאליסטי ישראלי, ת"א

לא מאוהדינו

בימים אלה התבשרנו, כי תיאודורקיס מגיע לארץ ויתן שלוש הופעות בסוף ספטמבר, ב„היכל התרבות" בת"א ובאמפיתיאטרון בקיסריה. האמן מתואר כלוחם חופש פעיל ומעונה.

משום מה שכחו כי אינו מאוהדינו, ושר עם מלינה מרקורי, שרת התרבות בממשלת יוון הסוציאליסטית.

מאז ומתמיד סברנו, כי לוחם חופש אמיתי נבחן בין היתר ביחסו לעם היהודי ולשאיפותיו הלאומיות, כך היו ארם מיקבלין, המשורר הלאומי הפולני, קוסצ'יושקו, והסופר הרוסי הידוע.

האמן תיאודורקיס נוזתק ע"י חבר הפרלמנט היווני מטעם פס"ק, הוא לא שלאוסיך, ואשר בוודאי לא עלה עליו שלא בא אלינו בהתנדבות.

י. שיזף, גבעתיים

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים לפחות בין השורות.
המערכת

40 שנה לחיפוש ברוחמה

● מראות החרס שהותיר הצבא הבריטי (למעלה) ואחד ה„סליקים" (צילום אליהו כנעני)

ה„כלניות" פשטו על המשק

4000 חיילים בריטיים זרעו הרס בקיבוץ ■ כתובות נאצה במקלחת ההרוסה ■ חברה „בהריון" פרצה את המצור ■ „הנשק הסודי" נגד כלבי הגישוש: פילפל שחור

מאת אליהו כנעני

ממשלת המנדט לא הסתירה את כוונותיה ליישם את חוקי „הספר הלבן": להקפיא את העליה, להכשיל את המשך ההתיישבות ולהחרים את נשק המגן. חוסה והורות נבחרו לא רק כדי לגלות את הנשק, אלא גם כאזהרה ליישוב, כי הגורל הצפוי ל„שני הכפרים ששוכנים לבד בארץ צחיחה, יפקוד את האוכלוסיה היהודית", כפי שהודיע מפקד המבצע, המייג'ור וילסון. כלומר: מצור, מעצרים, עונשים והרס.

ואכן, בחודש אוגוסט 1946 נתקלו חברינו, שעברו בקרבת המשק, בקבוצות חיילים בריטיים שסיירו באזור. לא אחת פגשנו חיילים אשר עקבו אחרינו לאורך דרך העפר שבין הקיבוץ לבין הכביש הראשי. נמסר על כך למוסמכים על בטחון המקום ובעוד מועד הצלחנו לפנות את ה„סליקים" (מחבואי הנשק) ולהניח במקומם גרוטאות ושברי מתכות כאמצעי הטעיה.

עם שחר הוקפנו צבא רב. היינו מוכנים כי יפשטו עלינו כפי שהיה בקיבוץ יגור וישובים אחרים, אולם לא שיערנו שמול 110 חברים ומעט זמניים יעמוד מחנה קרבי משוכן. החטיבות שגוייסו למבצע „צלופח" ו„מטאטא", כפי שכונו בפי מפקדי ה„כלניות" – הדיביזיה המוטסת – היו ערוכים כלקרב ממש.

שיירת מכוניות, ובהן כ־4000 חיילים חמושים היטב, הקיפה את הקיבוץ מכל עבריו. אמבולנסים ושירותי רפואה, ציוד הנדסי ומשטרה צבאית סגרו עלינו מכל צד.

היו בינינו שאמרו: הם לא יעיזו. לעומתם טענו אחרים, כי דווקא השממה המקיפה את הקיבוץ הצעיר, על בתיו המעטים ורכושו הדל, ייקלו למגר אותנו ולהציגנו בעיני שכנו כמפורקים מנשק ההגנה.

■ „כל היוצא – יורה"

אופקה הפעמון מרעיד. חברים, מטפלות ובעלי תפקידים מיוחדים מיהרו להגיע למשמרותיהם המיועדים להם מראש. בינתיים הצליחו אחרים מקבוצת הפלמ"ח, וביניהם משה גור, להסתנן החוצה מבעד משמרות החיילים הבריטים.

ג'יפ ובו קצין בליווי שוטרים צבאיים מופיעים בשער הנעול. המייג'ר מודיע: „באנו לחפש נשק שנמצא ברשותכם" ובאריכות מעושה מוסיף: „אם תשתפו פעולה נעזוב את המקום, ולא, נחפש עד שנמצא". ועוד הוא תובע: „להסגיר את האמיגרנטים הבלתי ליגליים הנמצאים במקום". כתגובה על סירובנו „לשתף פעולה" הוכרז עוצר ו„כל היוצא החוצה יירה!"

נצמדנו להוראות. התנגדותנו הפסיבית לא להראות תעודות זיהוי ולהמנע מכל תשובה על שאלותיהם הרתיחה את דמם. חיילים פשטו בשבילים ובכוח דחקו את החברים, תוך שימוש במגלבים ובקתות רובים. החצר התרוקנה מאנשינו והצבא השתלט על המשק.

מעבר לגדר הוקמו מכלאות ועשרות חברים נסחבו למעצר תוך עלבונות וגידופים. מתעל יד בנוסח „הייל היטלר" נדחפו העצורים אל בין הגדרות.

היה ברור, שלא נוכל לעמוד בהתנגדות אקטיבית בכוחותינו הדלים מול הצבא. שטח החצר סומן משבצות־משבצות. פסים לבנים נמתחו שתי וערב כדי להקל על הבדיקה. בשיטתיות בדקו כל סדק וחריץ, לא פסחו על חדרי המגורים. חפרו בחדרים והעמיקו את הבורות עד לעומק שני מטרים, קרחו ברצפה ועקרו את האריחים, בצריפים נעקרו לוחות, הוסרו הרעפים ותוך פעולות ההרס נעלמו גם דברי ערך.

אמצעי ההטעיה שנקטנו זיעזעו את שלוותם האנגלית. המכשירים שנועדו לגלות מתכות העלו חרס. באחד המקומות, לאחר מאמצים רבים, כשהורידו את שכבת האדמה השחורה, התגלתה לפניהם מדמנה נטושה אשר שימשה את האוכלוסיה. במקומות שגלאי המוקשים זימזמו מצאו בורות בלי נשק.

■ חברה „בהריון" – במקום מכשיר קשר

ישבנו נצורים ומנותקים מגוף הישוב. מכשיר הקשר היחיד שהיה ברשותנו נתפס ביום הראשון לחיפושים. כאין אפשרות להתקשר למוסדות הישוב, גם אם ידעו כי הצבא הבריטי שם עלינו מצור, גילינו חברה „בהריון" ותבענו להעבירה לבית־חולים. הרופא הצבאי עשה ככל יכולתו להקל על מצבה, אך היא סירבה להבדק בידי הקצין הבריטי. סירובה לנסוע באמבולנס צבאי הגבירה את חמתו. הוזעק אמבולנס מהישוב הקרוב והיא הועברה לרחובות. בבית היולדות נפגשה עם נציגי המוסדות וכך נודע לציבור על פעולות הצבא הבריטי ברוחמה.

למחרת נאמר בשידורי ההגנה במחתרת: „... הנגב זועק, תרגז ארצו ההתעללות בחולדה וברוחמה לא תישכחו! דרך אחת סגורה לפנינו – דרך הכניעה. לא נתפרק מנשקנו ונשקנו לא יפורק מעלינו. את השקט בארץ אפשר יהיה להבטיח אך ורק ע"י הגשמת הציונות והגשמה המלאה. מה שהיה ב־29 ביוני, מה שהיה ביגור, מה שעוללו ... שנה, הנו כאין וכאפס לעומת מה שמתרחש בדורות וברוחמה".

„הכלניות" ביצעו תפקידם בדייקנות מרובה. לאחר שנטשו את המקלחת ההרוסה גילו על הקירות כתובות „הייל היטלר". על מחאותינו ענו מפקדיהם: „אין לנו שליטה על חיילים משוגעים"...

שאלנו אותם: מה הטעם להרוס תנור־אפיה שהחום בו רב? הרי ידוע שאי־אפשר להחזיק תחמושת ונשק בתנור מוסק? ומה התועלת שפירקתם מכונות תפירה ושברתם את התקליטים? האם סבור איש הנדסה צבאית, שבתוך סירי מטבח נחזיק תחמושת חיה? על כל אלה היתה תשובתם: „זה בגלל שפוצצתם את מלון „המלך דוד" והטבעתם את האוניות שלנו בחיפה..."

היה להם יסוד לחשוד בנו כי יש לנו חלק בהכשלת גירוש המעפילים מהארץ. אמנם, ברוחמה נוסו מוקשים וחומרי חבלה לפעולות „ההגנה". על מגרש רחב מידות, מאחורי בתי הילדים, הוקם „מחנה הבראה לספורטאים", מתקניו נוצלו לאימונים ולהפעלת כלי נשק מתוצרת „ההגנה".

■ כלבי גישוש

לאחר שנכשלו לגלות את ה„סליקים" באמצעים רגילים – החפורים ומגלי מוקשים – הביאו כלבי גישוש. הבריטים הירבו לשים מבטחם בכלבים שאומנו לגלות מתכת כפי שנעשה במלחמת העולם. המייג'ר וילסון דיווח למטהו: „... הופיעו עשרה כלבים מגלי נשק עם החיילים הממונים. התווכחנו על חוסר ההגיון שבדבר, שכלבים יגלו מתכת במקום שמגלי מוקשים נכשלו. הם הריחו בקרקע ואם גילו מתכת החשבו על ... או סוס הכמוס של הכלבים. ברורות מצאו שני „סליקים" ובהם מעט נשק ותחמושת, שלא מזמן נחפרו. הכלבים קבעו את גורל המבצע והצלחתנו היתה תלויה ברחרחנות הכלבים..."

גם נגד הכלבים מצאו אנשינו תושיה: לעובדי הלול והרפת ולחברים שהורשה להם לעבור בחצר חולקו כמויות פילפל שחור ובדרך לעבודה פזרו החומר במקומות רגישים. הכלבים שהתרוצצו במשק התעטשו וסירבו למלא את הוראות מאלפיהם. במקרה אחד בלבד מצאו החיילים רובה בתוך חבית סולר, שמשום מה נשכח במקום. לשביעות רצונם התגלה להם מחסן בגדי צבא נטוש, בגדים של חיילים בריטיים אשר לבשו המעפילים שהוברחו דרך מצרים לארץ.

לא חסרו רגעי מתח ועצירת נשימה אצל כמה חברים שהיו בסוד השמירה על מחבואי הנשק. לפעמים נדמה היה שהחיילים חופרים במקומות הנכונים. אך המחסנים היו מפוזרים בעשרות נקודות בחצר הקטנה של אותן השנים – משק צעיר, דל מבנים, בניינים ומספר צריפים, מבני פח ואוהלים, שטח פרוץ – קיבוץ בן שנתיים על הקרקע. בחצר סומנו נקודות „אסטרטגיות" של הטמנת הנשק... „כאן, בעומק של שישה מטר – מספר פיניק, איש הרכש – הייתי מכניסים צינור לקירות שלתוכו היינו מורידים את ה„סליק", מחסן סגור הרמטית ומכוסה באדמה בעובי כ־3 מטר... למכסה היתה מחוברת שרשרת צמודה לטבעת ועל־ידי מנוף מאולתר – טרקטור שמשך בשרשרת שהתגלגלה על חבית – העלינו את הצינור על פני השטח".

■ „נזקים שלא לצורך"

לא נותרה פינה שלא נגעו בה ולא היה מקום שלא חיטטו בו. עיתונאי בריטי שביקר במקום כתב: „הציתו שלא לצורך מספר בניינים, השמידו ורמסו אספקה לאדם ולבהמה, גנבו מזונות ומלבושים וכלי עבודה, ויהמו (גרמו) נזקים שלא לצורך".

בימים הבאים עברו לחפש מחוץ לגדר הקיבוץ. טרקו את המטעים, דרסו ועקרו עצים שזה עתה ניטעו ולא החמיצו אף שעל אדמה. בנקמתם סתמו את פי הבאר וחיבלו במנוע.

ביום החמישי לחיפושים הורגשה הרפיה מצידם. לא אחת שמענו מפי החיילים שקצה נפשם לשבת בשיעמום הזה. מפקדיהם בוודאי לא ידעו, כי בשנת 1916 הגנו עמיתיהם על רוחמה בפקודת הגנרל וייוויל, בדרכו לכבוש את הדרום, למורת השאירו אחריהם חורשת זיתים ומוסה, גבעה שעליה הקימו את מטה המבצע. בטרם עזבו את החצר ולפני שהוסרו גדרי התיל, הגיעה משלחת הישוב ובכללה הרב עוזיאל, יצחק בן־צבי, י. שפרינצק, יעקב ריפתין וח"כ יעקב חזן ואחרים. החצר התמלאה חברי קיבוצים ותושבי הסביבה, שהביאו עמם מתנות. נערכה עצרת שהסתיימה בשירת „התקוה" ו„האינטרנציונל", ובקטע משיר של ילין: „לאחותי רוחמה, לא לך הרפה בייאם למעניך".

■ ויכוח בין „מתונים" ל„אקטיביסטים"

משבוע ימים היינו מנותקים ונצורים. ציפינו לתגובת מוסדות הישוב, שתרתיע מפני המשך מעשי נקם והרס. הוועד הלאומי, נציגי הסוכנות היהודית והנהגת „ההגנה" וכמוהם הוועד הפועל הציוני היו מפולגים בהערכתם לאמצעים שיש לנקוט. הויכוח התנהל בין „המתונים" במוסדות הציוניים, אותם ייצג הד"ר חיים וייצמן, השומר הצעיר, „עליה החדשה" (עולי גרמניה) לבין ה„אקטיביסטים" במפא"י, בהנהגתו של בן־גוריון וחלק מתנועת לאחדות העבודה. אליהם הצטרפו „המזרחי" והד"ר סנה, תנועת המרי העברי הלכה ונערכה, כנגד „המאבק הרצוף" כדרישת האקטיביסטים, כלומר תגובות צבאיות בשיתוף עם אצ"ל ולח"י, הציע „הגוש המתון" „מאבק צמוד" שהתבטא בהכבדת עליה ב', המשך ההתיישבות וחיזוק כח ההגנה העצמית. „תנועת המרי העברי" רעבה. העיקר המאמץ הציוני תנופה לעליה ב', להתיישבות ולשמירה על נשק המגן, על אף המעורעים שעברו על הישוב נהגו כמו ידם העליה הבלתי ליגלית, הגנת הישוב את שורותיה ותושבי הארץ היהודים נערכו לקראת הבאות, שלא איחרו לבוא. שבועות מספר לאחר שהסתלק אחרון החיילים הבריטיים מרוחמה, עלו 11 ישובים על אדמת הנגב וקיבוצנו שימש נקודת זינוק לכמה מהם.

עם רדת הערב, ביום שהוסר המצור, הודלקו ה„לוקסים" בחדרי החברים. על סוללת העפר סמוך לחדר האוכל ההרוס למחצה נאספו החברים, מתנדבים שבאו מקרוב ומרחוק, בעלי מקצוע, אומנים ואנשי עבודה, מסביב למדורה. למחרת עם שחר החל בשיקום החצר השסועה. אט אט נמחקו עקבות ההרס וחודש בניין המשק, ונמשך עד היום.

מדיניות וחברה

פוליטיקה גרעינית (4)

ניסוי כפוי

אסון צ'רנוביל נגרם בגלל נסיון להפעיל את הכור בדלק מועשר כפליים — דבר המעיד על מגמה להפסיק את ייצור הפלוטוניום לצרכים צבאיים ● מהנדסי הכור התנגדו

מאת יורם נמרוד

התאונה הגרעינית בצ'רנוביל מעוררת ויכוח ציבורי, ואף תנועת מחאה גלויה במזרח אירופה. קבוצות שוחרי משמר הסביבה פעילות במזרח גרמניה, בהונגריה, ובעיקר בפולין. דיווחים על מחאה ופעילות פומבית מגיעים גם מצ'כוסלובקיה. מדינות אלו מצויות בדרגות שונות של הירעון רשת החשמל הארציות שלהן. בביאליסטוק שבפולין הפגינו כ־3000 תושבים נגד המשך הקמתה של התחנה הגרעינית הראשונה במדינה זו, על חוף הים הבלטי. ממשלת פולין הגיבה על ההפגנה בדרכי נועם. פורסמה בעיתונים תשובה עניינית לטענה שהועלתה, והוסבר מאזן האנרגיה של המדינה. הודעת הממשלה לא התעלמה מסיכונים קיימים, אך הדגישה שהכור הנבנה בפולין איננו מהסוג שנפגע בצ'רנוביל. (לקוראי הרשימות הקודמות של „מדיניות גרעינית" יובן, אם יצויין כאן בקיצור, שהכור בפולין, ככל הכורים במזרח אירופה, הוא מדגם „קורצ'טוב", כלומר, דומה לדגם „וסטינגהאוז" המערבי, שאינו משמש גם להפקת פלוטוניום לשימוש צבאי).

מוסקבה מקיימת פעילות נמרצת כדי לשקם את אמינות תעשייתה הגרעינית. ב־18 ביוני – פחות מחודש לאחר התאונה – הציג ראש הממשלה הסובייטית, ניקולי ריז'קוב, בפני הסובייט העליון תכנית לחישמול גרעיני המעידה על דבקות ביעד המקורי של ממשלתו: 20 אחוז מכלל ייצור החשמל בחומש הקרוב, לעומת 110 אחוזים כיום. מקץ שבועיים נועדו בברלין המזרחית נציגי כל מדינות הגוש המזרחי המופקדים על משק האנרגיה, לדון במשמעויות התאונה. אין ידיעות מהימנות על מהלך הפגישה, אולם לעוקבים אחר האירועים בתחום זה בעיתונות המערב־אירופית נראה, שגם במסגרת זו אושרו תוכניות קודמות, תוך הדגשת הצורך במירב הבטיחות, הרחבת המידע הבין־לאומי על תאונות, וחקיקת חוק פיצויים בין־לאומי, להבטחת נפגעי תאונות גרעיניות, באשר הם.

ידיעות אלה עשויות ללמד משהו על התמורות המתחוללות במדיניות המשק הריכוזי. דרישתו החוזרת והמודגשת של גורבצ'וב לפחות ריכוזיות וליתר פתיחות מוצאת ביטויה בסובלנות כלפי הביקורת ובהכרת הצורך לדווח על כשלונות. זה עתה הגישה הרשות הסובייטית דו"ח על התאונה לסוכנות הבין־לאומית לאנרגיה אטומית (סובל"א). אם יאושר הדו"ח כמסמך פומבי של הסוכנות, ניתן יהיה לבחון באופן מרוייק, עד כמה הרחיקו הרוסים בחשיפה עצמית של קלקלותיהם, מעשה ששום מדינה אינה ששה לקראתו.

לאחרונה נודע כי ביולי כונסו פיסיקאים בכירים ממדינות מזרח אירופה בדובנה, שליד מוסקבה. בדובנה, בה הוקם בימי מלחמת העולם השנייה המפעל הגרעיני השני בעולם להעשרת אורניום, מצוי גם מוסד מרכזי למדעי הגרעין, על שם קורצ'טוב. נושא הדיון היה נסיבות התאונה בצ'רנוביל, וכרטיס הכניסה היתה חברות באקדמיה למדעים של בריה"מ, כלומר, לאנ"ש בלבד. בין המשתתפים היו גם פיסיקאי פולני מאוניברסיטת קרקוב, א. הרינקייביץ' (HRYNKIEWICZ). פיסיקאי פולני זה גילה לעמית מחקר מאוניברסיטה הולנדית (בגרונינגן) מה היה טיבם של ה„נסיונות", אשר זה ומדמה נרמז כי הם שגרמו לתאונה, ובעטיים מורחים ונענשים אישים מעורבים.

לדברי הרינקייביץ', הורה פיסיקאי רם דרג בהיררכיה הסובייטית, אנאטולי פ. אלקסנדרוב, למנהל כור הגראפיט בצ'רנוביל לנסות ולהפעיל את הכור באורניום שהועשר לרמה כפולה מהסטנדרט המקובל בדגם זה, (4.0%־3.6% במקום 1.8%־2.0%). המהנדס הראשי של הכור בצ'רנוביל היה סבור שניסוי כזה הוא מסוכן, אך על אף התנגדותו הוחל בניסוי, והוא עצמו היה מראשוני הנפגעים שנהרגו בתאונה.

לגירסה זו על נסיבות התאונה יש משמעות הטעונה הסבר. החתירה להעלאת הנצילות של הדלק (ועל־ידי כך לחיסכון באורניום) פירושה, לדברי מקורות סובייטיים, שהות ממושכת יותר של הדלק בתוך הכור. והנה, ההבדל היסודי בין כורים לייצור חשמל בלבד לבין הכורים הדו־תכליתיים, המפיקים פלוטוניום לצרכים צבאיים, הוא במשך הזמן האפשרי של שהות הדלק בכור. כאשר הכור הוא דו־תכליתי, יש להחליף את הדלק כל שלושה חודשים, ולמצות את החומר הבקיע. אם תימשך הריאקציה הגרעינית מעבר לתקופת הזמן האופטימלית – תתהווה בחומר מוטאציות נוספות, ושוב לא יהיה ראוי לשימוש צבאי. לעומת זאת, בכורי מים קלים (PWR/LWR) לייצור חשמל בלבד (דגמי וסטינגהאוז וקורצ'טוב) שהות אופטימאלית של החומר היא שלוש שנים. זהו שינוי כבד־משקל במשק האנרגיה. לא פחות חשוב מהבדל זה הוא השוני באופן התפעול. את הכורים הדו־תכליתיים יש להשבית בכל פעם שמחליפים מוטות הדלק. צינון וחימום המתבצעים לעיתים תכופות גורמים לבעיות מטלורגיות ומקצרים את אורך חייו של הכור. לעומת זאת בכורים חד־תכליתיים ניתן להימנע מהשבתה כללית של הכור לצורך תדלוק. מדי שנה מוחלף שליש מכמות הדלק, דבר הניתן להתבצע בהשבתה חלקית, מבלי להפסיק את ייצור החשמל.

אם נכון הדבר, שהרשות לאנרגיה הורתה להשתמש בכורי הגראפיט בדלק המועשר יותר, המשמעות היא שמבקשים כי כורים אלה יתפקדו כחד־תכליתיים. כלומר, המגמה היא להפסיק או להפחית את ייצור הפלוטוניום לצרכים צבאיים. פירוש זה נבדק, לפני פרסומו כאן, עם אחד מבכירי הפיסיקאים הגרעיניים בישראל. לדבריו, הפירוש אפשרי, אך אינו בלעדי. הצורך במיחזור תכוף של הדלק הגרעיני למיצוי פלוטוניום 239 (האיזוטופ המשמש לפצצות) נובע מכך, שבמהלך הריאקציה נוצר גם פלוטוניום 240, שהוא איזוטופ המסכל אפשרות לשימוש צבאי. לפני כעשר שנים הצליחו מדענים במערב להתגבר על הקשיים שגורם איזוטופ זה, ולייצר פצצות גם מפלוטוניום שהופרד מדלק ששימש בכורים חד־תכליתיים. התהליך עצמו הוא מסובך ויקר ועד כה לא נודע שבמזרח ניסו לחזור עליו. אם כן – הרי משמעות הניסוי שגרם לתאונה היא הפוכה: הרוסים מצאו דרך להכפיל עשרת מונים את כמות הפלוטוניום לשימוש צבאי.

יש נימוקים רבים, שהמצע כאן יקצר מלפרטם, המלמדים שההשערה הראשונה סבירה יותר. היא עולה בקנה אחד עם מדיניותו הכללית של גורבצ'וב, להגבלת החימוש הגרעיני ויעול משק האנרגיה. מה גם, שמתרבים הסימנים לכך שהתאונה בצ'רנוביל החלישה את מעמדו, וכותב המאמרים הראשים ב„פראבדה" אינו נרתע מלעקצו בפומבי, בביקורת שאינה מהסוג שגורבצ'וב עצמו מעודד. (ראוי לזכור שה„פראבדה" היה גם מעוז האופוזיציה לחרושצ'וב, בשעתו, בניגוד ל„איזווסטיה"). אך אם פירוש זה הוא נכון, הרי יש בו צד של אירוניה שחורה, העשויה להפוך אותו על פיו: הדרישה לערוך את הניסוי נכפתה על הצוות הטכני מלמעלה, בניגוד למיטב שיקול דעתו המקצועי. כלומר, גורבצ'וב כפה באמצעות אלכסנדרוב עמדה הנובעת מצרכי המרכז – בניגוד גמור לדרכי מנהל תקין שהוא מטיף לו. כלום ניתן להפחית את פגמי המדיניות הריכוזית על־ידי צורה זו של תכתיב? אכן, התקווה שהמזכיר הכללי, בעל הסגנון החדש אמנם מסוגל לחולל שינוי, היא עדיין קלושה ביותר.

מים — לא בששון

דו"ח מתריע על הסכנה למי השתייה

מאת חיים מרגלית

השנה לא היתה קלה מבחינת איכות הסביבה בישראל — כך קובע ד"ר אורי מרינוב, מנהל השירות לשמירת איכות הסביבה, במבוא לדו"ח השנתי מס' 12 של איכות הסביבה בישראל שהופיע לאחרונה.

מנהל השירות מזכיר, כי „אלפים מתושבי מפרץ חיפה חלו בקיץ האחרון כתוצאה משתיית מים מזוהמים בחיידקי ביוב. מבחינה סביבתית היה זה אחד האירועים הקשים שידענו, שהמחיש שוב, עד כמה פגיעה מערכת אספקת המים שלנו וכמה חלשה ומפוצלת המערכת הארגונית המטפלת בנושא. מי השתייה ממשיכים להיות הנושא הסביבתי המרכזי גם עתה. כתוצאה מניצול בלתי מבוקר של מי התהום יש גרעון של 1.5 מיליארד מ"ק מים ומי ים מלוחים חודרים לחלק מהבארות. לנוכח המצב החמור שנוצר אסור לאחראים על צורכי הציבור ולאספקת מי השתייה להישאר אדישים. העומדים בראש הרשויות המקומיות חייבים לתבוע שינוי מקיף במדיניות אספקת המים ולדרוש קבלת אחריות ארגונית הרבה יותר גדולה למשאב זה. במקביל, יש להגביר את המאמצים למניעת הרעה נוספת באיכות מי התהום כתוצאה מזיהום כימי ובקטריאלי, ולארגון שימוש רחב ומסודר יותר במי הקולחים המטוהרים."

לקחי צ'רנוביל

ד"ר מרינוב חרד למצב וטוען, כי „האסון בצ'רנוביל אינו רק תאונה שפגעה בכמה עשרות אלפי בני־אדם וגרמה לפיזורם של חומרים רדיואקטיביים בעולם כולו. אירוע חמור זה הוא מכה קשה לאלה־הסוגדים לטכנולוגיה הגרעינית אשר במשך עשרות שנים ניסו לשכנע את כולנו לראות בנושא הגרעיני חזות הכל ופתרון מלא, זול ובטוח לצורכי האנרגיה העולמית, תוך שהם מעלימים מאיתנו, ואולי מעצמם, את הסכנות הכבדות הכרוכות בשימוש בגרעין. אחת האכזבות שלנו מקורה בעובדה שבישראל, בה ניתן לגייס אלפי אזרחים למאבק אקטיבי על שמירת פרחי הבר, לא קמה בעקבות האסון תנועה עממית־ציבורית, אשר תשים לה למטרה להיאבק ב„גולם" הגרעיני ולא נמצא הארגון אשר יצא למערכה נגד פיתוח טכנולוגיית הגרעין שפגיעתה הקטלנית הוכחה בעליל."

ד"ר מרינוב מציין, כי בעקבות אסון פליטת הגז בבופאל בהודו הקימה ממשלת ישראל ועדת שרים לבדיקת דרכי הטיפול בחומרים רעילים ומסוכנים אך בעבודת הוועדה לא הושגה תמימות דעים באשר לצורת הטיפול והמוקד שיישא באחריות לנושא החומרים המסוכנים. עם זאת קיבלה הוועדה מספר החלטות חשובות וקבעה שורת צעדים בהם יש לנקוט במקרה חירום.

עם זאת קובע ד"ר מרינוב, כי בשנה האחרונה היו גם נקודות אור והחשובה שבהן היא, שלמרות הקשיים והקפאות הורחב היקף השירותים הניתנים ע"י היחידות הסביבתיות לחלקים גדולים של אוכלוסיית ישראל. הוקמה מערכת סביבתית משולבת, ממשלתית מוניציפאלית, ברמה מקצועית גבוהה, התורמת, על פי כל קנה מידה אובייקטיבי, לרווחת האזרח.

איכות האוויר — יציבה

איכות האוויר נשארה יציבה ובדרך־כלל טובה. מאז 1982 מפעילה חברת החשמל, בשיתוף השירות המטאורולוגי, מערכות בקרה לסיקורגן המכתיבות לתחנות הכוח המוסקות בדלק גולמי (מזוט) את זמני השימוש בדלק דל גופרית, שתורמות להפחתת כמות הפליטות לאטמוספרה ושיפור איכות השריפה. הקטנת הצריכה של מזוט כתוצאה מהפעלת תחנת הכוח „מאור דוד" בחדרה, המוסקת בפחם, גרמה להקטנת הגופרית הדו־חמצנית.

עם זאת סובל אזור אשדוד־יבנה יותר מאזורים אחרים בו מרוכזים מפעלים, כמו תחנת הכוח אשדוד, בתי זיקוק לנפט ומפעלים אחרים, שפולטים פיח שחור וריחות רעים. גם אזור באר־שבע פגוע, כתוצאה מסופות האבק השכיחות באזור ומפגעי ריח שמקורם בביוב ומפעלים כימיים.

לחיפה רבתי וקריותיה, יש כבר ותק וכפי שמציין הדו"ח „בכל תחנות הניטור במורדות הצפוניים־מזרחיים של הכרמל נרשמו ריכוזים גבוהים של גופרית דו־חמצנית, ובמיוחד — אזור „בשר" החשוף לריכוזי אבק גבוהים.

בדו"ח נמסר על הכמות האדירה של מי שפכים, שמסתכמת בכ־260 מיליון קוב, מהם רק 35 אחוז מנוצלים להשקיית שטחים חקלאיים בהיקף של 165 אלף דונם.

בשירות לשמירת איכות הסביבה מרוכזים כל ממצאי החקירות של אירועי זיהום הים והחופים. בחמש השנים האחרונות היו 54 מקרים של שפיכת שמנים (נפט) לים על־ידי מיכליות. כמעט בכל המקרים הועמדו האחראים לדין והוענשו. על פי „הלקחים שהופקו מאירועי זיהום הים, בוצעו שיפורים במספר מוקדי זיהום.

אורכה של רצועת החוף בים־התיכון כ־190 ק"מ, מתוכם רק 20 ק"מ הם חופי רחצה מוכרזים, אותם מנקות הרשויות המקומיות בתדירות גבוהה. 70 ק"מ הם שטחים סגורים (נמלים, תחנות־כוח), 100 ק"מ חופים פתוחים לציבור שאינם חופי רחצה ומשמשים למוקדי פסולת. הנהלת „הקרן למניעת זיהום הים" החליטה ב־1984 לממן ניקוי החופים הפתוחים. נעשה ניקוי אחד, אם הוא לא נמשך בגלל הקפאת התקשרויות של משרדי הממשלה במסגרת התכנית הכלכלית.

פסולת רעילה

כ־7000 פסולת רעילה מסוגים שונים נקלטו באתר ברמת־חובב בתקופת הדו"ח. ואילו כמות הפסולת הרעילה המיוצרת בישראל מוערכת בכ־40,000 טונות בשנה. כלומר רק כ־20% מכמות הפסולת השנתית סולקה לאתר במהלך שנת התפעול הראשונה.

יצוין, שמספר סוגי פסולת רבת נפח לא הועברו לאתר בגלל מגבלות איחסון, והנהלת האתר ביקשה להקמת בריכות אידוי לקליטתם. המפעלים הכימיים הגדולים הממוקמים באזור התעשייה ברמת־חובב מייצרים כ־15,000 — 20,000 טונות פסולת רעילה בשנה, חלקה פסולת רבת נפח. המפעלים נדרשו לסלקה לאתר ברמת־חובב באמצעות תנאי הפעלה מיוחדים שהוכנסו לרשיונות העסק שלהם. קליטת הפסולת תתאפשר במהלך שנת 1986 לאחר שיבנו בריכות האידוי.

ועדת היגוי בינמשרדית, בה חברים נציגי ועדת שרים שהוקמה לצורך טיפול בחומרים מסוכנים ורעילים ואסונות טבע, עוסקת כיום בגיבוש מדיניות כוללת והוראות בתחומים הבאים:

● התכנות הדרושות למניעת אסונות במפעלים מסוכנים.
● פיקוח ומעקב אחר ביצוע ורישום הבטיחות והיתכנות.
● גיבוש כללים והנחיות לטיפול באירועים מסוכנים.
● קביעת תחומי אחריות, תיאום ושיתוף פעולה בין משרדי הממשלה, הרשויות המקומיות, התעשייה, צה"ל והמשטרה.
● היערכות אופרטיבית לטיפול באסון המוני.
● איסוף מידע ומתן שירותים מרע... לגורמים שונים.

שחור־לבן בשם האמנות

מה מצאה הטלוויזיה לשדר סרט דל מסר, שמנציח סטריאוטיפים ומחזקם? ■ תגובה על הסרט „כורדניה", שהוקרן בשבוע שעבר

מאת שלמה שפירא

היה היו שתי משפחות במעברה אחת עיראקית ואחת פולנית. המשפחה העיראקית מוזנחת ומזונחת, עלובה ומסכנה. אין הבנה והתאמה בין האשה לבעל, כי האשה התחתנה עם קרידורה המבוגר ממנה בחמש־עשרה שנה והיום היא שונאת אותו. הבעל אנאלפאביתי, מסוגר, שותק, אוכל כמו חיה, שוכב אונס את אשתו והיא כמו חיה מילדי אותה כמין היה משחק ששיבש עם עצמו. הרקע שחור.

המשפחה הפולנית — ממש זוג יונים. חיה באושר ועושר. יש מי שרוצא לכסות ולה. האם הפולניה משכילה, טובה, מתחשבת, עוזרת, הרקע לבן, עם תמונה על הקיר בלי מזוזה.

בין שתי המשפחות נרקמים קשרים, בין הנשים, הבעלים, הילדים. אך מה אפשר לצפות מקשרים כאלה, כאשר משפחה אחת רק נתמכת והאחרת רק עוזרת? לבסוף המשפחה העיראקית מוצאת את עצמה על בניה ועל מטלטליה, ברחוב בלא מזוזה.

התסריט הזה נכתב על־ידי דינה צבי ריקליס, הטוענת שעשתה סרט על בני־אדם בסיטואציה נואשת. כנראה התקשתה מאוד להראות לבטים של משפחה בסיטואציה נואשת אצל סתם בני־אדם גולים, וחיה לה קל להראות זאת על הרקע הפולני „טיפוסי" ועל לבטים של משפחה עיראקית „טיפוסית".

לצערי, בכל חברה יש בני־אדם לא נאורים, הקיאים, רבים רק בשחור־לבן. יש ביניהם אשכנזים וספרדים, פולנים ועיראקים. האם כל הכוונה היתה להציג את הדברים, או רק שרצתה להביא לידיעתנו סיטואציה מעוותת, הרווחת בציבור?

מכיון שכוונה ליצור בכל העגלה על רווחה, אך גם אם כוונתה טובה, מה מצאה הטלוויזיה להביא סרט דל־מסר זה, עם תיעוד מפוקפק, חכמת חיים בלתי־שפויה ובלתי־מאוזנת מכל הבחינות, כאשר כל הצרכים [illegible]

[illegible]

מחשבים
בעריכת רונית אדלר

דיגיטל הגדולה ומלחמתה בתואמים

לפני כחודש וחצי הפיצה חברת דיגיטל מכתבים בין לקוחותיה, ובעיקר בקרב הקיבוצים, ובהם אזהרה מפני שימוש במערכות הפעלה ללא רשיון.

לדברי רוכר דיגיטל, יצחק קורן, אכן נשלח מכתב כזה אל הלקוחות והוא נוסח יחד עם היועץ המשפטי של החברה. שליחת המכתבים נעשתה, לדבריו, כחלק ממדיניות דיגיטל העולמית, הדורשת מחברות־הבנות, וביניהן דיגיטל־ישראל, לעמוד בתקנים של החברה.

כל שימוש במחשבי החברה, החל במחיקרו־ווקס 2, דורש רשיון לשימוש במערכת ההפעלה, וזאת כחלק מהמדיניות התקיפה בנושא רשיונות יצוא, על־מנת שהמחשבים לא יגיעו למדינות כגון דרום־אפריקה.

יש הסוברים, כי צעד זה נבע דווקא מכך שדיגיטל איננה יודעת מהיכן מגיעים ה־CPU המקוריים של דיגיטל, בהם משתמשת חברת מיניקס להרכבת המחשבים אותם היא משווקת.

הקיבוצים, שקיימו ישיבה סוערת בעניין זה, שלחו מכתב תשובה לחברה ובו כלול רשיון חוקי לגמרי, שסופק להם על־ידי מיניקס. וכך נשאר המצב לעת עתה כשהוא, ולמרות שדיגיטל רואה עצמה רשאית להמשיך בהליכים משפטיים נגד מי שאין לו רשיון כזה, כמו לדוגמא לקוחות המעתיקים מערכות הפעלה, הרי שלא נראה כי ייעשה משהו בנידון בעתיד הקרוב.

בקר זעיר

מימשק אדם מכונה זעיר, TCAT המתוות יחידה המתחברת לבקר SLC־100 שאף הוא זעיר־ממדים, הוכרז על־ידי „אלן־ברדלי" ומשווק בישראל ע"י קונטאל – הנדסת מיכשור ובקרה, נציגי „אלן־ברדלי" בישראל.

היחידה החדשה מאפשרת למפעיל להכניס שינויים בתיפעול הבקר בנושאי תיזמון ומנייה ללא צורך בשינוי בתוכנית הבקר עצמה.

ליחידה צג ספרתי וחייגן לחצנים והיא מוגנת במפתח המבטיח הפעלתה על־ידי העובד המורשה לכך בלבד.

מאז החל שיווקו של הבקר הזעיר SLC־100 לפני כ־4 חודשים, נמכרו בישראל כ־100 בקרים.

בשר וחלב

בימים אלה הולך ונשלם מיחשוב סניפי תנובה בנושאי שיווק הבשר וניהול החלב במחלקות החברה ברחבי הארץ.

תיכנון וביצוע הפרוייקט נעשה על־ידי תנובה מחשבים, חברה בת של תנובה. מסביר אלי עטר, מנכ"ל תנובה מחשבים: „תנובה מנוהלת על בסיס של מרכז מחשבים, הכולל 4 מחשבים מרכזיים של נאס ושלושה מעגלים המכוונים את משאבי המחשב. מעגל אחד הוא מעגל המחוזות (4 במספר) המבוסס על מחשבי יבמ, מעגל שני הוא מעגל הסניפים (סה"כ כ־12 סניפים) המבוסס על מחשבי יבמ, מעגל שלישי הוא מעגל המחסנים המבוסס על מחשבי פריים ויבמה ומסופוני טלסון".

לדברי עטר, כמות העבודה השוטפת המתבצעת במרכז המחשבים יורדת בהתמדה ועוברת לסניפים. 35% מעוצמת המיחשוב במרכז המחשבים משמשת לייצור, כל השאר מוקצה לאחזקה ולפיתוח תוכנה.

בעזרת מערכות תוכנה שפיתחה תנובה מחשבים יודע הדרג האסטרטגי כמות מלאי של כל מוצר במחסני הבשר בארץ. היקף שיווק הבשר היומי הוא כמיליון דולר.

עם השלמת התקנת מערכות התוכנה בכל הסניפים, תחל עבודת פיתוח מערכת ניהול ושליטה על הייצור בכל אחד ממפעלי תנובה וכן יושלם מיחשוב מחסני הירקות והפירות.

נסו את נאס

מהנדסת מכבשים

חברת שפיר הנדסה מרעננה החלה לאחרונה בפעילות להסבת מכבשים רגילים למכבשים אוטומטיים וממוחשבים. הפיכת מכבשים רגילים לאוטומטיים מכפילה את קצב הייצור שלהם בעלות נמוכה ומביאה הן לחסכון כספי והן לריווח בתהליך הייצור.

הכנסת התהליכים האוטומטיים למיכון המפעיל כבר במפעל מונעת את הצורך לרכוש מיכון חדש בעלות גבוהה. בהשקעה של 10%־15% מהתשלום עבור מכונה חדשה ניתן להפוך מיכון רגיל למיכון אוטומטי וממוחשב.

טור החדשות

דמי ניהול ב„פז" שולמו ללא הסכם והגיעו לידי המנהל הקודם, משה ביתן

חברת „פז חיפושי נפט" ממשיכה לשלם דמי ניהול לחברת חנפט „פז", למרות שהסכם הניהול בין שתי החברות נסתיים בינואר 1985.

שתי החברות החליטו שלא לחדש את ההסכם, ולחתום במקומו הסכם ניהול חדש. אולם למרות שעבר זמן רב מאז פג תוקפו של ההסכם הקודם — לא נחתם עדיין הסכם הניהול החדש והחברה־האם „פז" ממשיכה לקבל דמי ניהול על־פי ההסכם הישן.

מדו"ח מיידי שנמסר על־ידי החברה לבורסה עולה, כי חברת „פז" החליטה בין התקופות ינואר 1984־אוגוסט 1985, להעביר חלק מדמי הניהול שקיבלה למשה ביתן, מי שניהל את החברה, על חשבון הסכומים שקיבלה.

על־פי הסכם בין „פז חיפושי נפט" לבין „פז", תקבל האחרונה את מלוא ההוצאות הריאליות בתוספת 2,000 דולר לחודש.

אייל שגב

סמ"ט — מעבר למערכת רב־מטבעית

הנהגת סל המטבעות החדש לא תיטיב עם היצואנים — סבורים כלכלני חברת „כור", שבדקו את השלכות „הסל" על היצואנים.

היועץ הפיננסי, ד"ר בועז ברק, קובע כי השינוי במדיניות בנק ישראל בתחום שער המטבע אינו טכני בלבד אלא יש לו השלכות מרחיקות־לכת לגבי כל החברות במשק. על פי המדיניות החדשה, תישמר יציבות שער השקל מול סל המטבעות, לעומת יציבות מול הדולר האמריקני קודם לכן.

מצב חדש זה משנה את תמונת החשיפה לתנודות מטבע של כל החברות. חברות הפועלים במערכת שקלית/דולרית בלבד לא הושפעו מתנודות בשערי החליפין במצב הקודם. במצב החדש, מחיר הדולר בשקלים ישתנה לפי תנודות הדולר בשווקים הבינלאומיים, ובהתאם לחלקו היחסי בסל המטבעות, ולפיכך עברו חברות אלה ממערכת חד־מטבעית למערכת רב־מטבעית.

חשוב לציין, שמדובר גם בחברות שאין להן כל נגיעה לעסקי יבוא או יצוא, אך הן מחזיקות, למשל, בהלוואות צמודות דולר — דרך מימון מקובלת במשק הישראלי.

גם החברות שפעלו במערכת רב־מטבעית במצב הקודם עומדות לנוכח המצב החדש: לאותן תנודות בשווקים הבינ"ל תהיה כעת השפעה שונה על מצבן, והדולר האמריקני נוסף כמטבע חשיפה שיש לצרפו לתמונה הכוללת. „ההשלכות המעשיות של קיום סל מטבעות ישראלי, לגבי חברות שבסיס פעולתן בישראל מורכבות, ואנו מציעים ללקוחותינו לשבת עימנו באופן נפרד, כדי לברר את מצבן הספציפי", אומרים כלכלני „כור".

א.ש.

„עוז" מוכרת חברות

חברת ההשקעות „עוז" מכרה באחרונה את חלקה בחברות „הגור" ו„אופיס", על מנת להקל מעומס ההלוואות המוטל עליה.

בדו"ח לבעלי המניות מציינים מנהלי החברה, כי סיבה נוספת למכירתן של שתי חברות אלה היה הרצון להימנע מביצוע השקעות נוספות בחברות שבשלב זה אינן מסבות רווחים.

ההשקעה ב„הגור" נמכרה תמורת 495 אלף דולר, וחלקה של החברה ב„אופיס" נמכר ב־550 אלף דולר. כתוצאה ממכירות אלה צברה החברה רווח נומינאלי של 1,375 מיליון ש"ח. הרווח המתואם הסתכם ב־413 אלף דולר.

החברה הודיעה לבעלי המניות, כי פנתה לבורסה והציעה לרכוש את הבעלות והשליטה בחברת „סכרילון", חברה בשליטת משפחת רווהנ, על־ידי הנפקת מניות פרטית, ובכך לכוון את רווחיה של חברה זו לקופת החברה.

א.ש.

בבית ברנר חוגגים
שיף פרע חובות

המלונאי חיים שיף החליט לפרוע צ'קים דחויים בסכום העולה על 100 אלף דולר ליקר, „מבטחים" ולקופת חולים לפני ימים אחדים, ובמועצת פועלי ת"א החליטו לחגוג את האירוע [illegible] הודעה לעיתונות על סיור שערך [illegible] במלון „הפלומט" [illegible]

[illegible]

אודי נחשון

פס ירוק לסטודנטים בבנק הפועלים

בנק הפועלים מפעיל שורה של הסדרי אשראי חדשים בתנאים מיוחדים לסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה. הסדרים אלה, שנועדו לסייע לסטודנט במשך כל שנות לימודיו, כוללים אשראי למימון שכר הלימוד, הלוואות מיוחדות לסטודנטים משנה שלישית ואילך ותנאים מיוחדים בהחזר משכנתאות.

הבנק מעמיד לרשות הסטודנט שני מסלולי אשראי ייחודיים למימון שכר הלימוד:

* מסלול אחד מבוסס על פרישה של שכר הלימוד לאורך השנה, בתשלומים חודשיים שווים בסכומים קטנים יחסית, במקום במספר קטן של תשלומים, כפי שנדרש הסטודנט לשלם על־ידי המוסד להשכלה גבוהה. הריבית שחלה על האשראי הגלום בהסדר זה היא נמוכה במיוחד ועומדת על ריבית „פריים".

* מסלול שני הוא ההלוואה הניתנת בתחילת שנת הלימודים, בסכום השווה לגובה שכר הלימוד. ההלוואה תינתן לתקופה של עד 12 חודש בריבית „פריים", בתוספת 1.5% לחודש, בכפוף להמצאת בטחונות, כמקובל.

הסדר אחר, המיועד לסטודנטים משנה שלישית ואילך, מאפשר להם לקבל הלוואה בסכום של עד 3,000 ש"ח, בריבית מועדפת בשיעור של „פריים" בתוספת 1% לחודש. על מנת להקל על הסטודנט לעמוד בפרעון תינתן לו אפשרות להתחיל לפרוע את ההלוואות רק בעבור 12 חודש ממועד קבלתן. תקופת החזר ההלוואות מגיעה עד 24 חודש.

ההלוואות תינתנה לפי יכולת הפרעון של הסטודנט ובכפוף להמצאת בטחונות מתאימים.

כן יוכלו סטודנטים שהם זכאי משרד השיכון ליהנות מתנאי החזר מיוחדים של הלוואות זכאות לשיכון, שתינתנה באמצעות בנק „משכן" למשכנתאות מקבוצת בנק הפועלים.

הסדרי אשראי אלה עומדים לרשות כל מי שפתח חשבון „פס ירוק" לסטודנטים בבנק הפועלים, נוסף על הזכות למשיכת־יתר שיש לסטודנט בעל חשבון „פס ירוק".

● המועצה האיזורית תמר חנכה בימים אלה שניים מתוך שלושה מפעלי־ענק לטיהור מי קולחין באיזור ים המלח. בעקבות זאת יחסכו היישובים החקלאיים כ־40 אחוז בהוצאות להשקיה. מחיר מ"ק מים הוא עתה 6 סנטים במקום 10 סנטים. מפעלי הטיהור ממוקמים בשלושה אתרים, נחל קדרון, עין בוקק ועין גדי, ועלותם הכוללת כ־2 מיליון דולרים.

לדברי ראש המועצה האיזורית תמר, משה שמיר, טיהור מי הקולחין יביא לחיסכון בהזרמה של 3 מיליון קוב מים מתוקים באיזור ים המלח.

ברלב רוכב על הסוס הערבי

עמותת הסוס הערבי בישראל זכתה בימים אלה להכרה רשמית אמריקנית, ומינואר 87' יהיה ניתן לייצא סוסים ערביים טהורי גזע, שנולדו וגודלו בישראל, לארה"ב — מסר אתמול במסיבת עתונאים בתל־אביב חיים ברלב, המכהן כיו"ר עמותת הסוס הערבי בישראל.

„אנחנו רואים בכך פריצת דרך, כיוון שהשוק האמריקני גדול ומדי שנה 35 אלף סוסים מחליפים בו ידיים. עתה הסתיים תהליך שנמשך כארבע שנים, ולאחר שהאמריקנים שלחו מבקרים שבדקו את גידול הסוסים בישראל, נפתח לפנינו השוק האמריקני", מסר ברלב.

הסוס הערבי, המצטיין בכושר סיבולת גבוה, נחשב לקלסי בין הסוסים. בספר העדר הישראלי רשומים כ־400 סוסים ערביים טהורי גזע.

אודי אריאלי, בעל חוות בבני־ציון המתמחה בגידול סוסים ערביים מצריים, מסר כי מחירה של סייחה מצרייה טהורת גזע שנולדה בישראל הוא כ־40 אלף דולר — מחיר אטרקטיבי במיוחד למשקיעים אמריקנים, בהשוואה למחירי השוק בארה"ב. לדבריו, למרות שמשרד החקלאות כבר מכיר בענף כמפעל מאושר, הענף עדיין אינו מקבל את הסיוע הדרוש לפיתוחו.

גדעון רסקי, מבעלי חווה בראש פינה, מסר כי השנה כבר ייצא סוסות ערביות בכ־140 אלף דולר למגדל אמריקני. הסוס „שטיר" מחוותו של רסקי, שריסק בעבר את רגלו של ברלב, עושה חיל בתערוכות בארה"ב ומחירו נאמד ב־700 אלף דולר.

ב־5 בספטמבר תיערך תצוגה בינלאומית של הסוס הערבי באמפיתיאטרון בראשון לציון.

אודי נחשון

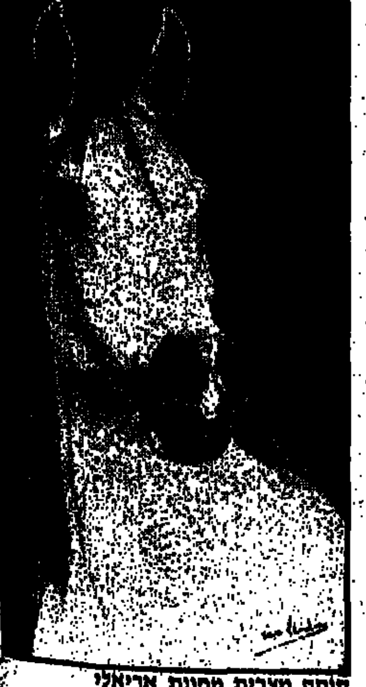

סוסה מצרית מחוות אריאלי

הסכמי השכר במגזר הציבורי

ריבוע המעגל

האם אפשר לרבע את המעגל – בשאלה זו עסקו מתמטיקאים רבי השראה, אולם רק שר האוצר וההסתדרות מצאו את השיטה. תמונה זו מתקבלת מסיכום הודעות ההסתדרות והודעות האוצר, על הסכם השכר האחרון במגזר הציבורי.

ההסתדרות טוענת לתוספת של 5־10 אחוזים לשכר העובד, בעוד האוצר קובע שלכל התוספת אין עלות תקציבית, או לכל היותר עלות תקציבית מיזערית של 9 מיליון ש"ח. סכום כזה הוא במסגרת הסעיף „טעויות והשמטות", בתקציב שגודלו 30 מיליארד ש"ח.

איך זה בכל זאת מוסבר? על־פי הפז"ם הרגיל העובדים נשארים שנתיים בדרגות הנמוכות או שלוש שנים בדרגות הגבוהות. כלומר, קרוב למחצית העובדים היו זוכים, או זכו לתוספת דרגה גם ללא כל הסכם מסגרת. להלל דוראי היו בעיות עם עובדים רבים שתקעו בדרגה תקופה ממושכת מדי. כי במסגרת הסולם הנוכחי כל העובדים מצופפים במדרגות בודדות של הסולם. לכן היה עליו לתת השנה עוד דרגות לאלה שנתקעו. כלומר, מ־5־10 אחוזים נשארו 2.5־5 אחוזים.

אולם הדרגות יינתנו רק מאוקטובר, כלומר רק למחצית שנת תקציב. עובדים שקיבלו דרגות בשנה האחרונה יקבלו את העלייה בדרגה רק בתום שנה מקבלת הדרגה הקודמת. דבר זה מצמצם את העלות התקציבית בעוד 50 אחוז, כלומר ל־1.25־2.5 אחוזים.

כידוע, בין מרכיבי השכר גם סעיפים שאינם מושפעים מהדרגה, כגון נסיעות, החזקת רכב, ביגוד, טלפון ועוד. לכן התוספת תחול רק על כשני שלישים ממרכיבי השכר הכולל, מה שמצמצם את עלות התוספת בעוד שליש, כלומר ל־1.7־0.8 אחוזים.

מאחר שתוספת היוקר תהיה 70־80 אחוז מההתייקרויות, ובמהלך מחצית השנה הקרובה מדובר באינפלציה של כ־8 אחוזים, הפיצוי המוקטן יאכל את כל התוספת. לכן, ריאלית, השכר יקטן במקצת. נוסף על כך הקטין החשב הכללי ב־10% גם את הוצאות החזקת הרכב, הקטנה שתביא לשחיקה בשכר הכולל, בעיקר בדרגות הגבוהות.

ניתן היה לטעון, שאומנם אין הוצאה תקציבית עד סוף השנה, אך תוספת הדרגה היא פרמננטית, אבל גם זה לא. ועדת פרופ' צבי זוסמן יושבת על קביעת סולמות שכר חדשים בשירות הציבורי וכפי הנראה תסיים את עבודתה בקרוב. בין ההצעות הנדונות, מעבר לשיטה האמריקנית של דרגות אורך ודרגות רוחב. לפי שיטה זו, כל התפקידים ישובצו בתוך דרגה אחת ולא יהיה מעמד מדרגה לדרגה, אלא אם ישונה התפקיד של העובד. העובדים בתוך הדרגה הרחבה יוכלו לנוע כלפי מעלה באמצעות ותק והתמחות, עד לשיא של אותה דרגה.

כלומר, התוספת תישאר בתוקפה רק עד שינוי השיטה. אם הוועדה תסיים את עבודתה במועד, ספק אם אחרוני העובדים עוד יצליחו ליהנות מתוספת הדרגה על־פי השיטה הנוכחית.

צבי טימור

איזור סחר לא כל־כך חופשי

„אני מאמין שיש בהסכם איזור הסחר החופשי עם ארה"ב יתרונות כלכליים חשובים ביותר לתעשייה הישראלית בכלל, וליצוא בפרט", מצהיר ארנון טיברג, מנכ"ל התאחדות התעשיינים, בחוברת שפורסמה לפני יותר משנה, המסבירה את ההסכם לתעשיינים המייצאים לארה"ב. אז היו עוד תקוות גדולות.

בעוד מספר ימים, ב־1 בספטמבר, תמלא שנה להסכם איזור הסחר החופשי. כבר מראשיתו התברר, שההסכם עם ארה"ב אינו דומה להסכם עם השוק המשותף. עם השוק המשותף יש בעיות טבעיות ואין צרות; עם ארה"ב, יש צרות ויש בעיות.

במסגרת ההסכם על איזור סחר חופשי, מסבירה יעל אפרון, הכלכלנית הראשית של קבוצת „כור", חתמה ישראל על „קוד הסובסידיות". דהיינו, המוצרים שמייצאים לארה"ב אינם נהנים מסובסידיות ממשלתיות היוצרות אפליה לטובת המוצר הישראלי לעומת המוצר האמריקני. בשעתו, כאשר התנהל המו"מ על ההסכם, התנגדה ישראל לחתום על „קוד הסובסידיות", שכן הוסבר לאמריקנים שקיימים במשק הישראלי עיוותים ולכן על ארה"ב לאפשר למשק הישראלי לתקן את תחלואיו ולבטל סובסידיות רק בהדרגה. במכתב ששיגר שר התעשייה אריאל שרון למימשל האמריקני בנושא זה הוא התחייב לא להפעיל תכניות חדשות של סיבסוד ליצוא, ולא להעלות את רמת הסיבסוד. לדברי אפרון, החתימה על „הקוד" לא היתה מסובכת, כיוון שבתכנית הכלכלית של הממשלה קוצצו סובסידיות ומה שנשאר זה „ביטוח שער", שלדעת היצואנים אינו בבחינת סובסידיה — על מהותו הוסבר לאמריקנים ואפרון סבורה שהם קיבלו את ההסבר הישראלי והורידו בינתיים את הנושא מסדר היום. לדבריה, יש להם אמצעים אחרים כדי לשבש את ביצוע ההסכם על איזור סחר חופשי. הכוונה לשני חוקים שהתקבלו בסנאט ובקונגרס — החוק נגד דאמפינג היצף והחוק השומר על הייצור האמריקני נגד „נזק ממשי", כתוצאה מתלונות שמגישים יצרנים אמריקניים נגד יצרנים זרים על בסיס ה־ACCUMULATION.

אפרון טוענת, שהתרגום „הצטברות יבוא" אינו מדוייק.

חקירות והגבלות

אשר לחוק האמריקני נגד דאמפינג, היא מרגישה שכל חוק אמריקני שהתקבל בשני בתי הנבחרים בוושינגטון חזק מכל הסכם וכיוון שכך, עם כל הרצון הטוב של המימשל שחתם על הסכם איזור הסחר החופשי, יכולים היצרנים המקומיים לשבש את החיים לזרים. כאשר מוגשת תלונה בגין הצפת השוק במוצרים זולים. קודם כל עוצרים את היבוא ומתחילה חקירה בשני שלבים. בשלב הראשון נבדק האם המוצר זול מאשר מוצר אמריקני עקב סיוע שהמדינה בה מייצרים מגישה לייצור, בין אם על־ידי סובסידיות ובין אם בדרך אחרת. כאשר נתברר שהמוצר המיובא נקי מכך, בא השלב השני, של השוואת מחיר המוצר המיובא למוצר דומה במדינה אחרת. אם נמצאו יצרני המוצר אשמים, אפשר להטיל עליהם „היטל משווה", כדי לא לפגוע במוצר המקומי. ההיטל יכול לנוע מ־3.2 אחוזים תוספת למחיר המוצר ועד לתוספת של 300 אחוז. לדברי אפרון, ברור שחברה מחו"ל ש„שמו עליה עין" יכולה לפנות לוועדה העוסקת בנושא ולהגיע ל־Voluntary V.R.A. — Restriction Agreement (הסדרת מיכסות עצמיות מרצון), התחומים הרגישים בארה"ב הם טקסטיל ופלדה והתקיימו דיונים בארץ בנושא זה.

יצוא הצינורות יקטן

אשר לפלדה, לדברי יעל, הבעיה בה נתקלה „כור" בייצור ליצוא של צינורות הפלדה לארה"ב נגרמה בשל התנגשות של מספר נושאים זה בזה. מדובר בצינורות פלדה לקידוחי נפט שסופקו לפירמה בטקסאס ולא לקו צינורות נפט אלסקה־ארה"ב. זהו צינור פלדה מיוחד, המוכנס לתוך צינור הקידוח. יצוא הצינורות בשנת 1985 היה בסך 15 מיליון דולר. מה שברור כבר עכשיו הוא, שבשנת 1986 יצוא צינורות אלה יהיה נמוך בהרבה לעומת אשתקד. היצרנים המקומיים טענו, כי נגרם להם נזק של ממש בגלל ACCUMULATION שנוצר על־ידי ספקי צינורות מקנדה וטייוואן. טענות „כור", שהצינורות מיועדים לטקסאס ואילו הקנדים והטייוואנים מוכרים בחוף המערבי לא נתקבלה והתלונה הוגשה. אפרון מרגישה, שכאשר חברה צריכה להתגונן בארה"ב מדובר ב־250 אלף דולר, גם במקרה שהחברה תצא נקייה מאשמה, ורבע מיליון דולר לא הולכים ברגל.

האמריקנים מחפשים כל דרך כדי להגביל יצוא מוצרי פלדה. גם אם יחליטו בישראל על „הגבלות מרצון", זה לא יחלץ את המוצרים שלנו מחיפושים ומבילושים, האם עברו על האנטי־דאמפינג, או שמא נגרם נזק של ממש בגין ה־ACCUMULATION. לכן גם אם גדל היצוא הישראלי לארה"ב, הוא כרוך בקשיים ובבעיות שיש ללמוד.

חיים מרגלית

המרכז החקלאי מציע:

ועדת היגוי במקום ועדה בין־משרדית

בתום דיון בהשתתפות ראש הממשלה ושרי האוצר והחקלאות, סוכם לתת מקדמה בסך 25 מיליון דולר לסיוע מיידי למגזר המשפחתי־מושבי. כן סוכם שוועדה שתציע תוכנית הבראה כללית ולטווח ארוך למשק המשפחתי. בוועדה חברים נציגי הממשלה, הסוכנות היהודית, בנק ישראל והבנקים. מרכז הוועדה הוא איתמר גיבתון, סגן הממונה על התקציבים באוצר.

מאז קבלת ההחלטה חלף חודש ויותר, והמקדמה בסך 25 מיליון דולר טרם נמסרה ליישובים במצוקה. סחבת זו היא העילה העיקרית להפגנת מחאה גדולה האמורה להתקיים בסוף החודש מול משרד הממשלה בירושלים.

בתשובה לשאלת חבר מרכז המשמרת בוועידה מטעם ינוב אמר ראש הממשלה, לפני צאתו לקמרון, כי הוא „מקווה שההפגנה לא תקויים" וכי עניין הורמת הכסף יוסדר לפני סוף אוגוסט.

נודע, שאכן הממשלה העבירה את חלקה בסך 15 מיליון דולר לסוכנות היהודית, וזו התחייבה להוסיף 10 מיליון דולר להשלמת הסכום של 25 מיליון דולר כסיוע דחוף למגזר המשפחתי. והביצוע מתעכב „מסיבות טכניות", כהגדרתו של ראש הממשלה.

על הוועדה הוטל לברוק את הסיבות הכלכליות והארגוניות למשבר שאליו נקלע מגזר המשק המשפחתי, ולהמליץ על דרכים להוצאתו ולשיקומו. הוועדה תתייחס למכלול הכלכלי, המבני והכלכלי ברמת הארגונים של המרכז החקלאי, האגודה השיתופית וחבר האגודה. המרכז החקלאי הוזמנו להציג את עמדותיו בנושאים אלה.

להוריד את החוב ואת הריבית למחציתה

בהתאם להצעתם של שמחה אסף, מזכ"ל המרכז החקלאי, ומיכה אפרתי, יו"ר אגף המשק, עם התמנותו של איתמר גיבתון העלו השניים הצעות לגבי תיפקודה של ועדה קבועה לטיפול בנושא ההתיישבות בשלושה מישורים: כספים, ארגונים ופיתוח.

במסגרת זו הציע מיכה אפרתי, במכתבו לראש הממשלה ולשרי האוצר והחקלאות, להקים ועדת היגוי עליונה, שתקבל מינוי מהממשלה ותהיה אחראית לביצוע ובקרה של תוכנית להתיישבות כולה. כן הוצע, להגדיר את תפקיד הוועדה [illegible] של ועדה [illegible] תוכנית ההבראה, שתלווה את ביצועה ותפקח עליה, ובוועדה (שהיא ועדת־גג) נציג של המרכז החקלאי כנציג המתיישבים.

לטענת שמחה אסף ומיכה אפרתי, בדרך הטיפול בנושא בשנה האחרונה אין אפשרות להגיע לתוכנית הבראה, כיוון שלא נקבעו יעדים, קריטריונים, מסגרות ושיטות עבודה מקיפים. לפי ההצעה, ימנה צוות ההיגוי צוותים אזוריים וסקטוריאליים, בחלוקה לאזורים, כפי שיימצא לנכון.

על הוועדה לקבוע קריטריון אחיד לטיפול בבעיות הכספיות של ההתיישבות. בהקשר זה הוצע כי סך הכל החוב הכספי ביישוב כלשהו לא יעלה על 50% מערך הייצור שלו, הריבית הריאלית הממוצעת לא תעלה על 10% לשנה (כיום — 15%־20%); התשלום לקרן יהיה בממוצע לא פחות מאשר ל־7 שנים.

להחליף הנהלות כושלות

בתחום הארגוני הוצע להגדיר מחדש את התפקידים הייחודיים של ארגוני הקניות — בהפרדה של המפעלים האזוריים, מתפקידם של הארגונים לרכז את הקניות של היישובים ואת האספקה להם, ולשמש צינור. ארגונים לשיווק למוסדות שיווק קיימים ולמפעלים אזוריים שונים.

אין לחשוש מהחלפת הנהלות ארגונים שנכשלו בתפקודם ולמנות, במקרים מסוימים, מנהלים מקצועיים לתקופה מסוימת, עד שהארגון יגיע למצב תיפקודי תקין ואפשר יהיה לפנות לאנשי הארגונים לבחור את המנהלים.

למנהלים הממונים יש לתת סמכויות ותימוכין, כדי שיוכלו למלא ביעילות את תפקידם. יש להמשיך ולשמור, הן בארגונים והן ביישובים, על ערבות הדדית, תוך שיעבוד מחייב של ההכנסות לצורך קבלת אשראי. דבר זה אפשר להשיג בדרך משפטית, על־ידי קיבוע צינורות השיווק, שיטה עשויה למנוע שיווק בלתי מאורגן ובריחת הכנסות, שבחלקן חייבות לכסות את האשראי שקיבל המתיישב. אין הצעות אלה מכוונות למנוע סיוע דחוף והכרחי שיש לתת ליישובים שבמצוקה או לדחות את מתן הסיוע הזה.

תוכנית פיתוח וצמיחה

במקביל להצעות לתיקון המצב הכספי והארגוני הציגו שמחה אסף ומיכה אפרתי את הצורך בתוכנית פיתוח וצמיחה, בעיקר לאזורים וליישובים שבהם אין תשתית כלכלית ואמצעים מספיקים. תוכנית כזאת אפשר ליישם גם בדרך מוסכמת וממוסדת, של העברת אמצעי ייצור מאזורים שבהם יש רווחה, לאזורים שבהם קיים מחסור באמצעי ייצור. כן מוצע, כי רכישת אמצעי הייצור תתבצע בהסכמת המתיישב ובתמורה הולמת.

אפשר לבצע תוכנית פיתוח ליצוא חקלאי באזורים רבים, בתחום רחב של גידולי ירקות, פירות, פרחים וצמחי־בית; באזורים שלגביהם אין פתרון חקלאי — יש לפתח מפעלי תיירות ותעשייה.

לדעת יוזמי ההצעה, הבראה אמיתית בחקלאות, ובהתיישבות בכלל, יכולה לחול במסגרת של תוכנית לטווח ארוך, בטיפול עקיב וממושך שיעסוק בו־זמנית הן בתחום הכספי־ארגוני והן בפיתוח לצמיחה. בצוותים השונים לצורך ביצוע, בקרה והנחות — חייבים להיות נציגים של משרדי החקלאות והאוצר, המחלקה להתיישבות, תנועות ההתיישבות, הבנקים והמרכז החקלאי, כארגון־גג של החקלאים והמתיישבים.

יוסף גלילי

ירידה של 33% ברווחי בנק איגוד

ירידה של 33 אחוז ברווח של בנק איגוד חלה במחצית הראשונה של 1986. הרווח הנקי של הבנק הסתכם במיליון דולר, לעומת 1.5 מיליון דולר במחצית הראשונה של 1985. ירידה נרשמה גם במאזן הבנק, שהסתכם ב־1,359 מיליון דולר, והוא קטן בכ־18 אחוז לעומת יוני אשתקד.

הקיטון במאזן ובסעיפיו השונים, אומרים בבנק איגוד, נובע בעיקרו ממרכיב המטח המשמעותי במאזן הבנק, ומהפער בין שיעור עליית המדד לבין שיעור עליית שער הדולר בשנה האחרונה.

א.ג.

● 11 מיליון דולר הושקעו בהקמת מפעל חדש, ראשון בסוגו בארץ, לייצור נייר העתקה ללא פחם (נייר כימי) בקיבוץ ניר דוד שבעמק בית־שאן. במפעל, „נירעותקי", יעבדו 45 מחברי הקיבוץ. הוא יהיה אוטומטי לחלוטין, והשיווק ייעשה בעזרת רשת השיווק של מפעלי נייר חדרה.

גלגלי הבורסה

נמשכות העליות בחופשיות

האווירה החיובית בשוק המניות התחזקה אתמול, ומספר העליות היה פי ארבעה לעומת ירידות השערים, בעיקר במניות החופשיות. במניות ההסדר היה עודף היצע של 650 אלף ש"ח. בשוק איגרות החוב היה עודף היצע של 1.4 מיליון ש"ח בצמודות למדד. בצמודות לדולר היה איזון בין הביקושים וההיצעים.

הציבור הוציא אתמול 3 מיליוני שקלים מקרנות הנאמנות המכונות „סולידיות" והשקיע 2.1 מיליון ש"ח בקרנות הנאמנות המתמחות במניות.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.40% ל־1.48% והתשואות השנתיות בין 18.30% ל־19.30%, תוך מחזור של כ־11 מיליון ש"ח, מזה 4.8 מיליון ב־3 הסדרות החדשות ויותר מ־2 מיליוני ש"ח ל־84 ימים, כ־2 מיליון ש"ח ל־28 ימים וכ־784 אלף ש"ח ל־56 ימים.

סל המטבעות החדש ירד אתמול ב־0.43% ל־1.4920 ש"ח ושער הדולר היציג ירד ב־0.37% ל־1.4859 ש"ח. דולר נוסעים ירד ל־1.7626 ש"ח. הדולר החדש נע בנטייה לירידה בין 1.58 ל־1.54 ש"ח.

בשוק המניות עלו אתמול 253 שערים, לעומת 58 שירדו ו־98 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 69 ב־5% ויותר, ו־10 ירדו ב־5% ויותר. נרשמו 8 „קונים בלבד" ו־3 „מוכרים בלבד", המחזור עלה ל־12.2 מיליון ש"ח, מזה 1.8 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

מניות ההסדר עלו וכאמור: פועלים מ' — 0.3; מימון סחר 1 — 0.5; מימון סחר 5 — 0.6; אי די בי ב' — 0.4; אגוד רג' — 0.4; דיסקונט ב' — 0.5; מזרחי ש' — 0.4; לעומתן ירדו אי די בי רג' — 0.3; מזרחי מ' — 0.1; פועלים ש' — 0.3; בלל — 0.5. ההיצע והתחלתי במניות ההסדר הגיע ל־1.250 אלף ש"ח והביקוש ההתחלתי — ל־

650 אלף ש"ח. התשואות השנתיות נעו בין 16.15% (המזרחי ש') ל־16.30% (דיסקונט א'). הפועלים ש' — 16.24% הפועלים מ' — 16.18%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלו: הספנות 0.5־3.2; הבינלאומי — 1.1. לעומתן ירדו אוה"ח — 0.3; הספנות 0.1 — 1.9; כללי מ"ד — 1.0.

במניות החופשיות בלטו העליות אמנונים 1 — 13.2; אירכות — 10.1. למניות עוז 0.1 ו־0.5 נרשם שער „קונים בלבד" פעם שנייה ברציפות. ב־10% עלו חקלאות מבכ, ליסינג 0.5, ערוכה 0.1, גלי וזהר 5, כן ישקרו, לומרי 5, יואל. לעומתן ירדה ב־10% רסקו מ"ד, המחזור במניות החופשיות עלה ל־10.4 מיליון ש"ח.

בשוק איגרות החוב הסתכם אתמול המחזור ב־6.8 מיליון ש"ח. בצמודות למדד היו תנודות שערים לשני הכיוונים, תוך נטייה לירידות עד 2.8%. בצמודות לדולר היו תנודות שערים עד 3% לשני הכיוונים.

* „חמישה יזר תעשיות" הגישה לבורסה טיוטת תשקיף להנפקת איגרות חוב בסכום נקוב כולל של 5 מיליוני ש"ח אסמכות, קרן וריבית, למחיר הזהב שיקבע (בדולרים של ארה"ב) בשוק הזהב של לונדון. איגרות החוב תשאנה ריבית צמודה למחיר הזהב, בשיעור של 2.5% לשנה.

* „ארגמן" נסמכה רווחה על רווח נקי של 1.8 מיליון ש"ח בשנת הכספים שנסתיימה ב־31.3.86, לעומת 697 אלף ש"ח בשנת הכספים הקודמת.

* „שניר" רשמה הפסד של כ־581 אלף ש"ח (כ־385 אלף דולר) בשנת הכספים שנסתיימה ב־31.3.86, לעומת רווח של 1.440 ש"ח בשנת הכספים הקודמת.

אלחנן הורוביץ

העורך הכלכלי: צבי טימור

רדיו וטלוויזיה

מאת דורית גפן

המיטה והצפרדע

אם הבנתי נכון את דבריו המרומזים של הרב מרדכי (פופיק) ארנון, בתוכנית „זה הזמן" בהנחיית רם עברון, הרי ההבדל בין המין (יחסי אישות) אצל אדם חילוני לבין זה שאצל שומר מצוות הוא בכך, שהחילוני פועל באופן ספונטאני, דהיינו, עושה מה שעושה כאשר בא לו, ואם לא בא לו — אז לא. ואילו האדם הדתי אינו יכול להתחמק ועליו למלא את חובתו כלפי אשתו, אפילו הוא (למשל) „מת" מעייפות. בקיצור, אין תירוצים. האשה, לעומת זה, אינה חייבת, אם לא בא לה.

זהו כמובן תיאור של מצב אופטימלי או אף אידאלי, וכבר היו דברים אחרים מעולם.

אפשר להטיל ספק אם סקר סקסולוגי בקרב נשים דתיות־חרדיות היה מגלה כי הן שייכות לאוכלוסיה המאושרת והמסופקת ביותר דווקא — למרות התיאור הוורוד של הרב ארנון ושל ד"ר שוסהיים, אשר על־פי גירסתו רוב רובן של נשות העולם נדונות לחלות בסרטן צוואר הרחם, להוציא בתולות, נזירות ואחרות שמטעמים השמורים עימן מוותרות על יחסי מין, וכמובן, נשים דתיות המקפידות על נידה.

הרצון להחזיר אותנו בתשובה בוער כנראה בעצמותיו של הרב ארנון, שאינו מסתפק בעובדה שהוא מצא את אשר חיפש. מדי פעם הוא מנסה לכבוש את ליבנו בתיזות מסבּדר־מרעיות, או מקוטעות, כדי להוכיח לנו שהמדע מגיע היום — למה שההלכה קבעה כבר לפני אלפי שנים.

„עם כל הכבוד, גם הדוגמה עם רגל הצפרדע ומכות החשמל אינה רלוואנטית, שהרי על־פי ההגיון הזה גם כוחם של שנים־עשר ימי ההינזרות ילך ויחלש, ויידרשו מדי פעם עוד ועוד ימים כדי להגביר את הגעגועים והתשוקה. ומאידך גיסא אפשר לשאול, מה כוח השפעתם של שנים־עשר יום לעומת שמונה־עשר הימים האחרים (בחודש יש שלושים יום)?

דבר אחד נכון אמר הרב ארנון: זהו נושא שהצניעות יפה לו, ובעיקר הפרטיות. וספק אם רב, או רופא (כשאין מדובר במחלה) צריכים להכניס ענייני מיטה בסדר של הלכות וחובות. מוטב שיניחו לספונטאניות לעשות את שלה.

„מבט" בשתיים

בטלוויזיה הישראלית התחוללה מהפיכה, וההמונים כמעט ולא הבחינו בה. לראשונה, כך נדמה לי, ראיתי באחד האמשים מהדורה של „מבט" לחדשות כאשר שני הקריינים הן קרייניות. דבר כזה הוא באמת מהפיכה, שהרי במשך שנים הורגלנו לראות גברים מגישים את החדשות, ולכל היותר קיבלנו מגישה־אשה, אשר מקומה בדרך כלל בצד השמאלי, הפחות חשוב מבין השניים. שתי מגישות, והמסך לא חשך. החדשות לא הפכו לרעות יותר, או פחות טובות.

למחלקת החדשות יש מגישות מעולות כמו כרמית גיא, שרי רז, דליה מזור ואורלי יניב (עם אלו ששמן נשמט — הסליחה), וכפי שמפעם לפעם מגישים צמד קריינים, יכולות מפעם לפעם להגיש גם צמד קרייניות. אם כי הגשה דו־מינית מסבירת יותר את העין.

כרמית גיא   שרי רז

מגישות מעולות

ילדות במעברה

סרטה של הבמאית הצעירה דינה צבי־ריקליס, „כורדניה", החזיר אותנו לתמונות ישנות, אשר נשארו בזכרונם של רבים משוכני המעברות, שכבר אינן. הסרט מתמקד בשלוש דמויות, חבת האם והאב, שכל אחד מהם סובב סביב צירו הייחודי, אך נע במעגלים, הנוגעים גם באחרים.

בשיחה עם הבמאית שאל דורון גשר את דינה צבי־ריקליס, האם ביקשה להציג את הקונפליקט האשכנזי־ספרדי, ומולנים מול העיראקים. שאלה כמעט אוטומטית אצלנו. אני לפחות לא התרשמתי מההיבט הזה דווקא, אלא ממערכת היחסים חשבירה בתוך המשפחה העיראקית — והמשברים המערערים אותה — בין האשה לבעלה, ובין הילדים לאב.

אף כי הנטייה היא להזדהות עם האשה, אשר נישאת בעל כורחה לגבר מבוגר ממנה, שלא אהבה — הרי הדמות המרגשת בסרט של דינה צבי־ריקליס היתה דווקא של האב, אשר מגלה בדרך הכאובה של ספיגת עלבונות ומכות ליוקרתו, כי עולמו הולך ומתמוטט, וכי הוא מאבד את שארית כבודו.

סרטה של דינה צבי־ריקליס אוצר בתוכו פוטנציאל של כשרונות — הן שלה והן של השחקנים, אשר הצליחו להפנים אל תוך הדמויות. דווקא המשחק המופנם, שנמנע ממאניירות חיצוניות מופרזות, הצליח ליצור תמונה רגישה ומרגשת של סיפור אנושי.

לעולם חוזר

[illegible]

תרבות ואמנות

בעריכת עלינא תורי

מחול

דו קרב בין גבר לאישה

מוסיקה ומחול מארץ הטאנגו עם להקתו של מראינו מורס

המלחין הארגנטיני מראנו מורס ועימו להקת נגנים וקבוצת רקדנים עומד להגיע לישראל בסוף חודש אוגוסט לשורת הופעות תחת הכותרת „הכל טאנגו".

מוצאו של מחול הטאנגו, החושני, הקצבי משכונות־העוני של בואנוס־איירס לפני כמאה שנה. הוא כבש בסערה את העולם בשנים שאחרי מלחמת העולם הראשונה. כשנחשב לנועז וסקסי ביותר. עד לזמן האחרון התקיימו בארגנטינה, מולדתו, מועדוני־טאנגו מיוחדים, אבל כיום כמעט ואי אפשר למצוא כמותם.

הטאנגו פופולארי עכשיו יותר מחוץ לדרום־אמריקה, וחדר לאחרונה לתחום הבאלט המודרני. העניין שיוצרים כהאנס ואן מאנן ואחרים מגלים בטאנגו, ניתן להסבירו על ידי אופיו הראוותני של הדו־קרב בין גבר לאישה, המהווה את הגרעין התנועתי שלו. גם כשהטאנגו נרקד בנסיבות חברתיות, הוא נושא אופי של מופע, ונוצרו כמובן סוגים שונים של טאנגו, שהארגנטיני הוא אחד מהם. מקור המחול אפריקני משם הובא הטאנגו על ידי עבדים ונוצר תוך ספיגת השפעה ספרדית, של הבולרו.

מריאנו מורס נחשב לאחד המלחינים החשובים ביותר בארצו, והוא מתמחה בכתיבת מוסיקת טאנגו. התכנית שתבוצע בארץ מהווה מעין תיאור במחול של התפתחות הטאנגו, כולל מלחמת־תרנגולים. קטטה ובכלל הוואי של נמל ושוק. חלקו השני מוקדש למוסיקה, והערב כולו מבוצע על ידי נגניו של מורס, להקה של זמרים וקבוצת רקדנים.

„הכל טאנגו" חושני וקיצבי

המופעים יתקיימו ב־30 באוגוסט בצמח: ב־31 בתיאטרון ירושלים: ב־2 בספטמבר בקיסריה: ב־3 בו באולם עין־השופט וב־6,5,4 בהיכל התרבות בתל־אביב. ג.מ.

מקום

יודאיקה בעיצוב מודרני

חנות ספרים ומזכרות הוא „כרטיס ביקור" חיוני לכל מוסד אמנותי. „בית־התפוצות" חנך לאחרונה חנות ספרים חדשה ע"ש קלמן גוטבראט־רוטשילד

מאת מ. יחל

התייר מטבעו אוהב מזכרות. חלק מזמן הביקור באתר תיירותי־תרבותי הוא יבלה בחנות הספרים והמזכרות. במפגש עם הגלויות, השקופיות, הספרים והתעתיקים הוא כאילו דוחה את רגע הפרידה, מסכם לעצמו את אשר אהב במיוחד, ומנציח את הביקור בקנייה. בכל העולם כבר ידוע כי חנות כזו (כמו קפיטריה ראוייה) היא נכס תרבותי ותיירותי ראשון במעלה, מעין כרטיס ביקור של המוסד כולו. הבנה זו הגיעה מאוחר לישראל, ואנו עדים עתה לסנוניות הראשונות.

בית־התפוצות היה צריך נרבן חם ורגיש בדמותו של קלמן גוטבראט־רוטשילד מבלגיה, בכדי שיצליח לפתוח מקום מכובד, מקצועי ומושך.

שמו של בית־התפוצות הולך לפניו בעולם כולו, ובצדק רב. יש בו מזיגה מוצלחת ביותר של איסוף נתונים היסטוריים בדרך מקצועית, עם תפישה עיצובית מודרנית ואנינת טעם. משהו מרוח זו עבר גם לחנות ובעיקר לבחירת החפצים בה: ספרים על השואה, על תפוצות ישראל, על אישים יהודיים, ספרי בישול יהודי במבחר שפות, קטלוגים מהתערוכות שערך המוסד, לוחות שנה מהודרים, גלויות ושקופיות.

בתחום חפצי האמנות יש חידוש — יודאייקה בעיצוב מודרני של אמנים מקומיים. מזוזות כסף בעיצוב חדשני של הפסלת אילנה גור והצורף יעקב גרינוורצל, חנוכיות פליז מצופה זהב בעיצוב מודרני של האמן ג'ורג' אנגברי, חנוכיות קרמיקה של מאיה אופיר וצלחת לליל הסדר, מעוצבת ע"י האמן דוד שריר עבור נעמן. ב„כוורי" בשכונת הבוכרים בירושלים רוקמות נשים בוכריות חפצי אומנות מתפוצות שונות, משך את ליבי תרמיל ליולדת מרוקם בזהב המכיל חמישה תרמילים קטנים בהם עשבים ריחניים לגירוש רוחות רעות ומתן בריאות לרך הנולד, בנוסח יהודי מרוקו.

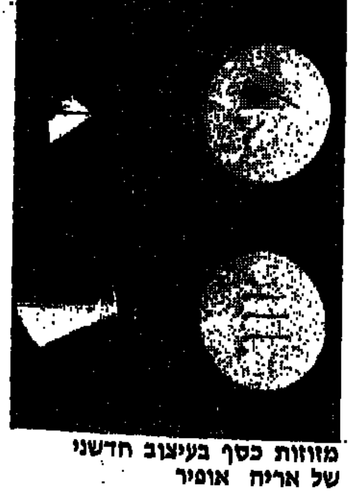

מזוזות כסף בעיצוב חדשני של אריה אופיר

„מזרח" רקום בנוסח אשכנז ומבחר חמסות רקומות. נוסף לכך אפשר למצוא תעתיקים של כלי זכוכית; נרות חרס וסכיבוני כסף מאוסף מוזיאון־ישראל.

הבחירה נעשתה על־ידי מנהלות החנות דניאלה לוכסמבורג ורבקה סקר, המתמחות ביודאיקה ומשמשות נציגות של חברת סוטביס המפורסמת.

נקווה כי שתיים אלה תדענה לפתח את המקום לפנינת חמר אמיתית.

קולנוע

מאפיה בכפר

בקולנוע בן יהודה בתל־אביב

מאת משה צימרמן ונורית בן יוסף

„בטווח קצר" – עצים בחיק המשפחה

טרגדיות משפחתיות היו חביבות תמיד על יוצרי קולנוע, ובמיוחד על המיסחריים שבהם, בשל הפוטנציאל הדרמטי הטמון בהם. פוטנציאל, המאפשר לזעזע, לרגש ולהפעים את הקהל. כשאפשר להוסיף לטרגדיות כאלה אלמנט של עובדתיות, מאחר והן מבוססות על מקרה שאירע במציאות, מתווסף להן אלמנט פיקנטי, המעלה את קיסמן בעיני הקהל.

שני מרכיבים אלה, הטראגי והעובדתי, מרכיבים את הסרט שלפנינו „בטווח קצר". סרט המבוסס על מאורעות שהתרחשו בפנסילבניה ב־1978. בעת עבודתו כיוצר סרטים דוקומנטריים נתקל מפיק „בטווח קצר" אליוט לוויט במאמר שחשף דרמת פשע משפחתית שהוחליט להופכה לסרט קולנוע.

הסרט עצמו מספר את סיפורה של משפחה אחת בה עולם הפשע מאחד בין אב ובנו. הבן מצטרף תחילה לאביו מתוך שהוא מוקסם מעולמו, ומסתייג ממנו לאחר שהוא מגלה את משמעותו האמיתית של עולם זה, הכרוך במעשים כרצח, בהם הוא אינו מעוניין ליטול חלק. כשמוקמת ועדה ממלכתית של האף.בי.איי. לחקור את המעשים בהם מעורב האב הוא חושש, שמא ישתף בנו פעולה עם הועדה, ורוצח אחד משני בניו, ואת חבריהם הטובים, היכולים לשמש עדים נגדו. חומר טוב לסרט מתח המשולב בטרגדיה, כשמעובד באופן אסתטי, כאילו היה מדובר בסיפור אהבה רומנטי, מה שיכול ליצור תחושת מבוכה מסויימת אצל הצופים.

סרט מרשים בעיקר בשל משחקם של שני כוכביו שון פן וכריסטופר ווקן. הראשון שוחקו עולה בקולנוע האמריקני, המוכר כאן בעיקר בשל תפקידו בסרט „הנז והאיש השלג", והשני, הזכור מתפקידו הבלתי נשכח ב„צייד הצבאים", שסוף סוף אחרי הרבה זכה לתפקיד ההולם את כישוריו.

מדיניות וחברה

הספקנות משתקת

מאת דב בר־ניר

שעון החול מוסיף להתרוקן לעינינו. לא צריך להיות חזאי גדול כדי להעריך כי לא תחלוף שנה אחת מאז הרוטאציה והחבילה תתפרד. נעמוד בפני בחירות חדשות. כאשר המקיים מסרבים להיענות למשאלות לבנו, כבר עלה הם מבשרים לנו (תחזית פורייב בעתון „הארץ") כי מפלגות השמאל, הנכונות לשתף פעולה עם המערך בממשלה בלי הליכוד, „ועלו מ־5.1 אחוז ל־5.8 אחוז, כלומר, מפ"ם ור"ץ יאספו כששה מנדאטים יחדיו בסך־הכל.

כאן אני מגיע למעין תחזית פנימית של מפ"ם עצמה — בין אם תלך לקלפי לבדה, ובין אם תלך (בפשרות אידיאיות ותנועתיות קשות ואולי אף מעליבות) עם מפלגה די יומרנית, די ליבראלית, די אי־הסתדרותית ואי־סוציאליסטית במקרה הטוב — ששמה ר"ץ. כלום נתאחד עם ר"ץ על רקע [illegible] אידיאית (גם אם יונית היא, ומגמה להגנת זכויות האדם והאזרח), על מה שינבעו חיש־מהר בקיעים די עמוקים בין שני השותפים? או שמא, על רקע התוצאות הצנועות עד דכא ש„נשיג" בבחירות אלה, יתחזקו הקולות התובעים [illegible] למערך או אף איחוד עם מפלגת העבודה?

ניתן לשער, ואף לחשוש, כי התרוצצות שלא ידענו כמוה תרעיד את סיפי תנועתנו והיא תתפצל אולי לשלושה ראשים: מצדדי האיחוד עם מפלגת העבודה, מצדדי האיחוד עם ר"ץ ומצדדי עצמאות מפ"ם, אף אם נראה אף בעיני [illegible] כעומדים בשולי המערכות הפוליטיות והחברתיות בארץ. כל הרואה שחורות ימצא כאן שדה נרחב מאוד לכל [illegible] הפסימיים: הקולקטיביות הרעיונית של הקיבוץ־הארצי תזדעזע, אם לא תתפורר. המפלגה בעיר תהיה שרוייה במצב עגום. אם לא נראה את הדברים נכוחה, עלולה „נבואה" זו להתגשם כפשוטה. השאלה אינה: כמה שגינו [illegible] הדבר לא יעלה ולא יוריד. השאלה היא: מה לעשות מעצמנו, וכל המקרים [illegible].

*

אימרה באנאלית היא, שכל מפלגה זקוקה לזכות קיום, ואין לה תוחלת אלא אם כן היא ממלאת שליחות ציבורית. [illegible] לכל היא איפוא השאלה הנראית [illegible] ובכל זאת מכרעת: היש למפ"ם זכות קיום, וממילא הישרדות? זו שאלה קארדינאלית דווקא בתקופת שפל לציונות, לסוציאליזם ולמה שנותר מאחוות העמים. זו שאלה קארדינאלית, כאשר מפלגות אחרות נראות צלחות יותר בעיני הציבור והבוחר. לפני ימים מספר שטח לפנינו חבר הכנסת שבח וייס, ב„על המשמר", מאזן די מרשים של ממשלת פרס. כן נראית ר"ץ פופולארית, מכל מקום יותר מאתנו, בסיסמאותיה הנקלטות יפה בחלקי ציבור. כלום אנו מעין „יצור ביניים" בין שני הקצוות הללו, משהו בלתי מושך בין הקטבים? האם יש למפ"ם מסר ייחודי — או שאין לה? ואם יש לה — האם היא מתאוששת, או שהיא מוסיפה להיות שרוייה כולה במבוכותיה?

ראינו את מפלגת העבודה במצבי שפל מרכאים — ולזכותו של שמעון פרס ייאמר כי לא ויתר, לא קיפל את דגלו, ובשיניים ממש חילץ את מפלגתו כמעט מתהום הנשייה. כן שמענו ממרחקים על חתירה דומה כמעט נואשת של פראנסואה מיטראן, והדבר הצריך מחצית הדור עד שמפלגתו העלתה שוב את ראשה על פני המים. שאלתנו העצמית כמפ"ם, היא, איפוא, כפולה: מה בצע בהמשך קיומנו, והאם נשכיל, באמת ובתמים, לשכוח חשבונות פנימיים על מנת להתלכד ולהעלות, תוך כדי מאבק, מנהיגות חדשה מקרבנו? מתן תשובה חיובית לשתי קושיות אלה היא שאלת גורל.

אני מאמין כי באמתחתנו התשובה השקולה, הנועזת, ונקוקבת לבעיית השלום במזרח התיכון, ולבעיית ערביי ישראל — יותר מאשר בידי מפלגת העבודה; יותר מאשר בידי אנשי „שלום עכשיו"; יותר מאשר האילתורים המציינים לעתים, אף באורח פריכולי, את אנשי ר"ץ. מאמין אני, כי בידינו התשובות הכלליות לבעיית החברה הישראלית, לבעיות הפועל והעובד, לבעיות העדות, לבעיות יחסי דת ומדינה, לבעיות האופי החלוצי יותר של עמנו, לבעיות חידוש התנופה הציונית, לבעיות המשק על מיגזרו הציבורי והפרטי. מאמין אני, כי יש לנו הצעות הדורשות המחשה (מעין „השחזה") לדמוקרטיזציה של החברה הישראלית, להתחדשות משק הפועלים, לתרבות מתקדמת וחילונית, בימי חול ומועד. מאמין אני בקידמתנו... אך כסר לרגלינו, כאבכן־דריכיים על צווארנו משתק אותנו... שיתוקנו, ספקנותנו העצמית, המלתנו כי „יתום אני", והוויכוח הנצחי שאנו מנהלים כל אחד עם עצמו, וכל אחד עם רעהו.

למפ"ם עצמאית יש מסר וזכות קיום ■ לא הכנסת ה־12 היא שתיקבע אם המפלגה תחיה או תמות

למפ"ם יש זכות קיום, למפ"ם יש מסר: היא תילחם בליכוד עד רדתו, היא תשתף פעולה עם מפלגת העבודה, מלוא הצורך ומלוא היכולת — אך היא לא תתמזג למערך, ולא תתאחד, בשלב היסטורי זה, עם שום מפלגה שכן מאז הקמת הקיבוץ הארצי לפני שישים שנה בדיוק, הקמת הליגה הסוציאליסטית, מפלגת השומר הצעיר ומפ"ם, היה־ויהיה לה מסר, ואפילו אינה עוד „אלטרנטיבה", אלא, כלשון טבנקין בשעתו, קורקטיבה — תחי הקורקטיבה הזאת, שכן היא תורמת תרומה חיונית לעם ולמעמד.

*

מכאן מסיק אני מסקנה קובעת אחת: יש לחדול מפיק הברכיים הפוקד אותנו. יש לחזק כל הנהגה, למען תהיה מחנכת. יש לרדת לכל קיבוץ לכל סניף, ולדרבן את החברים לגבור על פקפוקים ולהפיח רוח לחימה. יש לבחון כל הצעה לרפורמה פנימית בדרכי עבודתנו. יש לחדול מן ההאמלטיות שהיא עתה אצלנו כמעט „באופנה". יש באמת ובתמים לרענן את מפ"ם — אפילו היה ביטוי זה, בעבר הקרוב, מעין דגל סיעתי. אף כי זו משימה ארוכת־טווח, - בכל זאת הזמן קצר והמלאכה מרובה. אל נחמיץ אותה. פירוש הדבר הוא שיש „להשחיז" פרוגראמה, להשכיל ולצאת לציבור בכמה קריאות־מפתח, לחזור ולמצוא בתוכנו כל בוער וטוב להסברה ולעשיית נפשות, להרבות עבודה חינוכית ורעיונית לפיזור מבוכות, בכל קיבוץ ובכל סניף — הקיצור, לגייס תנועה, באיכות ובכמות, ולחסן אותה מפני סקרים ותוצאות בחירות. לא הכנסת ה־12 היא שתקבע אם מפ"ם תחיה או תמות, נדאג לכך שתחייה, שתשוב לאיתנה ולמעמד הציבורי שהיא ראוייה לו.

רקוויאם לתזמורת

מאת יצחק שור

לפני כחצי שנה נכנסה תזמורת ירושלים רשות־השידור למשכנה החדש באולם הקונצרטים על שם הנרי קראון. עתה היא שרוייה במשבר קשה, המציג סימן־שאלה בדבר יכולתה לפעול כגוף אמנותי בעל רמה גבוהה. הציניקנים מציעים לערוך לקראת שנתה ה־50 של התזמורת, בתשמ"ח, תחרות בין מלחינים על חיבור רקוויאם (תפילת אשכבה), כדי שיישאר לתזמורת זכר.

הנגנים והנהלת התזמורת מאשימים את רשות השידור בהתנכרות. חבר ועד הנגנים, גרשון דמבינסקי, איננו מבין מדוע הטלוויזיה הישראלית משדרת קונצרטים של תזמורות מהולנד, אנגליה ואוסטריה, אך איננה משדרת אפילו תשדיר־שירות בן שתי דקות של תזמורת הרשות עצמה. יתירה מכך: הרשות גובה מהתזמורת שכר דירה עבור השימוש באולם הקונצרטים השייך לרשות, כאילו התזמורת היא גוף זר.

מנכ"ל הרשות אורי פורת הצהיר בוועדת המוסיקה (18.8), כה נכתב, כי „הרשות איננה מסוגלת לשאת לבדה במעמסה הכספית. מתנהלים דיונים בדבר המשך הפעלתה". מנהל התזמורת יהודה פיקלר נשמע נואש: „תזמורת ירושלים רשות השידור היא היחידה בין כל התזמורות בארץ שלא פרסמה עדיין פרוספקט מסודר למנוייה על תוכניותיה לעונה, הנפתחת בחודש הקרוב".

בראשית חודש זה חזרה התזמורת מסיבוב הופעות מוצלח בפרנקפורט. באמתחתה בקורות טובות, בזכות הקלטה של יצירה מאת המלחין הישראלי מארק קופיטמן הוא זכה בפרס קוסביצקי היוקרתי בניו־יורק. כל זה אינו ידוע בארץ מן הסיבה הפרוזאית: למנהל התזמורת אין אפילו כסף כדי לתרגם את הביקורות מגרמנית לעברית: „כאשר אני צריך לרכוש ארבעה מיתרים לכינור, אני נזקק לאישור מלמעלה" — אומר יהודה פיקלר.

לא פחות מיואשת נשמעת מנהלת חטיבת המוסיקה ב„קול ישראל", מיכל זמורה־כהן: „בעשרים השנים שבהן אני עובדת ברשות השידור חשבתי לתומי, כי תזמורת הרשות היא חלק בלתי נפרד ממנה ומחיי התרבות של ישראל. בכל תחנת רדיו במדינה נאורה פועלת תזמורת רדיו. היא מנגנת לקהל רחב, אם בשידורים חיים ואם בהקלטות. אינני מכירה תחנת רדיו שבה נמדדת התזמורת על פי הכנסותיה".

אלה הן הזוטות. ישנם גם העניינים הגדולים. ביום שבו חזרה התזמורת מסיורה בפרנקפורט ב־1.8.86 שלח יהודה פיקלר מכתב לנציג „קולומביה ארטיסט", חברת אמרגנות גדולה בניו־יורק, והודיע על ביטול הסיור שעמדה התזמורת לערוך בארצות הברית מחוף אל חוף באפריל 1988. גם סיור בברלין, שנועד לספטמבר 1987, נתון בסכנה. „עוברת עלינו תקופה קשה מבחינה כספית ואמנותית", כותב פיקלר, „ואינני יכול להתחייב לכך שנוכל להציג לפני הציבור האמריקני תזמורת ממדרגה ראשונה".

חבר ועד הנגנים, ז'אן חיימזון, מספר לי, שזהו הסיור השני שבוטל. הראשון היה צריך להיערך באוגוסט השנה לדרום־אמריקה, ולא היה צריך לעלות לרשות אפילו שקל אחד. „בימים שבהם מפטרים עובדים", אומר פורת להנהלת התזמורת, „אין עורכים סיורים". יומיים לפני הסיור לגרמניה תבע אורי פורת לבטל גם את הסיור. אך הוא נערך. יהודה פיקלר אומר לי, שאיננו מאמין כי הנהלת רשות השידור תצליח לחסל את התזמורת במכה אחת. הציבור וההסתדרות לא יתנו. אבל אפשר לנוון אותה, וזה מה שקורה עכשיו. זה לא קרה בתקופת כהונתם של לבני ולפיד, כאשר כיהנו כמנכ"לים.

על שולחנו של יהודה פיקלר מונחת הזמנה טרייה שקיבלה התזמורת ממשרד ראש־הממשלה. בשבוע שעבר צילצל מנהל לשכתו של פרס, בוזו אפלבאום, ושאל את פיקלר אם התזמורת תוכל להופיע בפני אגודת ידידי ישראל בפריס ב־24.9. „התזמורת יכולה ומסוגלת לייצג את ישראל בכבוד, אלא שנסיעה תלויה באישורו של מנכ"ל הרשות אורי פורת. מכיוון שאורי פורת נמצא בימים אלה בחופשה, אי־אפשר לתת תשובה" — השיב פיקלר.

בישיבתה של ועדת המוסיקה של הרשות, אשר נערכה בשבוע שעבר (18.8), נערך דיון על מצב התזמורת. פורת קבל על כך „שהתזמורת עולה לרשות השידור כסף רב. קשה לנו מאוד לשאת בנטל הזה לבדנו, ולכן נצטרך למצוא מקורות למימון בממשלה או בקרב גורמים אחרים".

מנהלת חטיבת המוסיקה בקול ישראל, מיכל זמורה־כהן, הסכימה עם מנכ"ל הרשות, כי „במצבה הנוכחי לא יכולה התזמורת להמשיך ולהתקיים. כאחראית הנוכחית למוסיקה ברדיו אינני יכולה להיות אחראית לרמת התזמורת. הפילהרמונית, שמספר חבריה גדול בשמונה ממספר חברי תזמורת ירושלים, פועלת עם תקציב בן 5.5 מיליון שקלים, מתוכם 2.5 מיליון לתוכניות. תקציב תזמורת ירושלים היה בתשמ"ו 1.9 מיליון שקלים, מתוכם לתוכניות 20,000 בלבד. לקול־ישראל היו פעם מקהלה ולהקה דרמטית. הכל מת. אין כלום".

אורי פורת מתחייב שלא לחסל את התזמורת: „אני מחפש דרכים לקיים אותה. אבל איננו יכולים להחזיק בה. אם למישהו יש רעיון גאוני כיצד לעשות זאת — שיגיד. אם אני נדרש לפטר 200 מעובדי הרשות, מבקריי חייבים לומר לי כיצד אוכל למנוע זאת ולממן את החזקת העובדים".

אתמול נערכה ישיבה של ראשי הרשות כדי לדון בעתיד התזמורת. על השולחן הונחו שני מסמכים: האחד נכתב בידי מוטי לוי מאגף הכספים של הרשות והשני בידי מיכל זמורה־כהן, הממונה מטעם הרשות על התזמורת. מוטי לוי כותב שהתזמורת היא גוף יוצא דופן ברשות השידור, משום שהיא מתבססת על הופעות של סולנים ומנצחים, אמרגנים, טיסות ובתי־מלון. ההכנסות מהוות 20 אחוזים מן ההוצאות. הרשות איננה מסגרת אידיאולוגית להפעלת תזמורת ולכן מן הראוי, כי היא תעבור למסגרת אחרת, שתאפשר לה לפעול עם מינימום ביורוקרטיה.

חברי ועד הנגנים גרשון דמבינסקי וז'אן חיימזון מגיבים: גם השידורים לחו"ל ב„קול ישראל" וגם החדשות היומיים אינם מכניסים כספים. תפקידם הוא ציבורי ממלכתי. אין למדוד חשיבות של כל מחלקה על פי הכנסותיה. הרשות מגמגמת את התזמורת. בעבר הופענו בקריית־שמונה, כפר־סבא, עין־השופט וערי פיתוח רבות. כל זה נפסק. ביום העצמאות האחרון הופיעה התזמורת בפני כל „המי ומי". כספי הקונצרט בירך פרס את ברתיני והנגנים. אבל באותו ערב שידרה הטלוויזיה הישראלית קונצרט של אחת מהתזמורות לתרגון. תזמורות מתל־אביב וחיפה מופיעות בירושלים, אך לא להיפך. הביקורת הארצית איננה מכירה אותה כמעט. אין תקציב לסולנים ולמנצחים ולכן גם לא יבוא קהל, וההכנסות יפחתו. כל סיור בחו"ל מגדיל את מספר הצופים בארץ. כאשר חזרנו עם בקורות טובות מפריס ולתרגון נהר הקהל לאולמות. יהודים באמריקה אומרים לנו מדוע אינכם באים. ביקור שלכם ילכד את הקהילות היהודיות.

מנהל האגף לתרבות במשרד החינוך, אבנר שלו, נשמע בהיר ותקיף: „לפני כשלושה חודשים מנע השר נבון את חיסול התזמורת בידי הנהלת רשות השידור. כך יעשה גם בעתיד. הרשות איננה יכולה להתנער מאחריותה הכלכלית לתזמורת. אבל נכון שצריך לקבוע כללי משחק מינהליים אחרים, אשר ינטרלו את אחריות הרשות כלפי התזמורת והן את גמישות עבודת התזמורת. הכסף שגובה הרשות מן הציבור הוא כסף של מוסד ממלכתי, שנועד לפי החוק גם להגשמת מטרות תרבותיות כמו עידוד היצירה והיוצר הישראליים. משרד החינוך לא יתן יד להפקרת תזמורת ירושלים רשות השידור".

רמבראנדט

(המשך מעמוד 5)

תחת הנהלתו של האמר נתקלה „אוקצידנטל" כשהודה [illegible] השני בגודלו בקליפורניה, שנים מועטות לאחר־מכן גילה שדה־נפט עצום במדבר לוב.

בשנות השבעים נמנתה „אוקצידנטל" עם חברות הנפט המצליחות ביותר בים הצפוני, וב־1984 הודיעה החברה על מציאת נפט בכמויות ענק [illegible] של קולומביה.

בראש חברת אוקצידנטל, חידש האמר את קשריו האישיים עם שליטי הקרמלין, [illegible] לפני זמן כה רב. בראשונה זה 30 שנה, הוא נסע ב־1961 שוב לבריה"מ. המנהיגים הסובייטיים [illegible] מקורבו של לנין [illegible], שמאז חזר ונסע לברית־המועצות לא פחות מ־12 פעמים.

שם לא תצרה „גיבורי העם" (ציטוט מן הספר) להתאכסן עוד, כמו מכבר רגיל, בבית־מלון. [illegible] דירה בסמוך לקרמל, [illegible] הסובייטית העמידה לרשותו.

במקביל לקשריו הקרובים עם בית־המלוכה הבריטי ועם ההנהגה הסובייטית, [illegible] האמר מגעים גם עם מנהיגים אחרים. הספר מראה אותו, למשל, בשיחה עם נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן, ועם מלכת הולנד, ביאטריקס. [illegible] ויצחק [illegible], עם ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר ועם רבים אחרים.

[illegible]

(מתוך „דר שפיגל")

חפרו חופרים וחיללו"

מאת בצלאל עמיקם

הגדרה בתילי עפר קדומים הוסקעה זה מכבר מתחום התעניינותם הבלעדי של הארכיאולוגים. מחנה החופרים שעסק השנה על חמישים תילים ואתרי חפירה ברחבי הארץ, למד להסתכן עם קיומו של מחנה מתנגדים, שרובם לא [illegible].

זעמם של המתנגדים לבושי השחורים לא יצא על החופרות, העומדות מעורטלות בתוך מקומי החפירה כשכובע רחב כמוהו לראשן. זעמם לא נותב גם נגד לילות [illegible] הנוערים, הנרקמים בצל ההיסטוריה, [illegible] שלהם, שהפך כבר לשיגרה, הם מחאה נגד חילול קברים.

„פגיעה בקברי קדמונים הינה פגיעה בכבוד האדם, החי או המת", אומרים אנשי „אתרא קדישא", ויש למנוע פגיעה בקברים ללא כל [illegible] המתים או לגזעם. הקורבן התורן השנה היה תל הרור שבנגב הצפוני. ביקורים של אנשי צבא השם הסתיימו פעמים אחרות [illegible] נזקים כבדים לאתר, שבירת קירות [illegible] לעבודתם של צוותי החפירה. [illegible] בין הארכיאולוגים לבין שולליהם [illegible] או כמאוחר לכנסת ישראל. [illegible] כבר קיימת ומאיימת על [illegible] חקר העבר. הארכיאולוגים ממשיכים [illegible] רבה של נאיביות לחפור [illegible] את קורותיה של הארץ הזו, אולם [illegible] מאיימת להשבית את המחקר, שכבר [illegible] ההדוק הקשר ההיסטורי בין העם [illegible].

הגולן — אוצר בלום

[illegible] ארכיאולוגית מתחלקת כידוע לשתיים. עונת הקיץ, חרף להטו של מזג האוויר, היא עונת שיא בחפירות ואילו ימי [illegible] הם תקופת השפל. מכאן, שמרבית [illegible] מתגלות בימים אלה.

[illegible] ראשיתו של המחקר הארכיאולוגי [illegible] טיפוס „החופרפרת" בצעיר ישראלי [illegible], שרצה להתחקות אחרי תולדות [illegible] ולשם כך הצטייד באת ומכוש ויצא [illegible]. בשנים האחרונות מגיפי המפושים הם בעיקר מתנדבים, הבאים לארץ מרחבי תבל, חדורי התלהבות ורצון כן לעבוד. סדר יומם של החופרים כולל השכמה בשעת בוקר מוקדמת ועבודה בשמש קופחת. התמורה היא החוויה בלבד. רבים ממתנדבי חו"ל אף משלמים עבור הטיסה והשהיה במחנה החופרים. המחירים הנגבים מהם, עבור לינה באוהלים ומזון ברמה לא גבוהה אינם נמוכים.

מימצאים ארכיאולוגיים רבים נתגלו השנה — למן מקדש רומי בחרמון ועד לביצורים מקץ מלכות דוד בנגב ● החפירות מעוררות זעמם של החרדים

בשנה החולפת נחקרו אתרים שונים במעלה הר החרמון. הארכיאולוגים ש. דר וח. [illegible] מספרים, בבטאון אגף העתיקות והמוזיאונים „חדשות ארכיאולוגיות", כי גילו בצלעות הנישא בהרי ישראל מקדש מהתקופה הרומית. מסביב למקדש נמצא שפע של פריטים ארדיכליים ומטבעות מהמאה הראשונה לפני הספירה ועד לתקופה הרומאית המאוחרת. הגולן מהווה אוצר בלום של אתרים כלקוליטיים. באזור התגלו מבנים שונים, ששימשו את האדם הקדמון בטרם ידע קרוא וכתוב. ואם בגליל עסקינן, אי־אפשר לפסוח על החפירה המתמשכת בתל דן, במקום התגלתה עיר [illegible] לפנה"ס, תקופת השתלטות שבט דן וראשית המלוכה. ההפתעה הגדולה של החפירה היה גילוי מזבח וכלי פולחן הקשורים בשימוש.

בתי־כנסת ומערבות ביהודה

בתי־כנסת בגליל מעידים על חיים יהודיים שוקקים במאות הראשונות לאחר חורבן בית המקדש.

בית הכנסת בחורבת מרות כבש בשעתו את הכותרות, כאשר בשקע חצוב בו נמצאו כ־500 מטבעות מהמאה החמישית לספירה, מחציתם מטבעות זהב. נראה שהאוצר נשאר במקומו מחמת אסון פתאומי שפקד את הכפר והביא לנטישתו. בעונת החפירה הנוכחית נחשפה ריצפת פסיפס ופריטים ארדיכליים, כולל משקוף וכותרות.

בירושלים הסתיימו שמונה עונות חפירה בעיר דוד. שטח החפירה העיד מלמד על מכלול רב של מבנים, חומות וביצורים שעוד ניתן לחשוף, אם יורחב התחום הנחפר.

החפירות גילו כי היישוב הראשון בעיר דוד נבנה על פני הסלע, במדרון המזרחי של הגבעה שמעל מעיין הגיחון וסמוך לחלקות העיבוד בנחל קידרון.

„מציאות" נוספות בהרי ירושלים התגלו בעמק רפאים, בחפירה השתתפו בני נוער מחוגי הסיירות של החברה להגנת הטבע ומתנדבים.

בארץ גרר שבנגב הצפוני מצוי תל הרור, מוקד עלייה־לרגל לחרדים. הארכיאולוג א. אורן ואנשי צוותו גילו באתר מערכות ביצור משלהי תקופת הברזל, המציינת גם את קיצה של ממלכת בית דוד. החומה והתמרת לגובה ניכר והוקמה בשיטה המקובלת במזרח התיכון.

בריכוזי החפירה נמצאו שרידי מבנה גדול, שיסודותיו חוורים לשכבת החורבן משלהי תקופת הברזל. האם לפנינו עיר נוספת שנהרסה על־ידי הצבא הבבלי? המימצא העשיר והמפולות מעידים על כך. אם יונח לארכיאולוגים לסיים את מלאכתם, אין ספק כי נחזה בקרוב בקשיותה של מערכת ביצורים אדירה, שקרסה והתמוטטה בהסתערות האויב.

האתר הדרמטי ביותר היה קדר כרבוב שבגבול מצרים. בנגב המזרחי־מערבי כנר ומסביבתו התגלו עיטורי קיר, חריטה על גבי לוחות נחושת, ציורי סלע בסגנון לא מוכר עד כה — וכל זאת מלפני שבעת אלפים שנה.

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

09.00 עד כאן — רצף יומי של רפי טלטקסט למידע ובידור 09.05 שעת כושר 09.15 רחוב סומסום — פרחים לשבת — מידי יום ו' מקבלת יונה זר פרחים. מי השולח? זו תעלומה. יום אחד המשלוח מתעכב — וכל העניין מסתבך 09.45 דון קישוט איש לאמאנשה — פרקים 35 ו־36 — דון קישוט וסאנשו פאנשה נמצאים בדרך לתחרויות בבארצלונה, כאשר הם פוגשים בעשורי דרכים שמנהיגם מתגלה כאדם נריב. שודד בעל לב זהב 10.35 מחלקי העיתונים — פרק 12: שובו של המלח — אביו של איאן מחליט לעזוב את עבודתו בים ולשאת את מיוויס לאישה. הדבר אינו מוצא חן בעיני איאן אך הדברים מסתדרים בכי טוב 11.00 הפלישה לצ'כיה — חלק ב' — חלקו השני של הסרט המשחזר את האירועים הקשורים בפלישה לצ'כיה בשנת 1968. הסרט מתמקד ביחס מנהיגי העם הצ'כי לכוח הכיבוש ולמנהיגיו. דרמטיזציה של האירועים המשוחזרים על פי זכרונות של אחד ממנהיגי המפלגה הקומוניסטית הצ'כית — זדנק מלינאר 14.00 עד כאן — רצף יומי של רפי טלטקסט למידע ובידור 14.05 שעת כושר — תרגילים לשיפור הכושר הגופני לכל המשפחה 14.15 מנהרת הזמן — מתקפת הברברים — טוני ודאג נקלעים למגוליה במאה הי"ג. טוני מתאהב בסאריס, בתו של קובלאי־חאן, ושוקל את האפשרות להישאר איתה 15.00 עליית הטרגדיה היוונית — המחזה אדיפוס המלך בביצוע שחקנים עוטי מסכות 15.45 תיאודורקיס מנצח על שיריו — מופע של שירי תיאודורקיס בניצוחו, בביצוע זמרים ותזמורת יוונית 16.25 פיצוחים — פיצוחי קיץ — מנחה אברי גלעד. משתתפים: שמואל רוזן ואייל הרמן מול ענת רולב ונטע רולב 17.00 ערב חדש — מנחה: גדעון רייכר 17.30 תאטרון האגדות — סדרה של אגדות עם ידועות בביצוע תאטרון הילדים של השחקנית שלי דובל. הפעם: רפאנזל, אגדה רומנטית על אודות הנערה רפאנזל. כשהיתה רפאנזל תינוקת חטפה אותה מכשפה ונעלה אותה במגדל גבוה. הדרך היחידה לעלות למגדל היא טיפוס על שער הזהב של רפאנזל. מגיע יום שבו מטפס נסיך בדרך הזאת אל רפאנזל יפת התואר. היא מתאהבת בו, והוא מחלץ אותה מידי המכשפה 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 על ספרות ותרבות 1. פגישה עם הסופר סמי מיכאלי 2. שיחה על המשוררת מ. ויארה עם סאלם ג'ובראן, וקריאת שיר משירה. 3. על הסופר ג' אמאדו — שיחה עם שרה פישמן. מנחים: פרופ' מ. מילסון, פרופ' ש. מורה, ענן ספרי (ערבית) 19.00 בקו הבריאות 1. על הרדמה בניתוח. סוגי הרדמה, כיצד היא מתבצעת וכיצד מונעים סיבוכים בהרדמה. 2. על לידה בלא כאבים בעזרת זריקה אפידורלית (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 משהו מהסרטים — תכנית דו־שבועית חדשה בענייני קולנוע. מגישה: שירה גרא 20.30 מוסיקה בנושאים יהודים. התזמורת הסימפונית רשות השידור ירושלים, בניצוחו של יצחק שטיינר מגישה קטעים מתוך קונצרט שנערך בבנייני האומה וכו יצירות על נושאים יהודים. בתכנית נבוקו (נבוכדנצר) מאת ורדי, ידיד נפש מאת שלמה מולל, וכן נעימות מתוך כנר על הגג בעיבוד אילן מוכיח 21.00 מבט לחדשות 21.30 מוקד 22.05 סרט קולנוע: לגיהנום ובחזרה 23.50 פסוקו של יום וחדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר" 07.07 „בוקר טוב" 07.30 „שחרית מוסיקלית" 09.30 „קונצרט בוקר" 11.57 „מגישים שיר" 12.05 „צלילי סמנטר" 13.00 „לבקשתכם" — ביזה: „כרמן", סויטה מס' 2, רימסקי־קורסקוב: חמשייה במי במול מז'ור לכלי־נשיפה, ברוך: פנטסיה סקוטית לכנור ולתזמורת, פרוקופייב: „הליוצן", סויטה לבלט. 15.00 „בין חברים" 16.00 „אמנים באולפן" — ריימונד וויא — טנור/אלרד גוימרק, שוברט: „שירת הברבור" 17.00 „מוסיקה כאן ועכשיו" — חלק א' — פרס ליברמן — פרס אחרון ר. סרוסי: „הודעה" לצ'לו סולו. אריה רופאויזן: „סיפור קצר" לצ'לו ופסנתר. יעי קנול: „מסירה" לקלרנית, צ'לו ופסנתר. חלק ב' — אינוסטין בלוך: אורטוריום לאורגן, מיתרים וכלי־הקשה 18.00 „מאולמי הקונצרטים בעולם" — קונצרט בטירת לוורינסברג (28.9.85) — ברהמס: סונטה במי במול מז'ור לקלרנית ופסנתר, וולף: 7 שירים לפיוטים של מריקה. ריינקה: סונטה במי־מינור לחליל ופסנתר, מנדלסון: שלישיה ברה־מינור לפסנתר, כנור וצ'לו. 19.30 „רומנטיקה לנוער המתבגר" 20.05 „מאגרות יוון" 20.57 „מגישים שיר" 21.00 „אופרה של יום רביעי" — סליירי: פלסטף (הקלטה מפסטיבל טנגלווד 1984) 23.10 „צלילי ליל" — מוצרט: סרנדה מס' 4 ברה מז'ור, ק. 203, ברהמס: שירי־עם גרמניים.

רשת א'

07.30 „היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 „תנגה" — עם בני הגדל 09.05 „השיר לא תם" — שירים עבריים. 09.30 „מפגש" — מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי. 10.30 „רדיו קל" — תכנית יומית בעברית קלה. 11.10 שירים עבריים „השכלה דעת לכל" — „על ספרות ילדים" — „גלגולי רמות האם". 12.05 „מהווי המזרח" — מבחר שירים מזרחיים 14.05 „לבת (לבן ולכל המתעניין)" — „בסנדלים של שבת" א) „אור ואלכסנדרה" — ספור בהמשכים. ב) „נריה" — ספורה של נערה ערבייה. ג) „ידידנו המשותף" — מאת צ'ארלס דיקנס 15.00 „תולזטון" — מומחים באולפן משיבים לשאלות המאזינים 15.55 „מאוצר הספרים" — סקירה על ספר חדש. 16.05 „מועדון שעון הזהב" — מעולמו של האדם המבוגר 17.12 „מגישים שיר". 17.20 „האוניברסיטה הפתוחה" — „שורשים" — סיור במוזיאונים היסטוריים — „יפעת". 18.06 „מנחת ערב" 19.05 „שאול כעניין". 19.30 שידורים לעולים. 22.05 „שנבדלו מכל מרחק" — שירי זלדה — (ש.ח.) 23.05 „הוי ארצי מולדתי" — שירים עבריים

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה" 08.05 „חתול בסנדלים" — תכנית לתלמידים בחופשה 09.05 „ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי 10.05 „כל צבעי הרשת" — מגזין יומי 12.10 „גל פתוח" — חדשות ופזמונים 13.00 „בחצי היום" — חדשות ופזמונים 15.05 „רגעי קסם" 15.51 „לוח מודעפון" 16.05 „תוצרת הארץ" — תכנית „בבקשתך" לשירים עבריים 17.10 „יומן כלכלה" 17.30 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה 18.06 „וקור" — עורך ומנחה: יצחק גולן 18.45 היום בספורט 19.00 „היום הזה" 19.35 „מוסף לענייני צבא ובטחון" 20.05 „מבט לפולקלור" — „לאור הזכרונות" — עם מרדכי גורן 21.05 „שיר לדרך" 22.05 „עוד לא רקדתי די" — ריקודי־עם 23.05 „משחקי לילה"

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר. 06.03 „מוקדים עין" — מידע ומוסיקה להתחלתו של יום. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 „אילה בוקר" — עם אלי ישראלי 10.05 „הפסקת 10" עם מיכל ניב 11.05 „נכון לעכשיו" — עם רפי רשף. 13.05 „פיצוץ" — מצעד הפזמונים היומי — עורך ומגיש: אברי גלעד. 14.05 „דו רה יומי" — עם דובי לנץ ורני קרסל. 15.05 פסק זמן. 16.05 ארבע אחר הצהריים — שעה של שירים עבריים 16.54 באופן מילולי — מינתו של אבשלום קור. 17.00 „ערב טוב ישראל" — עם דן שילון ויעל דן. 18.05 „יער משורר" — מגאזין לענייני צבא ובטחון 18.55 הודעות לחיילים. 19.05 „טפס טיולים" — תוכנית שאלות ותשובות למשתחררים מצה"ל והפעם על לימודים. 20.05 „מוסיקה נטו" — גל חדש. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 פזמונים לכולכם. 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחבר'ה אוהבים 23.55 „שיחת חצות" — עם דר' מיכאל נהוראי, מרצה לפילוסופיה באונ' העברית ובאונ' בר־אילן. 00.05 ציפורי לילה קלאסיות — עם ארי פרנקל. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר

רשת ג'

06.11 „בחזרה לאושר" — להיטים ותיקים 07.07 „שיר בבוקר בבוקר" — פזמונים ישראליים 09.05 „בא לי" — להתמודד עם התקליטיה 10.05 „אותי זה מצחיק" — מערכונים 11.05 „יום יום יפ" — עם אבי אתגר 13.05 „פזמון חוזר" — שירים עבריים 14.05 „בטרנב" — עם שוש עטרי וטוני פיין 16.05 „הצגה יומית" — עם יואל רביר 18.06 „היה היי" — מצעד פזמוני העבר 20.05 „עם כל הנשמה" — מוסיקה שחורה 22.05 „משלנו" — פזמונים ישראליים 23.05 „הלילה הוא שירים"

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: הטרמפיסט 5, 7.30, 9.40
אורלי: רכבת אל החופש 5, 7.15, 9.30
בית לסין: אבודים באמריקה 23.15
בן־יהודה: בטווח קצר 5, 7.15, 9.30
גת: הצבע ארגמן 3, 6, 9
גורדון: בר 51 10, 8, 11.45
דקל: אצבע משולשת
דרייב אין:
הקרב על העיר 08.00
רכבת אל החופש 10.00
מקס 12.00
דור: זהירות הבית מתפרק 5, 7.30, 9.30
מוזיאון תל־אביב: „שואה"
לימור: חרשו רק בין חברים 7.30, 9.30
מאי: שתי אצבעות מצידון 7.30, 9.30
סינמה 1: השגעון הגדול 5, 7.30, 9.30
סינמה 2: קוברה 5, 7.30, 9.30
פאריס: כוורת 2, 4, 7.15, 9
אוכפים לוהטים 23.30
רב־חן:
חן 1: היחפן מבוורלי הילס 3.30, 5.40, 7.50, 10.00
חן 2: שגעון של לילה 5.50, 7.45, 9.50
חן 3: בי"ס לשוטרים מתקדמים 5.55, 7.40, 9.50
חן 4: מרגלים כאלה 6, 7.55, 10
חן 5: חופשה מטורפת באירופה 5, 7.50, 9.50
שחף: זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
תל־אביב: תקלה מופלאה
תכלת: סיפורה של אננס 4.30, 7.30, 9.30
צוותא: ילדי המרדנות 8.00

רמת־גן

אואזיס: הצבע ארגמן 5, 7.30, 9.30
לילי: תקלה מופלאה 7.15, 9.30
ארמון: היחפן מבוורלי הילס 5, 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: שגעון של לילה 7.30, 9.50
גן 2: חופשה מטורפת באירופה 7.30, 9.50
גן 3: סיפורה של אננס 7.30, 9.50
גן 4: בי"ס לשוטרים מתקדמים 7.30, 9.50

ירושלים

אדיסון: השגעון הגדול 4.30, 7.30, 9.30
אורנע: בי"ס לשוטרים מתקדמים
4.30, 7.30, 9.30
בית אגרון:
ד"ר ז'יוואגו 15.45
קרח ואש 20.15
כורך דרומה 22.00
בנייני האומה: זכרונות מאפריקה 6.15, 9
כפיר: מורשת הולקרוסט 4.30, 7.15, 9.30
אורגיל: היחפן מבוורלי הילס 5, 7.00, 9.30
מיטשל: תקלה מופלאה 4.30, 7.30, 9.30
כמדר: יומנו של צב 7.00, 9.15
הבירה: שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.00, 9.30

חיפה

ארמון: טרמפיסט 4.30, 7.15, 9.30
אורה: 3 רווקים ותינוק 4.30, 7.00, 9.15
חן: קרטה קיד 4.30, 7, 9.15
עצמון: אצבע משולשת 5, 7.00, 9.15
פאר: היחפן מבוורלי הילס 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור המחודש: לחיי אהבותינו 4.30, 7.00, 9.15
רון: זהירות הבית מתפרק 4.30, 7.00, 9.30
אמפרי: חתיך, חתיך 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: בי"ס לשוטרים מתקדמים 4.30, 7, 9.15

נתניה

שרון: הצבע ארגמן 6, 9
סטודיו: בר 51 8, 10

חולון

סביון: חתיך, חתיך 5, 7.30, 9.30
מגדל: היחפן מבוורלי הילס 7.30, 9.30
ארמון: קוניאמל בקהיר 5.00
בר 51 7.15, 9.30

בת־ים

עצמאות: חתיך, חתיך 5, 7.30, 9.30

הרצליה

היכל: הסיפור שאינו נגמר 5.00
רכבת אל החופש 7.30, 9.30

באר־שבע

חן: חתיך, חתיך 4.30, 7.30, 9.30

עכו

אורינטוריום: השגעון הגדול 7.30, 9.30

תיאטרון

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד', 27.8

תיאטרון הבימה
המלך מתיא הראשון
16.00, 18.45
הדוד וניה: 20.30

התיאטרון הקאמרי
יאקיש ופופצ'ה
אחרונה בהחלט 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ד' 27.8 בשעה 21.00
ספירה לאחור
ב־20.00 – הסרט ילדי המדרגות והסרט בוקר טוב ישראל

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 3.
חולון
ד"ר חורי — סוקולוב 70.
ירושלים
אריאל — מ. מסחרי ק. יובל
נתניה
קרניאל — מ. מסחרי קרית נורדאו.
פתח־תקוה
רסל — רוטשילד, רוטשילד 89.
רמת־גן
רש"י — רש"י 13.
תל־אביב
בכלי — עוזיאל 1, פינת טולדנו 10. בריאות — המלך ג'ורג' 28.
חיפה
הדס — חורב 53.
רחובות
סגל — הרצל 134.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ה', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית חולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

הדסה ע"כ – פנימית, נשים, כירורגיה, עיניים.
שערי צדק – ילדים.
ביקור חולים – א.א.ג.
הדסה וה"צ – אורטופדיה.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' 08.00–20.00, בימי ו' 08.00–15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.
יד ביד – ארון קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ת"א – (24 שעות) 226027
חיפה – 04-229488 (11.00–20.00)
נהריה – 04-920014 (11.00–20.00)
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' – טל. 222732.
„קו פתוח" – ארון קשבת לילדים ולבני־נוער (24 שעות), 03-281680

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד החסת"ר לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 13.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-35316

סלקום מיטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד, רמלה — 101, טל' 08-221022. עפולה — טלפון 065-93354. טבריה — 101, טלפון 04-951401. נהריה — טל' 04-923333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057-74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק ותל־אביב: בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'־ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00
מתל־אביב לנהריה: בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.58
בימי ו' וערבי חג: 6.30, 9.05, 10.55
הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

הוועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 שהוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש: 6598 חלקה: 447 ברחוב: הלפיד 5.7 המסווגת כאזור מגורים א' בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה/קוי בניין בבית מגורים קוטג' דו משפחתי. ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־6% בקוי בניה צדדים של 10%. כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

מ. ורבין, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

הוועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, שהוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת השרון, בגושים: 6417 ו־6415, חלקות: 43 ו־47 ברח' גולומב 8 וברח' בשן 6, המסווגים כאזורי מגורים ג' ו־ב, בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה בבית מגורים בן 3 קומות, בבנית תוספת בקומת הגג ובבית מגורים בן 2 קומות בבנית תוספת בקומת הגג. ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־1.68% ו־2.41%. כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור ההקלה במקומות אלה, רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

מ. ורבין, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, מרחב רמת השרון

ת.ב. 2838
ת.ב. 3234

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (להלן — הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס, בגוש 6204 חלקה 316, 159, 153 רח' המגדיל מס' 12, דהיינו: הקלה 6% משטח החלקה. על המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום ההודעה הזו בעתונות.

אורי עמית, ראש העיר, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב טבריה בקשה להקלה לבניה על חלקה 523 גוש 15285. תוספת קומה אחת מעל מספר הקומות המותר עפ"י תוכנית מאושרת לאיזור. כל המעונין רשאי לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הוועדה המקומית בעירית טבריה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל. וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל, יוכל להגיש התנגדויות מנומקות למשרד הוועדה האמורה בכתובתה הנ"ל תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו. לאחר מועד זה תובא הבקשה לדיון לפני הוועדה הנ"ל אשר תחליט בנדון.

י. ביבי, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב טבריה

המועצה האזורית הגליל העליון
מכרז מס' 5/86

1. המועצה האזורית מעמידה למכירה את המכוניות כדלקמן:
   א. סובארו 1300; מס' רישוי 784־815; שנת יצור 1979
   ב. רנו 4 מסחרית; מס' רישוי 80־407־78; שנת יצור 1980
   ג. פיאט 128; מס' רישוי 82־597־76; שנת יצור 1982
2. פרטים נוספים אפשר לקבל אצל רכז התחבורה במועצה.
3. הצעות יש לשים בתיבת המכרזים בחדר המזכיר עד יום ו' 12.9.86.
4. על המציע לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מגובה הצעתו. תוקף הערבות יהיה עד 30 יום לאחר תאריך סגירת המכרז.
5. אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
6. על הקונה להעביר בעלות ביום הרכישה ולשלם את האגרה.

אברהם ברושי, ראש המועצה

"מקום בצמרת"
מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג' קול ישראל, 26.8.86

1. בכל תכה – אבי טולדנו
2. השד יוצא מהבקבוק – דני בסן
3. אולי אולי מחר – ישראלה קריבושיי ופ. דרום
4. עכשיו היא – משה דץ
5. פת חלקה טובה – ירדנה ארזי
6. שיר אהבה – נורית גלרון
7. האשם הוא שלנו – יאיר ניצני
8. קונטאקט – סי חיימן וגבי שושן
9. משחק אמיתי – שוקי שוקי
10. חלומות אחרים – מאיר בנאי
11. שב חביתה – אבי מטוס
12. את שרה ברדיו – רמי קליינשטיין
13. שדות של אירוסים – שלמה ארצי
14. פה חייתי – טובה גרטנר
15. מעיד בשבועה – טנגו
16. פרחי שלי – שימי רון
17. עדר כבשים – יניב כהן
18. שתי אצבעות מצידון – בועז עופרי
19. חלום רחוק – שמעון כהן
20. ימים נשברים – עפרה חזה
21. הרחוב הגדול – רוני ידידיה
22. תמונות של זכרונות – איתן מסורי
23. בואו נשיר לארץ יפה – חיים משה
24. הרגע האחרון – ורדינה
25. יושב מול תכייר – אריק איינשטיין
26. מה יקרת מחר – דורון מזר
27. אשה לבדה – שלוה ברטי
28. מדברת – פופלקס
29. בן גוריון – להקות פקוד המרכז
30. היא חשבה שהכסף – מיקי גבריאלוב

„לשיפוטכם" – פינת הפזמון החדש
31. משחק מכור – ריטות
32. עומד בצד – גרי אקשטיין
33. נוריות אדומות – רון גפן
34. טנגו אחרון – הראלה בר
35. אמונה שלמה – טנגו

לכבוד:
„מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים, מיקוד 91010
את הדירוג שלי ציין את מספר השיר:
1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐
שם:
כתובת:
מיקוד ____ תאריך ____

ארמלי הבקיע בנצחון מכבי חיפה בהולנד 0:4

שירות „על המשמר"

אלופת המדינה, מכבי חיפה, גברה אתמול בהולנד על קבוצת טוטאר, מצמרת ליגת החובבים הראשונה — 0:4 (0:1). רניאל היהודי־ארגנטיני טאלונסקי, במשחקו הראשון בקבוצה החיפנית, הצטיין ואף סחט כדור־עונשין מ־11 מטר. מצטיין נוסף היה שלום לוי. את השערים כבשו: משה סלקטר (2), זאהי ארמלי (1) ואיתי מזרחי (1).

את הקבוצה החיפנית פוקד גל פציעות ומחלות. חסרו: רפי אוסמו, ג'מל (פצוע וחולה), ציון מרילי (חום גבוה), איתן אהרוני (פגיעה ברגל) וברוך ממן (פגיעה במפשעה).

קובנטרי — ארסנל 1:2

הפתעה במשחקי ההשלמה במחזור השני בליגה האנגלית בכדורגל אמש: קובנטרי ניצחה את ארסנל — 1:2.

ערב מוצלח היה לקבוצות הצפוניות: לוטון־טאון גברה על סאות'המפטון 1:2; קווינס־פארק־ריינג'רס ניצחה את ווטפורד 2:3, ווימבלדון גברה על אסטון וילה 2:3.

לנדל לא ישחק בנבחרת צ'כוסלובקיה

הטניסאי מספר 1 בעולם, איוון לנדל, סירב להצטרף לנבחרת צ'כוסלובקיה בגביע־דיוויס שתתמודד עם שבדיה באוקטובר — כך אמר אתמול קפטן הנבחרת הצ'כית, יאן קודש.

„שוחחתי עם לנדל וביקשתי ממנו להצטרף לנבחרת" — סיפר קודש לעתונאים בפראג. „הוא השיב שאינו יכול. לדבריו, לא הוסדרו העניינים הפורמליים בעוד מועד ומשום כך כבר יש לו תכנית אחרת".

נתק בין מרכזי הספורט במשבר־הכדורגל:
סווירי: „אני מציע למאיימים שלא יטפסו על עצים גבוהים"
ח"כ גולדשטיין: „משבר פירושו שכל הספורט יהיה במצוקה לאחר שהכדורגל נושא אותו על גבו"

מאת יצחק ויסהוף

המשבר הבין־מרכזי שפרץ שלשום בעניין מספר הקבוצות בליגה הלאומית בכדורגל הביא את יו"ר מרכז בית"ר, אריה קרמר, להציע התערבות מבחוץ של אדם לא־מעורב במתרחש בין מרכזי הספורט. אתמול לא היו מגעים בין הצדדים.

יו"ר ועדת הספורט של הכנסת, ח"כ פנחס גולדשטיין, אמר כי הוא מקווה שהליגה תצא לדרכה במועד, ב־20 בספטמבר, אך לכך נחוץ מאמץ גדול: „היו דברים מעולם והצלחנו להתגבר על משברים קשים יותר. באופן עקרוני אני בעד הבאת זרים לכדורגל הישראלי ובעד צימצום הליגות. הזרים יביאו קהל ויורידו את העלויות הגבוהות של השחקנים הישראלים. יש לצמצם את הליגות אך לא ברוב של מרכז הפועל, ששם חושבים כי כך ניתן לפתור בעיות."

גולדשטיין הוסיף: „אני מאמין שבהכנה תימצא הדרך לפתרון, כפי שנמצא פתרון בכדורסל, כשהסכימו על הבאת זרים ועל תקנון תשלומים. במידה שלא יהיה כך ייפגע הספורט הישראלי ויהיה במצוקה קשה, מאחר שהכדורגל נושא כיום על גבו את כל הספורט".

יו"ר ההתאחדות לכדורגל, שאול סווירי, אמר אתמול בתגובה לדברים של ח"כ גולדשטיין: „אני מקווה שהם לא יטפסו על עצים גבוהים מדי. רוב הוא רוב — וזו עובדה. תהליך צימצום הליגות יחל כפי שהוחלט עוד בשנה שעברה, ואני תמך ח"כ גולדשטיין בהחלטה זו. במקביל אני מוכן שתהיה ועדה שתסתור את כל הסוגיות שנוצרו".

על הודעת מרכזי מכבי ובית"ר שיקימו ליגה נפרדת לקבוצותיהם אמר סווירי: „הודעתם בשלב זה זו עובדה. בכל פעם שנושא צימצום הליגות בא לדיון מרכזי — מכבי ובית"ר התנגדו לכך. אני מאמין שכולם רוצים שהעניין ייפתר, אך כל פגיעה שתהיה תפגע באגודות ובמרכזים, ולפיכך אני מציע שאף אחד לא ינסה לטפס על עצים גבוהים".

ליפין ונבות — ספורטאי השנה

הכדורסלן חן ליפין והאתלטית דליה נבות נבחרו ע"י הוועד האולימפי בישראל כצעיר וצעירת השנה. ברוך הגי הספורטאי המצטיין בין חנכים הוא „איש השלום בספורט". לשלושתם יוענקו פרסים מיוחדים מטעם הוועד האולימפי הבינ־לאומי ב„יום האולימפי", שייערך ב־18 בספטמבר במכון־וינגייט.

את הפרסים הבינ־לאומיים יעניק אורח־הכבוד נלסון פיו, נשיא הוועד האולימפי הצרפתי. בשינאו של הטקס, שיועבר בחלקו בשידור ישיר בטלוויזיה.

ג'וליוס ויין היה בחמישייה
דני ברכה סירב לשחק...

במשחק מרתק שנערך בכרמיאל גברו אמש כדורסלני אליצור נתניה על הפועל חיפה — 88:85.

החיפנים הוליכו בהפסקה 41:59, ובדקה ה־25 העלו את יתרונם ל־23 נקודות אולם דווקא אז לא עמד להם כוחם והם נוצחו.

בשורות אליצור נתניה נבחן שחקן־העונה ג'וליוס ויין, בשחור מאימוני בית"ר ת"א. ויין הוכב בחמישייה הפותחת ובתפקיד מאמן נתניה, יוסי הררי, ולא לאחר־טבן את הרכב הקבוע.

דני ברכה, סירב להיכנס ואמר: „קודם תסגרו אתי את החוזה".

הירבו לקלוע לאליצור נתניה: ווילי סימס 18 וג'וליוס ויין 14. להפועל חיפה: רולאנד יוסטון 27 וג'ונתן רדלוף 20. שפטו אהרון בר ומשה ולף, לעיני 600 צופים.

בנט עירער בביה"ד העליון

הכדורסלן קיט בנט מהפועל רמת־גן הגיש ערעור לבית המשפט העליון לאחר שלא אושר לו לעבור לקבוצה אחרת.

קיט בנט טען כי הוא מעוניין לעבור לקבוצת אליצור נווה־דוד רמלה, אך קבוצתו ואיגוד הכדורסל מונעים זאת ממנו.

השחקן פנה לבית־המשפט המחוזי בת"א, אך לאחר שזה קבע, כי אינו יכול להתערב, פנה בערעור לבית־המשפט העליון.

„לא ניתן להכריח שחקן לשחק בקבוצה שאין הוא חפץ לשחק בה" — טען בערעורו והוסיף, כי הוא „עלול לחיות שבוי בידי קבוצתו לעולם ועד בלי יכולת לשחק כדורסל".

לערעור טרם הוגש כתב תשובה. (עתים)

דיון משפטי בעתיד הפועל ר"ג — הבוקר

מאת יצחק ויסהוף

בית־המשפט המחוזי בת"א ידון הבוקר בבקשה לפרק את עמותת הכדורסל של הפועל רמת־גן משנת 1984.

אתמול הגישו ראשי העמותה: קובי שוחט (מנהל הקבוצה בעונה החולפת) ומנחם יוסטוב בקשה באמצעות עו"ד בן־ציון באייער.

השופט המחוזי אורי גורן דחה הבוקר בקשה זו.

תביעתה של הפועל ר"ג הוגשה במטרה לרשום עמותה חדשה לקבוצה, כדי שתוכל לפעול ללא לחץ מבעלי החוב הקודמים.

אברהם חמו, המגיש לשקם את הפועל ר"ג, התחייב בכתב התביעה להחזיר מרבית מהחוב לבעלי החוב השונים. הסכום אותו מתחייב חמו להחזיר הוא כ־100 אלף דולר.

מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, הבטיח לאברהם חמו כי יעשה כל מאמץ לשקם את קבוצת הכדורסל של הפועל ר"ג.

ליגת כדורסל מקצוענית ל„נמוכים"

ליגת כדורסל מקצוענית חדשה הוקמה בארה"ב לשחקנים „נמוכים", עד 1.93 מטר. הליגה תחל לפעול בקיץ הבא — נמסר על־ידי מארגניה.

הליגה חולקה לקבוצות [illegible] אמריקניות וקנדיות.

תומאס: אבוא בשנה הבאה ללמד כדורסל

כוכב הן.בי.איי. אייזיה תומאס, בא אתמול לביקור קצר בישראל ובמסיבת עיתונאים בירושלים אמר שבשנה הבאה יבוא ללמד כדורסל.

כדורסלן נוסף, שעמד לבוא, ג'ון ג'ונסון, לא הגיע [illegible].

● [illegible]

ברמודה נקנסה ב־36 אלף דולאר

נבחרת ברמודה נקנסה בסכום של 36 אלף דולאר על פרישתה לאחר היום הראשון במשחקי חבר העמים באדינבורו.

ראש ממשלת ברמודה, ג'ון סווין, אמר, כי ממשלתו מתנגדת לשלם את הקנס.

בלגיה — ישראל, 62:65 בהארכה בקרב מרתק

● כדורסל

מאת יוסף חבב

נבחרת הנשים של ישראל בכדורסל, המתכוננת למשחקים המוקדמים באליפות אירופה, שיערכו בחודש הבא ביוגוסלביה, ניצחה אמש בתל־אביב, במשחק הראשון מתוך שלושה, ע"י נבחרת בלגיה — 65:62, לאחר הארכה.

במחצית הראשונה גילו הישראליות חולשה מדהימה והבלגיות הוליכו — 19:35. במחצית השנייה עלה יתרון הבלגי ל־22:41, בדקה ה־26, אולם אז חל מפנה מדהים. המאמן הישראלי, מארק ולצר, נקט בשמירה אזורית לוחצת. הבלגיות איבדו את משקלן. יתרון האורחות הלך והצטמצם — 38:45 (41) 48:52 (37), וענת דרייגור השוותה 46 שניות לסיום — 52:52.

בהארכה נקט המאמן הישראלי בשמירה אישית, שלא הצליחה. הן אמנם הוליכו 52:54 ו־60:62, אולם הסיום היה שייך לבלגיות שניצחו — 62:65.

מעניין לציין שויה רון המצטיינת קלעה ארבעה סלים של 3 נקודות, ויציאתה בחמש עבירות בדקה ה־38 היתה בעוכרי הישראליות.

שפטו: ברוך זלינגר ויצחק רמות, לעיני 200 צופים באולם הפועל ת"א.

● לבלגיה קלעו: יאן רואי 19; סורנס 12; רומל 8; מרליר 6; דיואנדלר 7; אדם 6; דאהרו 3; גורס 2; סנוארס 2.

● לישראל קלעו: דרייגור 23 (18 במחצית השנייה); רון 14; ואלאר־ליטני 11; גרוסמן 10; גורן 2 ובריילובסקי 2.

הערב ב־9 ייפגשו שתי הנבחרות במשחק שני באולם בחולון. במשחק מוקדם, ב־6, יתמודדו קבוצות הפועל חולון וביתר ת"א.

מכבי חיפה ניצחה את הגליל־העליון 79:95

מאת יוסף גלזר

כדורסלני מכבי חיפה הכניעו אמש במשחק־מבחן בהיכל הספורט ברוממה את הפועל הגליל־העליון — 79:95, לאחר 48:47 במחצית.

החיפנים חסרו הפעם את שני רכזיהם, עדי גורדון (פצוע) ושמואל גנדלמן (חתונת אחותו). את מקומם מילאו האחים ארי וירדן רוזנברג.

על־אף זאת לא הוטל יתרון החיפנים בספק לאורך כל המשחק ובשורותיהם בלטו דורון שפע והזרים קלארק ופלאוארס. בגליל היה משכמו ומעלה כרר ליף.

שפטו היטב שמעון גוטליב ושלום ולצר.

● קלעו למכבי חיפה: קלארק 24; פלאוארס 24; שפע 24; שלכטר 11; שטינהאואר 6; א. רוזנברג 2; י. רוזנברג 2 ואזולאי 2.

● קלעו להגליל: ליף 22; קרטיס בריי 21; טרי וייט 20; מזרחי 8; חזן 4; דיסמן 2 וסמית 2.

● קבוצת הפועל הגליל־העליון יצאה למחנה־אימון במלון דפנה בתל־אביב ותקיים בשלושת הימים הקרובים משחקי־מבחן: נגד מכבי חיפה הערב ב־9 באולם אליצור נתניה, ושני משחקים נגד אליצור נתניה (מחר ב־6 במכון־וינגייט וביום שישי ב־11 בבוקר באולם אליצור).

מכבי חיפה לטורניר ביוון

מאת יוסף גלזר

קבוצת הכדורסל של מכבי חיפה תצא ביום שני ליוון כדי להשתתף בטורניר מרובע באתונה. בו ישתתפו גם שיבניק מיוגוסלביה, פנתינאיקוס ואתנאיקוס היווניות.

עם הקבוצות יצא השופט הלאומי הוותיק אהרון כץ.

מכבי ר"ג מחפשת אמריקני באיטליה

מאת יצחק ויסהוף

אשר בירנבוים, מאמן מכבי רמת־גן, יצא אתמול לאיטליה, [illegible]

מקנרו עף במשחק הראשון
נצחון למנסדורף על שמיד

● טניס

הטניסאי הישראלי עמוס מנסדורף פתח אמש היטב את הטורניר היוקרתי בפלשינג־מדו, ניו־יורק, כשניצח בסיבוב הראשון את תומאס שמיד מצ'כוסלובקיה — 6:4, 7:6 (7:1), 6:3.

הפתעת הסיבוב הראשון היתה כאשר האמריקני ג'ון מקנרו, המדורג 9, הודח ע"י בן־ארצו פאול אנאקון — 6:1, 6:1, 8:6, 8:6.

הפתעה נוספת: ג'ירמו ויילאס מארגנטינה, שניצח בטורניר ב־1977, נוצח ע"י פאול מקנמי מאוסטרליה — 5:7, 7:5, 6:2, 1:6, 3:6.

תוצאות נוספות: בארי מוייר (דרום־אפריקה) — סטפן אריקסון (שבדיה) 6:3, 6:1, 6:2; רוברט סגוסו (ארה"ב) — ברד פירס (ארה"ב) 6:4, 6:3, 6:2; נדוקה אודיזור (ניגריה) — קארלוס קירמאייר (בראזיל) 3:6, 7:5, 6:1, 7:6; פרנציסקו מיחל (מקסיקו) — ווייטק פיבאק (פולין) 3:6, 6:4, 7:6, 6:1; הנרי לאקונט (צרפת) — מרטין חייטה (ארגנטינה) 6:3, 6:4, 6:4.

בין הנשים: הנה מנדליקובה (צ'כוסלובקיה) — מריה קריסטיאן (צרפת) 6:2, 6:2; רפאלה רגי (איטליה) — יובונה ורמרק (דרום־אפריקה) 6:1, 6:1; בטינה בונגה (מערב־גרמניה) — קייט גומפרי (ארה"ב) 7:5, 6:4.

● קבוצת הכדורגל המצרית, נאציונאל (אל־אהלי) קהיר, הכניעה בבירת מצרים, במפתיע, את אלופת אירופה, סטיאווה בוקארשט — 0:3.

● שיא השתתפות נקבע באליפות העולם באופניים, שתיפתח ביום רביעי בקולורדו־ספרינגס, ארה"ב. המועמדים לזכייה במירב המדליות הן בריה"מ, מזרח־גרמניה וצ'כוסלובקיה.

הנשים יוצאות למירוץ המרתון בשטוטגרט. מימין: המנצחת — רוזה מוטה מפורטוגל. תצלום: איי.פי.

בפתיחת אליפות אירופה בשטוטגרט
איטליה גרפה את כל שלוש המדליות — ב־10000

● אתלטיקה

הישג איטלקי מצוין נרשם אמש בפתיחת אליפות אירופה באתלטיקה בשטוטגרט כאשר רצי איטליה זכו בכל שלוש המדליות בריצת 10,000 מטר. ראשון הגיע סטפנו מיי, בן ה־23, שניצח במאה מטרים האחרונים את המיבורטו והאלוף האולימפי, אלברטו קובה. שלישי היה סלבטורה אנטיבו.

רוסה מוטה מפורטוגל זכתה במרתון לנשים — 2:28.38 שעות, לפני לאורה פוגי מאיטליה — 2:32.52 וויקטורינה קרמנקובה מברית־המועצות — 2:34.18.

בהליכה למרחק 10 ק"מ זכתה מאריה קרוז דיאז מספרד, שגברה בסיום מרתק על שתי השבדיות, אן יאנסן (כסף) וסיו ייכנו (ארד).

ב־100 מ' מוקדמות לגברים נקבעו הזמנים הטובים ביותר במקצה 5 ע"י הבריטי לינפורד כריסטי — 10.25, והצרפתי ברונו מריה־רוזו — 10.29. בין הנשים קבעה מרליס גהר — 11.06 שנ'.

אלכסנדרי ואסילייב מברה"מ הציג את הזמן הטוב ביותר במוקדמות ב־400 מ' — 49.61, ובין הנשים — אולגה נאסארובה מברה"מ — 52.26, ומריקה קוך ממזרח־גרמניה — 52.34.

בקפיצה לרוחק לנשים קבעו השיאנית העולמית הייקה דרשלר ממזרח־גרמניה ויילנה בלייבסקייה מברה"מ — 6.85 מ'.

תחרויות הגמר — היום 20 ק"מ הליכה גברים, רוחק נשים, כידון גברים, 100 נשים, 100 גברים. כן ייערכו חמשת המקצועות הראשונים בקרב־10 לגברים.

האתלטים חזרו עם שני שיאים

משלחת האתלטיקה של ישראל חזרה אמש ארצה בתום שבועיים של תחרויות והישגים בבלגיה, צרפת וגרמניה.

המשלחת מנתה 16 אתלטים, ובראשם עמדה אלופת ישראל בעבר, מירה טולבה.

במהלך התחרויות קבעו הישראלים שני שיאי נוער על־ידי גבי רוזן בקפיצה לגובה ועמי ברן בהטלת כידון; שיא נערים בריצת 200 מטר על־ידי רמי לבון והשוואת השיא לנערים ב־100 מטר על־ידי אותו ספורטאי. שתי תוצאות השנה על־ידי צפריר מינצר בקפיצה לגובה ואורית קולודני בריצת 100 מטר, וכן חמישה שיאים אישיים.

גולדשטיין: יש לחוקק את חוק הספורט

הצעת־חוק הספורט שיקלותי נושאים, כמעמד מרכזי הספורט, וקשר בין ספורטאים לאגודה, [illegible]

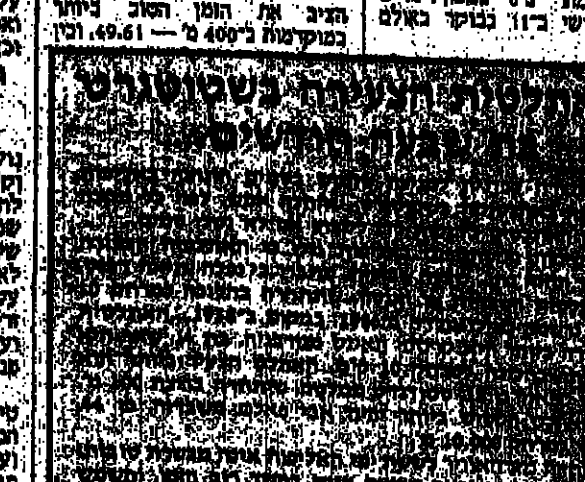

חוואי מדרום־צרפת מחלץ את סוסו מאורווה בוערת. האש כילתה כל מה שהיה על אדמותיו. הדליקה הגדולה בדרום־צרפת עדיין לא כובתה סופית. (תצלום: אי. פי.)

סין ספקית הנשק העיקרית של איראן

וושינגטון. — פקידים אמריקניים אומרים, כי סין הפכה בששת החודשים האחרונים לספקית הנשק הגדולה ביותר של איראן, והעבירה אליה טילים וכלי־נשק אחרים בשווי של 300 מיליון דולר לפחות — מסר אתמול „וושינגטון פוסט".

פקידים אמריקניים שלא זוהו אמרו, כי הם חוששים שסין תספק לאיראן גם את גירסתה למטוס הקרב „מיג־21", וכן טנקים כבדים ומשגרי טילים.

הפקידים האמריקניים מודאגים, שהנשק הסיני יעניק לאיראן יתרון מכריע במלחמה במיפרץ, וישים קץ לאיזון הקיים כיום בין היתרון האיראני בכוח־האדם לבין היתרון העיראקי בנשק מתוחכם, ציין העתון.

הוא הוסיף, כי סין הכחישה בהתמדה שהיא משגרת נשק לאיראן, למרות שהשגריר האמריקני בבקין מחה מספר פעמים על הספקת נשק.

פקידי רשות אמריקניים לא הגיבו על הידיעה בעתון. (ע"ר)

שיראק מאיים להוציא הצרפתים מיוניפי"ל אם לא יחומשו בנשק כבד

טען בזעם שהאו"ם מפקיר את חייליו כבני ערובה ■ מועצת הבטחון עומדת לדון היום בעתידו של כוח יוניפי"ל

מאת א. יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — ראש ממשלת צרפת, זאק שיראק, איים אתמול בגלוי על האו"ם, שהוא יוציא את הכוח הצרפתי מיוניפי"ל, אם לא יספק האו"ם אמצעי־לחימה כבדים יותר לחיילים הצרפתיים המשרתים בדרום־לבנון.

ביירות. — יריות נורו אתמול לפנות בוקר לעבר מוצב של החיילים הצרפתיים בדרום־לבנון — מסר דובר יוניפי"ל לסוכנות הידיעות הצרפתית. הדובר אמר, כי מדובר ב„תקרית זעירה" בעיירה מעריב, חמישה ק"מ ממעריקה, שם נמצא המטה הכללי של הגדוד הצרפתי.

שיראק טען בזעם, כי האו"ם מפקיר את הכוח הצרפתי בדרום־לבנון כבן־ערובה בידי אחרים.

„הכוח הצרפתי שוב הותקף בלילה על־ידי החיזבאללה," אמר שיראק, ותבע מהאו"ם להגדיר מחדש את תפקיד הכוח מדרום־לבנון ולחמשו בנשק כבד, שיאפשר לו להגן על עצמו ולהשליט את מרותו.

מקורות אומרים, כי שיראק חותר להוציא את הכוח הצרפתי, כדי למנוע סיבוכים עם תנועת ה„חיזבאללה", התובעת את סילוקו. לדברי כתבים צרפתיים, הופך עתה ה„חיזבאללה" את דרום־לבנון למקום פעילותו, בפקודת סוריה ואיראן, ומעביר לחבל ארץ זה כוחות מביירות ומבעל־בק.

שר־החוץ הצרפתי, ז'אן ברנאר ריימון, קיבל אתמול לשיחה את ראש המחלקה המדינית של אש"ף, פארוק קדומי, כפי הנראה כדי לפייס את אש"ף בעקבות הכרזותיו של שיראק. לדברי קאדומי, נסבה השיחה על „יוזמת השלום הצרפתית־הסובייטית לכינוס ועידת שלום בין־לאומית. קאדומי אמר, כי הנשיא מיטראן ומנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, החליטו לנקוט ביוזמה לעריכת ועידה מכינה של חברות מועצת־הבטחון.

היתה זו הפעם השניה בתוך חודשיים ששר החוץ הצרפתי קיבל את קאדומי לשיחה.

מביירות נמסר, כי מועצת הבטחון של האו"ם עומדת לדון היום במצבו של יוניפי"ל ובעתידו של כוח האו"ם. מסר זאת ז'אן־קלוד איימה, עוזר לתת מזכ"ל האו"ם, בשיחה שקיים אתמול עם נשיא לבנון, אמין ג'ומייל.

הוא הבהיר, כי הדיונים ייסובו בעיקר על היחסים שבין היחידות של צרפת ואירלנד ביוניפי"ל לבין תנועת „אמל" השיעית.

מפקד יוניפי"ל, הגנראל הפיני גוסטאב האגלונד, התלווה לאיימה בשיחתו עם ג'ומייל. (ע"צ)

שמיר: יוניפי"ל — מיותר

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

„לא אנו הבאנו לאזור את יוניפי"ל ואיננו יכולים להוציאו מכאן, אולם אפשר בהחלט להסתדר בלעדיו, איננו חושבים שארגון זה מועיל במשהו לבטחון צפון המדינה". במילים חריפות אלה הביע אתמול מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר את מורת רוחו מדרך תיפקודו של יוניפי"ל באזור הבטחון, וההתבטאויות של מפקדו החדש, הגנרל גוסטב המלונד.

במהלך סיור שערך באזור הבטחון אמר שמיר: „יוניפי"ל לא יוכל להבטיח את בטחון האזור, למשימה זו אנו זקוקים לצד"ל ולצה"ל, אין לנו כוח ללחום למען הוצאתו של יוניפי"ל מהאזור" אמר שמיר. פחות מיממה לאחר שנועד הרמטכ"ל עם מפקד יוניפי"ל, האשימו אתמול מקורות צבאיים בכירים בגבול הצפון את הכוח בכך שאינו עושה מאמץ כדי לסכל חדירות חוליות מחבלים לעבר אזור הבטחון וישראל.

המקורות טענו כי מדי פעם לוכדים חיילי יוניפי"ל מחבלים אולם לאחר זמן קצר הם משחררים אותם ומחזירים להם את כלי הנשק שלהם. המקורות טענו כי ארגוני המחבלים בדרום לבנון שמים ללעג ולקלס את הארגון הבינלאומי.

גם הגנרל אנטואן לחאד, מפקד צבא דרום לבנון הצטרף אתמול למותחי הביקורת: „מפקד יוניפי"ל החדש הגיע לאזור עם דעות קדומות, אין לארגון שום תפקיד ממשי בלעדינו" אמר לחאד. הוא שוחח עם כתבים במהלך סיור בדרום לבנון.

בריה"מ החלה להקטין הסגל באו"ם בעקבות תביעתה של ארה"ב

ארה"ב תבעה לצמצם הסגל בהאשימה שרבים בתוכו עוסקים בריגול

מרכז האו"ם. — למרות מחאותיה, נקטה בריה"מ צעדים [illegible] כדי לצמצם את מספר אנשי הסגל במשלחת הסובייטית ליד מרכז האו"ם בניו־יורק, בהתאם לדרישת ארה"ב — מסרו פקידים אמריקניים.

בשלב ראשון, חייבת בריה"מ להקטין, עד ה־1 באוקטובר, את מספר עובדיה מ־275 ל־224. פקיד אמריקני אמר, כי „הסובייטים יוכלו להקטין את מספר הדיפלומטים המואמנים ליד האו"ם ללא בעיות, בלי להביא אנשים חדשים במקום העובדים".

לאחר שהכריזו, כי דיפלומטים סובייטיים רבים עוסקים בריגול, דרשה וושינגטון בחודש מארס, כי עד אפריל 1988 יוקטן מספר הדיפלומטים הסובייטיים באו"ם ל־170, בארבעה שלבים.

השגריר הסובייטי החדש באו"ם, אלכסנדר בלוגונוב, אמר כשבוע שעבר במסיבת עתונאים, כי הוא מקווה שארה"ב תחזור בה מהחלטתה.

מדובר רק בדיפלומטים במשלחת הסובייטית, ולא ב־449 האזרחים הסובייטיים העובדים באו"ם עצמו, דוגמת גנאדי זאכארוב, שנעצר בשבת באשמת ריגול. (ע"צ)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 26.8.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	--	--	1.4828	1.5013	1.4920
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4768	1.4952	1.4859
מרק גרמני	1	0.71	0.74	0.7227	0.7317	0.7268
לירה שטרלינג	1	2.15	2.25	2.1849	2.2122	2.1991
פרנק צרפתי	1	0.21	0.23	0.2201	0.2228	0.2218
ין יפאני	100	0.94	0.99	0.9583	0.9703	0.9642
גילדן הולנדי	1	0.63	0.66	0.6396	0.6476	0.6441
פרנק שווייצרי	1	0.88	0.92	0.8975	0.9087	0.9021
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2139	0.2166	0.2152
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2018	0.2043	0.2030
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1910	0.1934	0.1922
מרק פיני		0.29	0.31	0.3009	0.3046	0.30
דולר קנדי	1	1.04	1.09	1.0592	1.0724	1.0659
דולר אוסטרלי	1	0.87	0.93	0.8975	0.9087	0.9032
ראנד דר' אפריקני	1	0.31	0.57	0.5646	0.5716	0.5679
פרנק בלגי	10	0.34	0.36	0.3491	0.3535	0.3510
שילינג אוסטרי	10	1.01	1.06	1.0270	1.0398	1.0328
לירה איטלקית	1,000	1.03	1.09	1.0485	1.0615	1.0548

27.8.86

הוועדות המקומיות לתכנון ולבניה
„שרונים / צפון השרון"
רח' שטמפפר 5, נתניה, טל: 053־36573 ת.ד. 2171
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

א. הודעות בדבר הפקדת שינויי תכניות מתאר מקומיות.
נמסרת בזה הודעה לציבור, בהתאם להוראת סעיף 89 לחוק האמור, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה „שרונים" הופקדו שינויי התכניות הבאות, ביחד עם התשריטים המצורפים אליהם:
1. שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הצ/1־89/1 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: חלוקה למגרשי מגורים א', קביעת דרך משולבת ושטחים לצרכי ציבור. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8015 חלקות 117־125 אבן יהודה.
2. שינוי תכנית מפורטת הצ/5־57/1 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד שביל לדרך משולבת, חלוקה למגרשי בניה באיזור מגורים א'. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7799, חלקה 131 וחלק מחלקה 25 תל מונד.
3. ביטול הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית הצ/7־20/1 ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7863 חלקה 40 (4), קלנסוואה. כל המעוניין בשינויי התכניות רשאי לעיין בהן, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניינים בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על־ידי שינויי התכניות וכן כל הזכאי לכך ע"פ סעיף 100 לחוק האמור, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינויי התכניות במשרדי הוועדות המקומיות האמורות.

ב. הודעות בדבר אישור שינוי תכניות.
1. שינוי תכ. מתאר מקומית מס' הצ/2־55/1 ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8123 חלקות 26־63, 70, 75, חלק מחלקות 89, 90. גוש 8125 חלקות 23־56, 59־65, 73־101, 118, 119, 127, 128, חלק מחלקות 125, 126 כפר יונה. עיקרי הוראות שינוי התכנית: בניית יחידת מגורים שניה למגרש, חלוקה לחלקות, התווית שבילים ודרך משולבת. הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפירסומים מס' 3128, התשמ"ה עמ' 472 ובעתון בקר „הצופה" מתאריך 27.11.84, ובעתון ערב „מעריב" מתאריך 28.11.84 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף אל אנבא מתאריך 28.11.84 בשפה הערבית.
2. שינוי תכנית מפורטת הצ/2־69/1, ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8150 מגרש 29 רח' אלי כהן, כפר יונה. עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת קווי־בנין, הרחבת דירות במסגרת שיקום שכונות. ההודעה על הפקדת שינוי התכנית, יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפירסומים מס' 3237 התשמ"ה עמ' 3175 ובעתון בוקר „הצופה" מתאריך 26.9.85 ובעתון ערב מעריב מתאריך 26.9.85 ובעתון בוקר נוסף „על המשמר" מתאריך 26.9.85.
3. שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הצ/5־148/1, ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7791 חלקות 1־15 תל מונד. הוראות שינוי התכנית: קביעת איזורים למלאכה, מסחר ושטח ציבורי פתוח, קביעת מערכת דרכים, איחוד וחלוקה מחדש. הודעה על הפקדת התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה פורסמה בילקוט הפירסומים 3075 בתשמ"ד עמ' 2893 ובעתון בוקר הצופה מתאריך 5.7.84, ובעתון ערב מעריב מתאריך 5.7.84 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף אל אנבא מתאריך 5.7.84 בשפה הערבית. שינוי התכניות האמורות בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריטים המצורפים אליו, הופקדו במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדות המקומיות לתכנון ולבניה. כל המעוניין רשאי לעיין בהם, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ר. שיש,
יו"ר הוועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז המרכז

הודעות ע"פ הוראת סעיף 149 לחוק.
נמסרות בזה הודעות לציבור כי לוועדתנו הוגשו בקשות לאשר תכניות בניה כדלהלן:
1. בקשה לאשר תוספת מגורים בגוש 8150 מגרש 8 בכפר יונה בהקלה של 3% משטח המגרש.
2. בקשה לאשר תוספת מגורים בגוש 7793 חלקה 266 באבן יהודה, בהקלה של 1.5% משטח המגרש ובהקלה של קומה נוספת מעל המותר ע"פ תכ. המתאר.
3. בקשה לאשר בית מגורים בעל 2 דירות בגוש 7873 חלקה 26 (4) מגרש 8 בקלנסוואה בהקלה של 30% בקו בנין אחורי עם קיר אטום.
4. בקשה לשימוש חורג — בית מגורים קיים באיזור שע"פ תכ. מס. צש/9־9/21 מיועד לבנייני ציבור, גוש 7818 מגרש 2155 בעין שריד.
5. בקשה להרשות תוספת מגורים בגוש 7793 חלקה 195 באבן יהודה, בהקלה של 10% בקו בנין צד.
6. בקשה להרשות תוספת מגורים בגוש 8015 חלקה 24 מגרש 2005 באבן יהודה בהקלה של 2.3% משטח המגרש ובקומה נוספת מעל המותר ע"פ תקנון תכנית המתאר.
7. בקשה להרשות שינוי מיקום בית מגורים ע"פ קיים בגוש 7800 חלקה 163 בתל מונד בהקלה בקו בנין צד 2.60 מ' במקום 3.00 מ' ע"פ התקנון.
צבי דרות,
יו"ר הוועדות לתכנון ולבניה
„שרונים/צפון השרון".

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 מרחב תכנון מקומי
חיפה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: „תכנית מס' חפ/1882 — שינוי במבני הסתום ברחוב הספורט", המהווה שינוי לתכניות הבאות: חפ/136 — מרכז מישור הכרמל, חיפה, חפ/229 — תכנית המתאר של העיר חיפה, חפ/423 — התכנית המאוחדת של חיפה, גליון מס' 16, חפ/424 — התכנית המאוחדת של חיפה, גליון מס' 4. השטח הכלול בשינוי התכנית: גוש 10808 — חלקות 26, 27, 77, חלק מחלקה 74. המקום: רחוב הספורט בכרמל המרכזי. עיקרי הוראות התכנית: 1. ביטול דרך וקביעת שביל הולכי רגל ואזור מגורים א'. 2. הרחבת דרך. 3. קביעת קוי בנין.
כל מעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי [illegible] במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות. ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת. התצהיר יתנן בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק [illegible]
משה גלוזר, יושב ראש הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
תמוז תשמ"ה, אוגוסט 1985

טלקס

● **עצים בני 35 שנה נשרפו ביער הזורע**

20 דונם של עצי אורן בני 35 שנה עלו באש בשריפה שפרצה אתמול בבוקר סמוך למנהרת משה ליד קיבוץ הזורע. עובדי הקק"ל הזעיקו את כבאי עפולה, שעמלו שעות רבות כדי לכבות את השריפה.

משערים כי הסיבה לשריפה היא מדורה שלא כובתה כראוי על־ידי מטיילים ששהו באיזור.
שלמה גלזר

● **חריש מברך על „זיכוי"**

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, בירך על מסקנותיו של השופט אריה חגר, מנהל בתי־המשפט, כי לא נמצא כל פגם בתפקודו ובפעילותיו בטרם פרש מתפקידו כשופט מחוזי בבית־המשפט בתל־אביב.

בכך הושם קץ לגל השמועות שלפיו שופט תאריך על פסק־דין של יוסף חריש לאחר שכבר עזב את כס המשפט. בצלאל עמיקם

● **מצוקת דיור במעונות־יום בירושלים**

300 ילדים להורים עובדים לא התקבלו למעונות־יום של נעמת בירושלים מחוסר מקום, מסרה מזכירת נעמת בבירה רות לב.

לדבריה, קיים לחץ מתמיד של נשים עובדות לקבל את ילדיהן למעונות ומצוקת הדיור במעונות אינה מאפשרת קליטת ילדים נוספים.

רות לב אמרה, כי מספר הילדים במעונות־היום בבירה מגיע השנה ל־2000 ב־70 כיתות גן. הוסיפה, כי מקומות עבודה רבים מפסידים כוח עבודה חיוני, מקצועי ומוכשר של נשים שאינן יכולות לצאת לעבודה מפני שלילדיהן אין סידור במעון.
בצלאל עמיקם

● **מפ"ם בת־ים נגד צירוף הליכוד לקואליציה**

ראש עיריית בת־ים, אהוד קשון (מערך), עושה לאחרונה מאמצים רבים למנוע עזיבת נציגי מפ"ם את הקואליציה בגלל צירוף סיעת הליכוד אליה.

סיעת המערך בעיריית בת־ים, מונה 11 חברים — מהם שניים ממפ"ם — מתוך 21 חברי מועצת העיריה. הרוב הקטן של סיעה זו הוא אחד הנימוקים של ראש העיריה לצרף את הליכוד לקואליציה. ראש סיעת הליכוד, יצחק וולקר, אמור במקרה זה לכהן סגן ראש העיר בפועל.

סניף בת־ים בחר בתיאום עם מזכירות המפלגה בוועדה שתציג את תביעותיה ותנאיה לצירוף הליכוד לקואליציה. אשר שילוני

● **היכן ילמדו ילדי החינוך המיוחד מכרמיאל?**

40 ילדים מכרמיאל, אשר אמורים להתחיל ללמוד ב־1 בספטמבר 1986 במוסדות לחינוך מיוחד אשר בבעלות עיריית חיפה, עלולים שלא להתחיל את שנת הלימודים, בגלל הודעתה של עיריית חיפה שלא לקבל את ילדי כרמיאל.

לטענתה של עיריית חיפה נובע הדבר מעיכוב תשלומים של עיריית כרמיאל בגין הוצאות שכר לימוד. לדעת עיריית כרמיאל, אין הצדקה [illegible] אלה הינם במסגרת חוק לימוד חובה.

מנכ"ל משרד־החינוך, אליעזר שמואלי, התערב בענין זה, אולם עד כה הדבר לא נשא פרי.
(שע"ח)

זכו בלוטו

בהגרלת הלוטו מס' 34/86 שהתקיימה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 12, 14, 23, 24, 31. המספר הנוסף הוא: 41.

במלון לרום בירושלים נפתח אתמול שבוע אופנת הקיץ המאורגן ע"י מכון היצוא. בצד קשירת עסקות ראשונות בין המציגים הישראלים לקניינים שבאו מחו"ל התקיימה תצוגת האופנה המסורתית העומדת במרכז האירוע. בתצוגה הוצגו חידושי אופנת הקיץ הבא של התעשייה הישראלית בהלבשת ערב, עור, סריגים ולבוש ספורטיבי. צילום: אסף שילה/ישראל סאן

בג"ץ אסר להרוס ביתו של מחבל המעורב ברצח התוכה

בג"ץ אסר בצו ביניים על שלטונות הבטחון להרוס את ביתו של אחד המחבלים המעורבים ברצח של נהג אוטובוס אגד סולומון תתוכה. הצו הוצא בעקבות עתירה שהגיש אביו של אחד המחבלים נגד כוונת שלטונות הבטחון להרוס או לאטום את הבית.

לפני כשבוע נחשפה חוליית המחבלים מהכפר דיר אבו משעל שבנפת רמאללה ששלושת חבריה הודו בחקירתם במעורבות ברצח נהג האוטובוס. הנהג עצמו נפצע פצעים קשים בחודש אפריל השנה, כאשר האוטובוס הותקף בבקבוקי תבערה ונורו לעברו יריות אחדות מתת־מקלע עוזי, ומת מפצעיו כשבוע ימים אחר־כך.

אביו של אחד מחברי החוליה, מוחמד יוסף עבד חריות מהכפר דיר אבו משעל, טוען בעתירה, כי כאשר נעצר בנו, שמע מאנשי כוחות הבטחון שהגיעו לבית, שישנה כוונה להרוס את הבית או לאטמו. הוא טוען, כי לפני ימים אחדים נהרס בית של חבר אחר המתגורר בכפר.

העותר טוען עוד, כי הריסת הבית תגרום נזק כבד ובלתי ניתן לתיקון לבני המשפחה, אשר אינם מעורבים במעשי הבן והם חפים מפשע. הריסת הבית תגרום לכך שהמשפחה תיוותר ללא קורת־גג, ואין לה כל מקום מגורים חליפי.

השופט התורן בבית־המשפט העליון, גבריאל בך, ציווה, כאמור, בצו ביניים, להימנע מהריסת הבית, עד החלטה אחרת של בית־המשפט. הדיון בעתירה הועבר לפני הרכב של שלושה שופטים. (עתי"ם)

ביהמ"ש העליון קבע: משחיתי בית־הכנסת יישארו במעצר

שופט בית־המשפט העליון, גבריאל בך, קבע, כי הנאשמים בהשחתת בית־הכנסת בשכונת גבעת שאול בירושלים יישארו במעצר עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. בכך קיבל השופט את ערעור המדינה על החלטת בית־המשפט המחוזי בירושלים לשחררם בערבות.

שני הנאשמים, רסמי וג'יהאד שווארמה, הואשמו בבית־המשפט המחוזי בירושלים בהשחתת בית־הכנסת „חב"ד" בירושלים וב־7 מקרים נוספים של התפרצות שבמהלך אחת מהם פרצו למחסני לשכת התעסוקה, קרעו דגלי ישראל ורשמו סיסמאות של אש"ף על הקירות.

שופט בית־המשפט המחוזי בירושלים, ורדי זיילר, הורה לשחררם בערבות מהנימוק שאין חשש כי הנאשמים ישבשו הליכי משפט. על כך ערערה המדינה בפני בית־המשפט העליון.

השופט גבריאל בך קבע, כי בשל חומרת מעשיהם יש לקבל את הערר ולהורות על מעצרם עד תום ההליכים.

„חמור מכל, מיוחסים למשיבים מעשי ואנדליזם והרס שבוצעו כלפי חפצים בעלי ערך לאומי. השחיתו ספרי תורה והשליכו ספרי קודש, כמו־כן קרעו במקום אחר את דגלי הלאום. בהתחשב בכל העובדות ובמשקלן המצטבר, נראה לי כי אין מקום לשחרורם של המשיבים בערובה", קובע השופט גבריאל בך. (עתי"ם)

אין נזק רפואי במדיטציה — טוענת האגודה בעתירה לבג"ץ

„האגודה הבינלאומית למדיטציה בישראל" עתרה אתמול לבג"ץ בטענה, כי מנכ"ל משרד־הבריאות ביטל אישור שניתן לפני 5 שנים, הקובע כי בשיטת המדיטציה הטרנסנדנטלית אין נזק רפואי.

האגודה למדיטציה טוענת, כי מספר חבריה בארץ 40 אלף וכי מטרתה ללמד את „מדע האינטליגנציה היצירתית". בעתירה נאמר, כי ועדה רפואית שמינה בשנת 1980 שר־הבריאות אליעזר שוסטק קבעה, כי: „שיטת המדיטציה אינה גורמת לשום סכנה מבחינה רפואית ואם כי אין היא יכולה לבוא במקום טיפול רפואי קונבנציונלי, הרי היא עשויה לסייע לטיפול רפואי ע"י פתרון של בעיות הקשורות למתחים, חרדה ומצבי אי־שקט.

האגודה טוענת, כי עם קבלת האישור פירסמה אותו בכלי התקשורת והציגה אותו בפני מועמדים פוטנציאליים שביקשו להצטרף לשורותיה. עוד נטען, כי בשנת 1980, עקב לחץ של חוגים חרדים, מינה שר הבריאות ועדה נוספת לבדיקת השיטה. הוועדה השנייה אימצה את מסקנותיה של הוועדה הראשונה.

בראשית השנה הקודמת, כך נטען, ביטל מנכ"ל משרד הבריאות את האישור שניתן בשעתו על־ידי המשרד.

לפני חודשיים נשלח מכתב נוסף, בו מתריע משרד־הבריאות, כי אם ייעשה שימוש באישור הראשוני, יינקטו צעדים משפטיים נגד האגודה.

„ביטולו של האישור גורם נזק כבד לעותרת, שאינו ניתן לתיקון, הואיל ומשתמע ממנו, כי בניגוד לנאמר באישור, טכניקת המדיטציה גורמת לנזקים בריאותיים ואין בידה לסייע בפתרון בעיות הקשורות במתחים, חרדה, ומצבי אי־שקט", נאמר בעתירה. (עתי"ם)

לעמוס, תמר וכל המשפחה
אתכם באבלכם הכבד במות
האב־הסב
צבי בשן
קיבוץ נירים

לשולה ורפי ברקן
משתתפים באבלכם
במות
האם
חברים ב„על המשמר"

בפלילים

בנות, היזהרו מצילומי עירום...

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

צעיר שניסה לסחוט 5000 דולר מצעירה תמורת החזרת צילומי עירום שאבדו לה נלכד אתמול במארב שהציבו שוטרי משטרת זבולון בשיתוף עם אנשי היחידה המרכזית של מרחב הגליל.

שלשום בערב התלוננה צעירה בת 23 כי אלמוני מנסה לסחוט ממנה 5000 דולר תמורת החזרת צילומי עירום שלה שהיו בתוך תיק שאיבדה.

בלשי משטרת זבולון ביקשו מהצעירה לקבוע פגישה עם האלמוני והציבו במקום מארב.

משהגיע החשוד, תושב עכו כבן 25, למקום המיפגש, הגיחו בלשי המשטרה מן המארב ולכדו אותו כשברשותו צילומי העירום של המתלוננת.

זה מקרה הסחיטה השני שנחשף בימים האחרונים באזור חיפה וחקריות על רקע צילומי עירום.

חשוד באונס ובסחיטת סכומי עתק מידידתו

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

בית־משפט השלום בחיפה עצר אתמול לעשרה ימים את אריה שרון בן 39 מחיפה, החשוד במעשי סחיטה ואונס ובאיומים להפיץ תמונות עירום של ידידתו.

באי־כוח המשטרה, פקד יצחק טיילר, טען, כי בחודשים האחרונים התרועע החשוד עם צעירה ממנה סחט כספים המסתכמים בעשרות אלפי דולרים. לדבריו, איים החשוד על הצעירה בהפצת תמונות עירום שלה ובאחד המקרים אף תקף ואנס אותה. בחיפוש בביתו של החשוד נמצאו תמונות ששימשו אותו לביצוע הסחיטה.

החשוד הכחיש את טענות המשטרה וטען כי המתלוננת היא „שקרנית כרונית".

השופט ראובן בן־יהוזין אמר, כי מתוך הראיות שבידי המשטרה עולה, כי מדובר בשרשרת של האשמות חמורות ביותר. הוא ציין, כי „החשוד צילם את המתלוננת בעירום, ללא ידיעתה ועל רקע זה החלה מערכת סחיטת כספים, כשהצעירה נאלצה לגנוב כספים מבני משפחתה בסכומים גדולים על מנת להיענות לדרישותיו". השופט הוסיף, כי קיים חשד לכאורה, כי החשוד נהג לסחוט נשים שבחברתן התרועע.

פוענחה שורת פריצות ומעשי שוד בתל־אביב

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

צוות חקירה מיוחד ממרחב הירקון הצליח לפענח שורת התפרצויות ומעשי שוד בתל־אביב. מעצרו של החשוד במעשים, ברוך וריסנו בן 29 מיפו, הוארך אתמול ב־15 יום בבית־משפט השלום בתל־אביב.

הצח"מ, בראשותו של פקד יצחק אמיר, מייחס לוריסנו 11 פריצות ומעשי שוד ונסיון למעשה שוד נוסף.

לפני כמה ימים התקבלה הודעה במשטרה על פורץ המטפס על מרזב ברחוב מוצקין 1 בתל־אביב. קצין סיור הצליח לתפוס את החשוד במרפסת הדירה שבקומת הקרקע כשהוא חמוש באקדח ומצוייד בכלי פריצה. כן נמצאו ברשותו 400 ש"ח ותכשיטים. בחקירתו התברר, כי פרץ באותו לילה לשתי דירות ברחוב פראג וגנב כסף ותכשיטים.

המשטרה חושדת, כי ב־19.8 אחרי חצות פרץ החשוד למרפסת דירה ברחוב זלמן שניאור וצעירה שישבה אותה עת בסלון הבחינה בו. החשוד, שהיה חמוש באקדח, ביקש מהצעירה להישאר בדירתה כיון שרודפים אחריו. אך כשהבחין בבעלה שהתעורר נמלט מהדירה.

כן מיוחס לו מעשה שוד נוסף ב־13.8, כאשר חדר לפנות בוקר לדירה ברחוב גורדון בתל־אביב וגנב מבעל הדירה באיומי אקדח אלף ש"ח.

רב נאשם במעשה מגונה במהלך תיקון מזוזות

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

לבית־המשפט ברמלה הוגש השבוע כתב־אישום נגד הרב גבריאל אברהמוב בן 54 מרמלה בו נטען, כי בינואר השנה ביצע הרב מעשה מגונה תוך שימוש בכח באשה שבאה לביתו לצורך תיקון מזוזות.

בכתב־האישום נטען, כי הנאשם נגע בחזה ובבטנה של האשה נגד רצונה ודחף אותה בכוח לעבר מיטתו. האשה הצליחה לברוח מבית הרב.

כן מואשם הרב כי 3 ימים לאחר ביצוע המעשה ניסה להניא את האשה מלהתלונן נגדו.

משפטו ייפתח בשבוע הבא.

הננו משתתפים בצערם של חברנו
יעקב צוק ומשפחתו
במות
האב
קיבוץ שריד

לחברינו רפי לוי והמשפחה
אתכם באבלכם הכבד
במות האב
שמואל
קיבוץ דן